

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Hodnocení činnosti Místní akční skupiny Labské skály

Lenka Ďuranová

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Lenka Ďuranová

Veřejná správa a regionální rozvoj – k.s. Litoměřice

Název práce

Hodnocení činnosti Místní akční skupiny Labské skály

Název anglicky

Local action group Labské skály and evaluation of its activity

Cíle práce

Hlavním cílem práce je porovnat fungování Místní akční skupiny Labské skály s obecnými principy iniciativy Leader. Hlavního cíle práce bude dosaženo naplněním jednotlivých dílčích cílů.

Metodika

Teoretická část bude zaměřena na objasnění základních pojmů (venkov, venkovský region, rozvoj venkova) a popis historického vývoje programů pro rozvoj venkova, iniciativy Leader v zemích Evropské unie a v České republice a Místních akčních skupin a jejich aktuální stav. Tato část bude vypracována pomocí odborné literatury a dalších relevantních zdrojů.

Praktická část bude obsahovat popis činnosti a aktuální stav vybrané Místní akční skupiny Labské skály, bude provedena analýza její činnosti v regionu, a to zpracováním materiálů z veřejně dostupných zdrojů. Dále bude praktická část obsahovat vlastní výzkum, který bude proveden technikou dotazníkového šetření, on-line formou, které bude doplněno rozhovory s vybranými aktéry.

Doporučený rozsah práce

40-60 stránek

Klíčová slova

venkov, venkovský region, rozvoj venkova, iniciativa Leader, místní akční skupina

Doporučené zdroje informací

Aktivity Celostátní sítě pro venkov a jejích partnerů – příklady dobré praxe. Praha: Ministerstvo zemědělství, odbor Řídící orgán PRV, 2013.

Bínek, J., a kol., 2009. Synergie ve venkovském prostoru: Aktéři a nástroje rozvoje venkova. 1. vyd. Brno: GaREP, 2009. ISBN 978-80-904308-0-8.

ČEPELKA, Oldřich. Iniciativa Evropské unie Leader pro rozvoj venkova. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2001, 116 s. Edice Strukturální fondy, sv. 14/2001.

DISMAN, M. – UNIVERZITA KARLOVA. *Jak se vyrábí sociologická znalost : příručka pro uživatele*. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1966-8.

EVROPSKÁ KOMISE – GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA. Přístup LEADER: základní příručka. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2006, 23 s. ISBN 92-79-02040-4.

MAJEROVÁ, V. – HEROVÁ, I. *Český venkov 2008 : proměny venkova*. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014–2020. Praha, 2014, 36 s.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. LEADER – budoucnost venkova 2009. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2009, 32 s. ISBN 978-80-7084-856-2.

NÁRODNÍ SÍŤ MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN ČESKÉ REPUBLIKY. Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit. Praha: Národní síť Místních akčních skupin České republiky, 2015, 16 s.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Pavlína Zrůbková

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 28. 9. 2020

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 06. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Hodnocení činnosti Místní akční skupiny Labské skály“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 11. března 2021

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí mé bakalářské práce Ing. Pavlíně Zrůbkové za velmi cenné rady a náměty během našich konzultací, odborné vedení práce a za maximální vstřícnost a ochotu. Dále bych chtěla poděkovat zástupkyni Místní akční skupiny Labské skály paní Jiřině Bischoffiové za spolupráci, pomoc při dotazníkovém šetření a za poskytnutí rozhovoru. Poděkování patří i mé rodině za podporu při zpracování bakalářské práce.

Hodnocení činnosti Místní akční skupiny Labské skály

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá hodnocením činnosti Místní akční skupiny Labské skály (MAS LS) ve vztahu k jednotlivým principům metody/iniciativy LEADER, tedy zda a jak tato organizace v praxi naplňuje příslušných sedm obecných principů této iniciativy. V první, teoretické, části práce jsou objasněny základní pojmy, shrnuta historie programů pro rozvoj venkova a přístupu LEADER, a to jak v Evropě, tak i v České republice. Dále je objasněn pojem Místní akční skupiny, jejich vznik a současný stav na našem území. Praktická část obsahuje představení, historii, popis činnosti a současný stav (členové, orgány) MAS LS, analýzu její činnosti v regionu a popis aktuálně platné strategie komunitně vedeného místního rozvoje. Následuje vlastní výzkumné šetření realizované formou online dotazníku adresovaného všem členům MAS LS a vyhodnocení jeho výsledků textovou i grafickou formou. Čtvrtá část práce zahrnuje shrnutí jednotlivých výsledků dotazníkového šetření a zejména vlastní analýzu naplňování principů LEADER předmětnou MAS LS. Je provedeno porovnání fungování MAS LS s obecnými principy iniciativy LEADER, a to na základě zpracování dokumentů z veřejně dostupných zdrojů doplněného o výsledky dotazníkového šetření a vyjádření zástupce managementu MAS LS. Závěrečným výstupem práce je celkové zjištění, že MAS LS ve velké míře dodržuje principy iniciativy LEADER, pouze jsou navržena doporučení k vylepšení některých jejích činností.

Klíčová slova: venkov, venkovský region, rozvoj venkova, iniciativa LEADER, místní akční skupina

Local action group Labské skály and evaluation of its activity

Abstract

The bachelor's thesis deals with the evaluation of the activities of the Local action group Labské skály (LAG LS) concerning the principles of the LEADER method/initiative, in practice whether and how this organization fulfils the seven general principles of this initiative. The first, theoretical, part of the thesis describes the basic concepts, summarizes the history of programs regarding the development of rural areas and the history of the LEADER approach, both in Europe and in the Czech Republic. This is followed by the description of the term Local action group, its origin and current state in our region. The practical part consists of an introduction, history, description of activities and current state (members, organizations) of LAG LS, analysis of its activities in the region and a description of the current strategy of community-led local development. This is followed by research conducted in the form of an online questionnaire addressed to all members of LAG LS and evaluation of its results in text and graphic form. The fourth part of the thesis comprises a summary of individual results of the questionnaire and an analysis of the fulfilment of LEADER principles by the LAG LS. A comparison is made between the functioning of the LAG LS and the general principles of the LEADER initiative, based on documents available from public sources supplemented with survey results and the statement of the LAG LS management representative. The final output of the thesis is the overall finding that the LAG LS largely follows the principles of the LEADER initiative. The work only recommends suggestions to improve some of the activities.

Keywords: rural, rural region, rural development, LEADER initiative, local action group

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika práce.....	12
3 Teoretická východiska	14
3.1 Venkov, venkovský region.....	14
3.2 Rozvoj, rozvoj venkova, aktéři rozvoje	17
3.3 Programy obnovy a rozvoje venkova.....	19
3.4 Metoda a iniciativa LEADER	21
3.5 7 principů iniciativy LEADER.....	23
3.6 Metoda LEADER v ČR	32
3.7 Místní akční skupiny obecně a v ČR.....	34
4 Vlastní práce	38
4.1 Místní akční skupina Labské skály	38
4.2 Výzkumné dotazníkové šetření	51
5 Výsledky a diskuse	61
5.1 Shrnutí jednotlivých výsledků dotazníkového šetření	61
5.2 Naplňování principů LEADER v MAS Labské skály	63
6 Závěr.....	80
7 Seznam použitých zdrojů	82
8 Přílohy	87
8.1 Příloha 1 - Seznam členů Místní akční skupiny Labské skály.....	88
8.2 Příloha 2 - Otázky a odpovědi v dotazníku a vyhodnocení výsledků	91
8.3 Příloha 3 - Rozhovor se zástupcem Místní akční skupiny Labské skály	115

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Místní akční skupiny na území ČR k 31. 5. 2020.....	37
Obrázek 2 - Místní akční skupina Labské skály k 30. 6. 2015	38
Obrázek 3 - Územní působnost MAS Labské skály pro období 2021+	41

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Počet členů MAS LS dle typu sektoru	42
Tabulka 2 - Počet členů MAS LS v jednotlivých zájmových skupinách	43
Tabulka 3 - Počet členů MAS LS ve výkonném výboru dle typu sektoru	44
Tabulka 4 - Počet členů MAS LS ve výkonném výboru dle zájmové skupiny	44
Tabulka 5 - Počet členů MAS LS ve výběrové komisi dle typu sektoru.....	45
Tabulka 6 - Počet členů MAS LS ve výběrové komisi dle zájmové skupiny	45
Tabulka 7 - Seznam členů MAS LS z veřejného sektoru	88
Tabulka 8 - Seznam členů MAS LS ze soukromého sektoru	89

Seznam grafů

Graf 1 - Priority, které by měly být zohledněny v připravované strategii	55
Graf 2 - Nejdůležitější přínosy zapojení respondentů do činnosti MAS LS	56
Graf 3 - Hodnocení příspěvku MAS LS k rozvoji regionu v různých oblastech.....	57
Graf 4 - Hodnocení spokojenosti s činností MAS LS	58
Graf 5 - Aktivity organizované či podporované MAS LS, povědomí a účast.....	60
Graf 6 - Pohlaví respondentů	92
Graf 7 - Věk respondentů.....	92
Graf 8 - Funkce respondentů v organizaci, kterou zastupují	93
Graf 9 - Období vzniku členství respondentů v MAS LS.....	94
Graf 10 - Způsob vzniku členství respondentů v MAS LS.....	94
Graf 11 - Příslušnost respondentů k sektoru MAS LS.....	95
Graf 12 - Příslušnost respondentů k zájmové skupině MAS LS	95
Graf 13 - Členství respondentů v orgánech MAS LS.....	96
Graf 14 - Členství respondentů v pracovních skupinách MAS LS.....	96

Graf 15 - Podíl respondentů na přípravě strategie na období 2009–2013	97
Graf 16 - Podíl respondentů na přípravě strategie na období 2014–2020	97
Graf 17 - Podíl respondentů na přípravě strategie na období 2021–2027	98
Graf 18 - Forma zapojení respondentů do tvorby strategie na období 2009–2013	99
Graf 19 - Forma zapojení respondentů do tvorby strategie na období 2014–2020	99
Graf 20 - Forma zapojení respondentů do tvorby strategie na období 2021–2027	100
Graf 21 - „Podílíte se dostatečně na rozhodování o strategii a výběru priorit?“	100
Graf 22 - Priority, které by měly být zohledněny v připravované strategii	101
Graf 23 - Nejdůležitější přínosy zapojení respondentů do činnosti MAS LS	102
Graf 24 - Zapojení do činnosti, jednání orgánů MAS LS a rozhodovacích procesů	103
Graf 25 - Realizace svých projektů prostřednictvím MAS LS	103
Graf 26 - Spokojenost s podporou MAS LS v procesu administrace jejich projektu...	104
Graf 27 - Povědomí o ostatních členech MAS LS, resp. zástupcích členů	104
Graf 28 - Hodnocení současné spolupráce mezi subjekty MAS LS	105
Graf 29 - Oblasti, ve kterých funguje spolupráce mezi subjekty.....	106
Graf 30 - Vliv činnosti MAS LS na rozvoj jednotlivých částí (území, obec, dotace)..	106
Graf 31 - Hodnocení příspěvku MAS LS k rozvoji regionu v různých oblastech.....	107
Graf 32 - Průměrná hodnocení příspěvku MAS LS k rozvoji regionu	107
Graf 33 - Hodnocení spokojenosti s činností MAS LS	108
Graf 34 - Průměrná hodnocení spokojenosti s činností MAS LS.....	109
Graf 35 - Spokojenost respondentů s prací managementu MAS LS	109
Graf 36 - Hodnocení propagace činnosti MAS LS	110
Graf 37 - Komunikační kanály využívané pro získávání informací o MAS LS.....	111
Graf 38 - Hodnocení obsahu a přehlednosti webových stránek MAS LS	112
Graf 39 - Aktivity organizované či podporované MAS LS, povědomí a účast.....	113
Graf 40 - Inovace, s kterými se respondenti u projektů MAS LS setkali	114

Seznam použitých zkratk

CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj
CSV	Celostátní síť pro venkov
ČR	Česká republika
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EK	Evropská komise
ELARD	Evropská asociace LEADER pro rozvoj venkova
EU	Evropská unie
IROP	Integrovaný regionální operační program
ISPÚ	Integrovaný strategický plán území
LAU	Local Administrative Units
LAG	Local Action Groups
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale (Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku)
MAS	Místní akční skupina
MAS LS	Místní akční skupina Labské skály
NS MAS ČR	Národní síť Místních akčních skupin České republiky
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	Operační program
OPTAK	Operační program Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost
OPZ	Operační program Zaměstnanost
OPŽP	Operační program Životní prostředí
POV	Program obnovy venkova
PRV	Program rozvoje venkova
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SPL	Strategický plán LEADER
UJEP	Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem

1 Úvod

Venkov a venkovský region mají ve společnosti velký hospodářský, společenský, kulturní a ekologický význam, proto je nezbytné jim věnovat značnou pozornost a řešit jejich specifické problémy. Zásadní při řešení těchto problémů je zapojit místní obyvatele do rozvoje jejich prostředí, z toho důvodu se všechny programy rozvoje venkova snaží maximálně podporovat přístup zdola-nahoru, tzn. realizovat změny a rozvoj přímo prostřednictvím obyvatel příslušného regionu a místních skupin. Jednou z metod, která toto zcela naplňuje, je iniciativa LEADER, jež je v současnosti nezastupitelnou součástí politiky obnovy a rozvoje venkova. Jejím principy by se měla řídit všechna místní partnerství při rozvoji venkovských regionů, tedy i Místní akční skupina Labské skály (dále „MAS LS“).

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem práce bude vyhodnotit, zda MAS LS svojí činností přímo v praxi naplňuje všech sedm principů iniciativy LEADER. Ke splnění tohoto hlavního cíle přispějí dílčí cíle, které jsou obsahem jednotlivých kapitol práce.

2.2 Metodika práce

První, teoretická, část práce obsahuje definice základních pojmů týkajících se zkoumané problematiky, jako je např. venkov, venkovský region, rozvoj obecně, rozvoj venkova, aktéři rozvoje venkova. Dále popisuje historii programů pro obnovu a rozvoj venkova. V této části je také definován pojem LEADER a jeho obsah, historie vzniku této iniciativy v zemích Evropské unie (dále „EU“) a u nás. Je zde konkrétně definováno všech sedm prvků LEADER a obsah jednotlivých principů doplněný o praktické příklady. Poslední část je věnována historii metody LEADER v České republice (dále „ČR“), vzniku MAS a jejich cílů, vlastností, podmínek, pravidel a činností, které tyto skupiny zajišťují. Následují informace o aktuálním stavu MAS u nás.

Druhá část práce se přímo zabývá MAS LS. Jsou uvedeny její územní charakteristiky, typ spolku, jeho účel, hlavní činnosti a cíle. Následuje historie vzniku, postupné rozšiřování území a počtu členů a aktuální stav a historie tvorby strategií. Další části popisují členské obsazení MAS LS, tedy počet členů, jejich rozložení na veřejný a soukromý sektor, přehled

zájmových skupin a jejich rozložení mezi členy. Následuje přehled orgánů MAS LS, jejich vlastnosti, činnosti, zodpovědnosti a rozdělení členů podle sektorů a zájmových skupin. Popsány jsou jednotlivé pracovní skupiny, jejich význam a činnosti.

Popis MAS LS končí rozbohem aktuální strategie rozvoje pro období 2014–2020. V ní jsou uvedeny základní informace o MAS LS a její historii, v analytické části je popsána základní charakteristika území, provedena socio-ekonomická analýza, standardní SWOT analýza jednotlivých oblastí, analýza problémů a potřeb a jejich možná řešení včetně zdrojů financování. Následuje popis strategické části rozvojového dokumentu pro hlavní klíčové oblasti a popis implementační části strategie.

Navazuje popis výzkumného dotazníkového šetření. V jeho první části je zmapována struktura respondentů, další otázky směřovaly k účasti respondentů na přípravě jednotlivých strategií. Otázky třetí části dotazníku jsou zaměřeny na zapojení respondentů v MAS LS, přínosy zapojení pro ně, jejich zapojení do činností orgánů, realizaci projektů, příslušnou podporu managementu a spolupráci všech subjektů. Následovaly dotazy na celkový vliv MAS LS na rozvoj regionu, rozvoj obcí a respondenty jako příjemce dotací a její vliv na konkrétní oblasti. Další dotazy byly zaměřeny na spokojenost respondentů s činností MAS LS, konkrétně s činností jejího managementu, na její propagaci a komunikační kanály, které používá, na aktivity, které organizuje. V závěru dotazníku respondenti uváděli, s jakými inovacemi se sami setkali.

V části výsledky a analýza jsou stručně shrnuty výsledky dotazníkového šetření a je provedena vlastní analýza naplňování jednotlivých principů LEADER v MAS LS. Následuje analýza dokumentů MAS LS, které jsou dostupné z veřejně přístupných zdrojů (programové dokumenty strategií, dokumenty jejích orgánů apod.) a dat umístěných na internetových stránkách. Tato analýza je doplněna o výsledky dotazníkového šetření a o vybrané odpovědi managerky MAS LS na položené otázky. V závěru práce je provedeno celkové hodnocení činnosti MAS LS ve vztahu k jednotlivým principům iniciativy LEADER, tedy zda a v jaké míře jsou principy naplňovány. Jsou zde navržena doporučení k vylepšení některých jejích činností v této oblasti.

Práce čerpá z odborné literatury a internetových zdrojů, které se týkají problematiky rozvoje venkova, rozvojových programů, iniciativy LEADER a MAS a z vlastních dokumentů MAS LS, které se týkají její vlastní činnosti a jednotlivých strategií rozvoje. Uvedené zdroje jsou doplněny o názor partnerů MAS LS, kteří se zúčastnili dotazníkové šetření, a o řízený rozhovor s jejím zástupcem, managerkou MAS LS.

3 Teoretická východiska

V této části budou objasněny základní pojmy související s touto prací z různých pohledů, tedy co je to venkov a venkovský region a jakým způsobem dochází k jejich rozvoji. Dále budou představeny jednotlivé programy rozvoje venkova, jejich historický vývoj, zejména v ČR po vstupu do EU. Bude představena metoda LEADER, její jednotlivé významy, principy této iniciativy a historický vývoj jak v EU, tak i u nás. V poslední části bude objasněna problematika MAS, principy a charakteristiky jejich fungování, přínosy pro rozvoj venkova, popsány základní činnosti, podmínky a pravidla, které musí MAS splňovat. Na závěr bude uveden aktuální stav MAS v ČR, resp. v Ústeckém kraji.

3.1 Venkov, venkovský region

Původní význam slova **venkov** byl „vně hradeb“ a v odborných publikacích lze nalézt jeho různé definice, např. prostor s nízkým počtem a hustotou obyvatel s převažující funkcí zemědělství, se specifickým typem zástavby, odlišným způsobem života apod. Venkov lze také definovat funkcemi, které plní, počínaje funkcí zemědělskou, která je dnes spíše utvářením krajiny než vlastní výrobou, přes funkci vytváření prostoru pro život (bydlení) až po funkci rekreační (odpočinkovou).¹

Evropská charta pro venkov kvalitativně vymezuje rurální oblasti jako „*ten rozsah vnitrozemské a pobřežní krajiny zahrnující i malá města a vesnice, kde je hlavní část používána pro: zemědělství, lesnictví, vodohospodářství a rybářství; ekonomické a kulturní aktivity tamních obyvatel; rekreace a oddych; jiné účely jako bydlení*“.²

Velký sociologický slovník uvádí tuto definici: „**venkov** - obydlený prostor mimo městské lokality tradičně charakterizovaný orientací na zemědělství a menší hustotou obyvatel, ale i jiným způsobem života, většinou propojeným s přírodou, a také jinou sociální strukturou ve srovnání s městem. Typickou sídlištní jednotkou venkova je vesnice (oba pojmy vystupují v mnoha ohledech jako synonyma). Z hlediska sociologie je venkov charakterizován především specifickým typem komunity, tzv. venkovskou komunitou (či rurální komunitou nebo venkovským společenstvím), která se většinou vymezuje v protikladu ke komunitě urbánní neboli městské těmito znaky: 1. vyšší mírou vzájemné sociální závislosti; 2. menší variabilitou profesních možností; 3. menší sociální diferenciací

¹ MAJEROVÁ, Věra a Irena HEROVÁ. *Český venkov 2008*, s. 15-16.

² PETR, Jakub. PowerPoint prezentace: RURÁLNÍ SOCIOLOGIE, s. 21.

a také zúženým prostorem sociální mobility; 4. silnější vazbou na tradici a slabší inklinací k sociální změně; 5. silnější determinací přírodním prostředím. Za charakteristický rys venkova bývala považována i značná kulturní izolace spojená s menší civilizovaností i nižší úrovní civilizace (viz image venkovana v beletrii, pejorativní označení „venkovský buran“ apod.). I když stále existují území (státy), kde lze všechny vyjmenované rysy venkova identifikovat ve výrazné podobě, obecně dochází k jejich oslabování, ke stírání rozdílů mezi městem a venkovem. Přitom urbanizace jako dlouhodobý historický proces převládá nad ruralizací, i když v současné době jednou z reakcí na negativní civilizační důsledky, resp. na ekologickou krizi, je návrat k hodnotám venkova. Historie venkova jako protipólu města je spjata s oddělením zemědělství od ostatních činností. Do 19. století bylo v evropských zemích zemědělství naprosto převládajícím způsobem obživy na venkově. Dnes tvoří zemědělské obyvatelstvo menší část venkovské populace, která je stále více činná i v jiných hospodářských sektorech. V průmyslově vyspělých zemích je pro venkov typická zemědělsko-průmyslová nebo průmyslově-zemědělská struktura. Ve značném počtu malých venkovských sídel tvoří podstatnou složku populace obyvatelstva velkých měst pravidelně přijíždějící za rekreací. Venkov je pro ně místem tzv. druhého bydlení.“³

Venkov lze konkrétně vymezovat podle různých kritérií, základním pohledem na tato kritéria je jejich měřitelnost: **subjektivní vymezení** (pouze subjektivní kritéria založená na dojmech a pocitech obyvatel); **objektivní vymezení kvalitativní** (kritéria jsou přesně specifikována, ale nelze je dobře měřit např. architektonický vzhled, struktura osídlení, historický vývoj, sociální kritéria apod.); **objektivní vymezení kvantitativní** (kritéria jsou přesně definována, jsou měřitelná a snadno ověřitelná).⁴

Venkov lze tedy definovat i podle toho, jak je subjektivně vnímán obyvateli: venkov jako neměstský prostor (jde o prostor mimo města, obvyklými kritérii jsou počet obyvatel, hustota zalidnění a další ekonomické a demografické rysy); venkov jako krajina (venkov je otevřený prostor - alternativa k uzavřenému a stísněnému prostředí měst); venkov jako prostor k zemědělství (často obyvateli měst mylně zaměňované pojmy venkov rovná se zemědělství, protože zemědělství není dnes na venkově nejdůležitější ekonomickou aktivitou); venkov jako životní styl (životní styl obyvatel venkova a měst býval odlišný, dnes se rozdíl zmenšují, přesto spíše na venkově existují lokální komunity omezující osobní

³ PETRUSEK, Miloslav, Hana MAŘÍKOVÁ a Alena VODÁKOVÁ. *Velký sociologický slovník*, s. 1380.

⁴ MAJEROVÁ, Věra. *Venkov je náš svět*, s. 423-424.

vztahy); venkov jako prostor rekreace a odpočinku (funkce, která má pro rozvoj venkova nejednoznačné důsledky, vzniklá až v minulém století s rozvojem turistiky a tzv. chataření).⁵

Pojmem **venkovský region** se obvykle označují venkovská osídlení a veškerá krajina v jejich okolí, tzn. venkovské obce a související intravilán, místní komunikace a polní cesty, zemědělská půda, lesy, vodní plochy atd. Definicí venkovského prostoru ale můžeme obrátit a říct, že venkov je veškeré území mimo plochy měst.⁶

Pojem venkovský region je důležitý např. pro analytické a statistické účely, kdy musíme podle jasně daných kritérií nadefinovat určitou oblast. Těmi kritérii může být např. počet obyvatel na určitou plochu, podíl obyvatel žijících ve venkovských obcích a jejich statut apod. Tyto údaje pak slouží např. při realizaci programů pro rozvoj venkova.

Zvýšená podpora lokálních aktérů a institucí venkovského území (obyvatelé, veřejná správa, občanská sdružení, místní podnikatelé apod.) a používání lokálních nástrojů při usměrňování rozvoje venkova vede k nutnosti podrobně a přesně vymezit jednotlivé typy venkova a pro ně definovat specifické nástroje rozvoje a neuplatňovat tak dřívější jednotící národní přístup používající generalizované programy rozvoje pro celý venkovský prostor.⁷

Překážkou v přesné identifikaci venkovských oblastí v členských zemích EU je nedostatek podrobných, jednotlivých dat, ale společných pro všechny země společenství. Pokud by ale definice venkovských oblastí byly upravovány podle národních specifik, došlo by ke snížení možnosti porovnání dat z jednotlivých členských zemí. Oproti tomu jsou příliš obecné definice nedostačující pro cílená opatření EU pro rozvoj venkova.⁸

Obecně existují dva druhy přístupů k vymezení venkovského prostoru. První je spíše technický, zaměřený pouze na jednu či několik málo charakteristik daného území. Druhý přístup je komplexní a zkoumá nejen kvantitativní, ale i kvalitativní znaky dané oblasti. Do první skupiny patří např. kritérium hustoty zalidnění, absolutního počtu obyvatelstva, podílu obyvatelstva regionu žijícího ve venkovských obcích apod. Tato kritéria jsou jednoduchá, pracují s dobře dostupnými údaji a s jejich pomocí se dají porovnávat různá území mezi sebou. Nevýhodou například je, že údaje nejsou srovnatelné při porovnání různých států apod. Druhý přístup v sobě zahrnuje kombinaci různých kritérií vymezení

⁵ MAJEROVÁ, Věra. *Venkov je náš svět*, s. 396-399.

⁶ MAJEROVÁ, Věra a Irena HEROVÁ. *Český venkov 2008*, s. 15.

⁷ PERLÍN, Radim, Silvie KUČEROVÁ a Zdeněk KUČERA. *Typologie venkovského prostoru Česka*, s. 163.

⁸ PĚLUCHA, Martin. *Rozvoj venkova v programovacím období 2007-2013 v kontextu reformy SZP EU*, s. 17.

venkovských sídel, a to urbanistická struktura, architektonické znaky, sociální znaky, ekonomické znaky, veřejná správa a velikostní znaky apod.⁹

Mezinárodně jsou všechna území rozčleněna a hierarchicky uspořádána systémem NUTS („Nomenclature des Unites Territoriales Statistiques“ resp. „Nomenclature of Units for Territorial Statistics“ resp. „Nomenklatura územních statistických jednotek“).¹⁰

V rámci EU, a tedy i v ČR, se používá šestistupňový systém: NUTS 0 je stát (tedy např. ČR); NUTS 1 je území (v našem případě území celé ČR); NUTS 2 jsou tzv. „regiony soudržnosti“, tedy jakési celky vyšší úrovně, v případě ČR v podstatě sdružené kraje (Praha, Střední Čechy, Jihozápad, Severozápad, Severovýchod, Jihovýchod, Střední Morava a Moravskoslezsko); NUTS 3 jsou konkrétní kraje (Hlavní město Praha, Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Královéhradecký, Pardubický, Vysočina, Jihomoravský, Olomoucký, Zlínský a Moravskoslezský).¹¹ Menší území je pak členěno systémem LAU („Local Administrative Units“): menší celky v rámci kraje (přibližně bývalé okresy) jsou LAU 1 (dříve to byl NUTS 4, v ČR aktuálně 77 celků) a vlastní obce jsou LAU 2 (dříve NUTS 5, u nás kolem 6250).

3.2 Rozvoj, rozvoj venkova, aktéři rozvoje

Obecně lze rozvoj označit jako souhrn pozitivních změn, a to jak změn kvantitativních (extenzivní rozvoj), tak zejména změn kvalitativních (intenzivní rozvoj). Je ale nutné odlišit naplnění kvantitativních cílů (např. délka nových silnic, navýšení ubytovacích kapacit, počet nových pracovních příležitostí) od toho, jakých dopadů mělo být dosaženo realizací jednotlivých aktivit (např. zlepšení dopravní dostupnosti - urychlení dopravy, průjezdnost pro různé typy dopravních vozidel, lepší dojezd za prací; zlepšení podmínek rozvoje cestovního ruchu - lepší infrastruktura a poskytované služby; nižší nezaměstnanost; řešení sociálních problémů apod.). Rozvojové projekty by tedy neměly být samoúčelné, ale měly by vést ke zlepšení v řadě souvisejících oblastí, tzn. měly by mít synergický efekt. Stejně tak není vhodné, aby se pod záminkou rozvoje měnily věci, které fungují.¹²

⁹ BINEK, Jan. *Venkovský prostor a jeho oživení*, s. 20-23.

¹⁰ MAJEROVÁ, Věra a Irena HEROVÁ. *Český venkov 2008*, s. 24.

¹¹ Klasifikace územních statistických jednotek (CZ-NUTS). Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/131222971/cz_nuts_metodika.pdf/abd2b7fa-4e7f-4926-afc5-b58ed66d9719?version=1.1, s. 1-3.

¹² BINEK, Jan, Hana SVOBODOVÁ, Jan HOLEČEK, Iva GALVASOVÁ a Kateřina CHABIČOVSKÁ. *Synergie ve venkovském prostoru*, s. 23.

Síla propojení jednotlivých aktérů závisí na mnoha faktorech - vzájemná výpomoc, důvěra, množství času stráveného na projektech atd. Takto vytvořená síť kontaktů umožňuje zefektivnění práce dané komunity, např. získá zdrojů, lepší reakce na okolní podmínky a změny atd. Dalším zdrojem místního rozvoje jsou informace, respektive přístup k nim. Každý aktér má jedinečnou povahu, jedinečné zdroje informací, takže díky spolupráci jednotlivých aktérů profituje celá komunita. Sociální kapitál (nehmotný typ bohatství zahrnující kontakty a známosti) má pozitivní vliv na místní vývoj, jelikož zvyšuje zapojení místních občanů, podporuje dobrovolnictví, umožňuje občanům někam „zapadnout“ atd.¹³

Venkov a venkovský region mají ve společnosti velký hospodářský, společenský, kulturní a ekologický význam, proto je jim třeba věnovat velkou pozornost a řešit jejich specifické problémy, jako např. nízké příjmy obyvatel, omezené možnosti zaměstnání a s tím související vyšší nezaměstnanost, horší přístup k zásobovací infrastruktuře, sociální vyloučení, stárnutí populace a odchod mladých z venkova apod. Při řešení těchto problémů je třeba zohlednit obecné zvláštnosti venkova, a naopak v konkrétní lokalitě přihlídnout k současným potřebám společnosti a podporovat vyvážený a komplexní rozvoj všech faktorů a prvků, které ve venkovském prostředí působí.

Zásadní je zapojit místní obyvatele do rozvoje jejich prostředí, proto se všechny státy EU ve svých programech rozvoje venkova snaží maximálně podporovat přístup „bottom-up“ („zdola-nahoru“), tzn. realizovat změny a rozvoj přímo prostřednictvím obyvatel příslušného regionu a místních skupin (ekonomických, politických, sociálních apod.), protože právě oni nejlépe znají místní podmínky a vědí tedy, jakým způsobem nejlépe využít potenciál místního prostředí a maximálně efektivně využívat dostupné zdroje regionu.¹⁴

Klíčovými aktéry rozvoje venkova a jejich základními úkoly jsou: **starostové** obcí, kteří řeší zejména základní potřeby obce (např. budování infrastruktury); **manažeři rozvoje** (manažer/tajemník svazku obcí, manažer MAS, ředitel obecně prospěšné společnosti či občanského sdružení atd.) připravují rozvojové projekty a získávají na ně dotační prostředky; **podnikatelé a soukromý ziskový sektor** podporující místní rozvojové aktivity, na druhou stranu ale logicky očekávají přínosy z této spolupráce; **regionálních zájmová uskupení** mající v dané oblasti velký odborný potenciál (znalosti místního území a jeho fungování), ale obvykle hájí jen své parciální zájmy; **krajská samospráva** vnímá region v širším kontextu a určuje směřování rozvoje větších územních celků a podporuje budování

¹³ BĀBĀKOVĀ, Anna. *Leaders in Rural Development Structures* [online], s. 407.

¹⁴ MAJEROVĀ, Vĕra a Irena HEROVĀ. *Český venkov 2008*, s. 58-59.

regionálních rozvojových sítí a managementu; **ministerstva** (místní rozvoj, zemědělství, životního prostředí) a další centrální orgány stanovující politiku rozvoje venkova.¹⁵

3.3 Programy obnovy a rozvoje venkova

Před vstupem ČR do EU existoval u nás jediný program, který byl cíleně zaměřen na rozvoj venkova, a to **Program obnovy venkova** (dále „POV“), který v roce 1991 založilo společně Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo pro hospodářskou politiku a rozvoj. Program se snažil na základě zkušeností z ostatních evropských zemí vyhlášenými dotačními tituly podnít ke spolupráci všechny subjekty na venkově¹⁶ a podporovat jejich vlastní aktivity k obnově společenského života na venkově, rozvoje hospodářství, obnově výstavby a zlepšení péče o krajinu.

V roce 1996 převzalo tento program nově vzniklé Ministerstvo pro místní rozvoj a program byl přejmenován na **Program rozvoje venkova** (dále „PRV“). Následovala další dotační šestiletá období až k aktuálnímu 2014–2020. PRV je politickým nástrojem a mechanismem financování pro realizaci politiky rozvoje venkova EU jednotlivými členskými státy, a to buď v rámci celého státu nebo konkrétního dílčího regionu, ale vždy cíleně tak, aby poskytoval jen určitý typ podpory, kterou daná oblast skutečně potřebuje.¹⁷

Hlavním cílem programu je trvale podpořit rozvoj venkova v těchto oblastech: **hospodářské** (zvýšení konkurenceschopnosti zemědělských podniků); **environmentální** (zlepšování místních ekosystémů souvisejících se zemědělstvím); **společenské** (vytváření nových pracovních míst, příchod mladých lidí na venkov).¹⁸ Základní podstatou programu je spolupráce všech místních složek venkova, tj. jejich občanů, zájmových spolků, místních sdružení atd., tedy komunitně vedený místní rozvoj, který přispívá k lepšímu využití obdržené podpory na potřeby místního oblasti a lepší spolupráci všech.¹⁹

Komunitně vedený místní rozvoj (dále „CLLD“) je nástroj pro zapojení místních obyvatel a ostatních partnerů občanské společnosti a místních ekonomických subjektů do plánování a realizace procesů rozvoje území prostřednictvím místních integrovaných

¹⁵ BINEK, Jan, Hana SVOBODOVÁ, Jan HOLEČEK, Iva GALVASOVÁ a Kateřina CHABIČOVSKÁ. *Synergie ve venkovském prostoru*, s. 55-58.

¹⁶ MAJEROVÁ, Věra a Irena HEROVÁ. *Český venkov 2008*, s. 63.

¹⁷ Nařízení pro rozvoj venkova - otázky. Dostupné z: https://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/general-info/faq/rd-regulation/cz/rd-regulation_cz.html.

¹⁸ LEADER – budoucnost venkova. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf, s. 1.

¹⁹ MAJEROVÁ, Věra a Irena HEROVÁ. *Český venkov 2008*, s. 64.

strategií.²⁰ Je zaměřený na konkrétní subregionální území vedený MAS, který se realizuje na základě Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (dále „SCLLD“) a který je realizovaný s ohledem na místní potřeby příslušného regionu.²¹

Národní PRV jsou financovány z **Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova** (dále „EAFRD“) a to podle 4 témat politiky EU: zvyšování konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšení životního prostředí a krajiny, diverzifikace hospodářství venkova a kvality života na venkově a metodiky rozvoje LEADER.²²

Celostátní síť pro venkov (dále „CSV“) byla v souladu s nařízením Evropské komise (dále „EK“) v ČR zřízena v listopadu 2008 a stala se účinnou a efektivní komunikační platformou PRV. Úkolem CSV je sběr dat z praxe, zpracování těchto informací a jejich další šíření, shromažďování údajů o vývoji ve venkovských oblastech a zpětná vazba příslušným orgánům.²³

Pro zahájení činnosti CSV byly důležité dva základní dokumenty: Nařízení rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova, kde se uvádí: „*Každý členský stát zřídí celostátní síť pro venkov, která seskupuje organizace a správní orgány podílející se na rozvoji venkova.*“ a Nařízení komise (ES) č. 1974/2006 dne 15. prosince 2006 kterým se stanoví podrobná pravidla pro použití nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 kde bylo uvedeno „*Celostátní sítě pro venkov budou vytvořeny nejpozději do 31. prosince 2008.*“ Zřizovatelem CSV v ČR bylo jako centrální organizace ustanoveno Ministerstvo zemědělství. Celá síť byla rozdělena do krajských a regionálních podsítí, jejichž kontaktními body byly ustanoveny agentury pro zemědělství a venkov. Prostřednictvím těchto institucí byla realizována rozsáhlá informační kampaň, jejíž účelem bylo všem významným aktérům rozvoje venkova představit základní myšlenky a cíle sítě.²⁴

²⁰ Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014–2020. Dostupné z: http://nsmascr.cz/content/uploads/2014/11/SCLLD-10112014_mmr.pdf, s. 11.

²¹ *Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit.* Dostupné z: <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>, s. 14.

²² *LEADER – budoucnost venkova.* Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf, s. 1.

²³ *Aktivity Celostátní sítě pro venkov a jejich partnerů - příklady dobré praxe.* Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/186896/Brozura_Aktivita_CSV.pdf, s. 2.

²⁴ *Celostátní síť pro venkov.* Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/626283/Brozura_MZE_CZ_final_web.pdf, s. 4.

CSV dále vytváří vhodné podmínky pro setkání aktérů spolupracujících na rozvoji venkova, pro podporu a získávání vědomostí, zkušeností a dovedností sloužících k dalšímu rozvoji venkova.²⁵ V souvislosti s reorganizací Ministerstva zemědělství přešly od roku 2015 úkoly regionálního kontaktního bodu sítě z regionálních Agentur pro zemědělství a venkov na regionální pracoviště Státního zemědělského intervenčního fondu na úrovni regionů soudržnosti NUTS 2.²⁶

3.4 Metoda a iniciativa LEADER

Zkratka **LEADER** znamená „Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale“, neboli „Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku“ (v angličtině „Links between Actions for the Development of the Rural Economy“).²⁷ Tato zkratka má několik významů: je to současně iniciativa, metoda, aktivita a i program. V počátcích byl LEADER iniciativa, později název dotačního programu, v současnosti je to spíše metoda pro naplňování CLLD.²⁸

Pojem **iniciativa** LEADER se používá v případě, že mluvíme o LEADER v obecném smyslu jako o celku nebo na úrovni celé EU. Výrazem **program** LEADER se obvykle míní konkrétní národní nebo místní dokument obsahující plán akcí financovaných v rámci iniciativy LEADER. V současné době se za pojmem LEADER spíše skrývá koncepce, přístup k organizování rozvoje venkova apod.²⁹

Myšlenka LEADER vznikla v roce 1991 s cílem intenzivně podporovat rozvoj venkova (místní ekonomiku a služby, kulturní a společenský život, vytvářet nová pracovní místa, zvyšovat celkovou stabilitu území atd.) a zejména mobilizovat místní subjekty k aktivnímu podílu na svém rozvoji, a to na základě principu „zdola-nahoru“. Jejím základním principem tedy bylo partnerství místní venkovské komunity (samosprávy, zemědělských i nezemědělských podniků, neziskových skupin apod.), které mělo přinést synergický efekt, tzn. „síly zúčastněných se nesčítají, nýbrž násobí“.³⁰ Metoda nacházela uplatnění nejen při přípravě a tvorbě rozvojových projektů v rámci vlastních dotačních

²⁵ *Aktivity Celostátní sítě pro venkov a jejich partnerů - příklady dobré praxe*. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/186896/Brozura_Aktivity_CSV.pdf, s. 2.

²⁶ *Celostátní síť pro venkov*. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/626283/Brozura_MZE_CZ_final_web.pdf, s. 11.

²⁷ *LEADER – budoucnost venkova*. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf, s. 6.

²⁸ ZRŮBKOVÁ, Pavlína. *PowerPoint prezentace: Rozvoj venkova*, s. 4.

²⁹ ČEPELKA, Oldřich. *Iniciativa Evropské unie Leader pro rozvoj venkova*, s. 7.

³⁰ ZRŮBKOVÁ, Pavlína. *PowerPoint prezentace: Rozvoj venkova*, s. 6.

programů LEADER, ale i při přípravě dalších rozvojových aktivit v ostatních regionálních, národních či nadnárodních dotačních titulech.³¹

Na iniciativy LEADER I. (1991–1993), LEADER II. (1994–1999) a LEADER+ (2000–2006), které se přímo týkaly pouze „starých“ členských zemí EU a ČR z nich přibližně od roku 2002 čerpala pouze inspiraci, myšlenky a zkušenosti do svých rozvojových programů, navázala aktivita LEADER PRV (2007–2013), do které se ČR již plně zapojila prostřednictvím svých programových dokumentů k rozvoji venkova.³²

Hlavní principy metody LEADER jsou stanoveny v Nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 (oddíl 4 „Osa 4 Leader“, článek 61 „Vymezení přístupu Leader“): *„Přístup Leader zahrnuje alespoň tyto prvky: a) strategie místního rozvoje podle jednotlivých oblastí, určené pro řádně vymezená subregionální venkovská území; b) partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni (dále jen „místní akční skupiny“); c) přístup zdola spojený s tím, že rozhodovací pravomoc týkající se vypracování a provádění strategií místního rozvoje náleží místním akčním skupinám; d) víceodvětvové navrhování a provádění strategie založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství; e) uplatňování inovačních přístupů; f) provádění projektů spolupráce; g) vytváření sítí místních partnerství.“*³³

Těmito hlavními principy by se měla řídit všechna místní partnerství při rozvoji venkovských regionů. Jednotlivé země si mohou dle svých národních a lokálních specifík tyto principy rozšířit/doplnit.

Můžeme konstatovat, že iniciativa LEADER je historicky nejúspěšnějším projektem EU k řešení problému venkova a financování místních iniciativ. V některých zemích se vliv této iniciativy na rozvoj venkova hodnotí jako zcela zásadní. Iniciativa založená na místním partnerství, využívající znalostí místních aktérů o jejich problematických oblastech, a naopak o rozvojovém potenciálu daného regionu, je metodou efektivní, protože motivuje zejména místní obyvatele a subjekty k činnostem rozvíjejícím jejich venkovskou oblast. Ve výsledku se to vše pak odráží v kvalitě připravovaných projektů a jejich výsledné realizaci.³⁴

³¹ ZRŮBKOVÁ, Pavlína. *PowerPoint prezentace: Rozvoj venkova*, s. 5.

³² LEADER – budoucnost venkova. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf, s. 6.

³³ Nařízení rady (ES) č. 1698/2005. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005R1698>, s. 25.

³⁴ MAJEROVÁ, Věra a Irena HEROVÁ. *Český venkov 2008*, s. 54-55.

V průběhu historie ukázal přístup LEADER svoji opodstatněnost. Pokud např. svěříme pravomoci přímo obyvatelům žijícím ve venkovských oblastech, setkáme se u nich jen s kladnou odezvou a dokážou pak v sobě aktivovat spoustu energie a nečinně jen nepřihlížejí a nečekají, až jejich problémy vyřeší někdo jiný, až s nápady na změny přijde někdo shora. Berou tedy zodpovědnost za rozvoj svého regionu, sami přicházejí s nápady a navrhuji rozvojové programy a jednájí o nich s jejich tvůrci.³⁵

Je patrné, že si členské státy EU plně uvědomují důležitost pomoci a spolupráce v oblasti rozvoje venkova. Státy s více zkušenostmi s metodou LEADER díky této metodě dokázaly navýšit a zefektivnit úroveň financování rozvoje venkova.³⁶

Iniciativa LEADER je v současnosti již nezastupitelnou a současně finančně jednou z nejnáročnější součástí dotační politiky obnovy a rozvoje venkova.³⁷

3.5 7 principů iniciativy LEADER

Metoda LEADER je založena zejména na principu zdola nahoru. Všechny náměty a rozvojové projekty by neměly být direktivně určeny shora krajskými, celostátními nebo evropskými orgány, ale měly by vycházet zdola z myšlenek a podnětů místních, tedy venkovských obyvatel a subjektů. Účast více subjektů v konkrétním regionu zapojených do procesu rozvoje má i pozitivní vliv na šíři podnětů a transparentnost. Filozofie metody LEADER také vychází z názoru, že jedině místní subjekty znají silné a slabé stránky daného regionu a tyto subjekty jsou schopny své problémy samy vyřešit.³⁸

Základní rozdíl mezi přístupem LEADER a dřívějšími tradičními metodami rozvoje venkova je v tom, že LEADER, spíše, než by vyjmenovával to, co je třeba udělat, dává návod, jak se má postupovat, jak na to.³⁹

Základními prvky fungování metody LEADER je 7 hlavních principů, které jsou uznávány nejen v EU, ale i mimo ni. Jednotlivé principy jsou dále popsány samostatně, ale je třeba je vnímat společně jako sadu nástrojů, které se vzájemně doplňují.

³⁵ *Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit.* Dostupné z: <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>, s. 11.

³⁶ KONEČNÝ, Ondřej. *The Leader Approach Across The European Union* [online], s. 8.

³⁷ TRANTINOVÁ, Marie, Jiří HRABÁK a Marta MRNUŠTÍK-KONEČNÁ. Identifikace úspěchů a neúspěchů naplňování vybraných principů leader s posouzením, proč k úspěchu či neúspěchu dochází, s. 5.

³⁸ *Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit.* Dostupné z: <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>, s. 4.

³⁹ EVROPSKÁ KOMISE - GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA. *Přístup LEADER*, s. 8.

3.5.1 Strategie místního rozvoje podle jednotlivých oblastí, určené pro řádně vymezená subregionální venkovská území

Tento přístup znamená, že jako cílové oblasti pro provádění rozvojové politiky se zvolí malá, homogenní a společensky soudržná území, která se vyznačují společnými tradicemi, místní identitou, pocitem sounáležitosti a společnými potřebami a očekáváními. U takových oblastí se pak snadno rozeznají přednosti a slabiny, možná ohrožení nebo naopak možné příležitosti, vnitřní potenciál a hlavní překážky, které brání rozvoji území. Přístup podle jednotlivých oblastí znamená v podstatě místní přístup. Takto zvolený přístup bude pravděpodobně fungovat lépe než jiné přístupy, neboť umožňuje volbu takových akcí, které budou uspokojovat skutečné potřeby a zároveň povedou ke zvyšování konkurenceschopnosti v dané oblasti. Zvolená oblast musí být ale dostatečně ucelená a nabízet dostatečné množství lidských, finančních a ekonomických zdrojů. Oblast se vždy nemusí zeměpisně shodovat se samosprávně uspořádaným územím.⁴⁰

Pro rozvoj konkrétního území je také důležité určit jeho silné a slabé stránky, určit možná ohrožení daného regionu a jaké jsou v něm možnosti a příležitosti do budoucna. Na základě tohoto detailního zmapování počátečního stavu území určeného k rozvoji je nutné zpracovat tzv. strategii místního rozvoje. Tato strategie není jen vyjmenováním toho, co je třeba zajistit, ale je souhrnným, vzájemně provázaným, rozvojovým plánem komplexně rozvíjejícím dané území v širokém spektru oblastí.⁴¹

Hlavním cílem zpracování rozvojové strategie není vlastní čerpání dotačních prostředků, ale iniciace a zorganizování společné akce a posilování partnerství.⁴² Z rozvojové strategie mohou podnikatelé získat konkrétní představu o možnostech příslušného regionu a podnikatelských příležitostech.⁴³

Vymezení subregionálního venkovského území není univerzální a neměnné v čase, podléhá vždy vývoji a prochází různými změnami v závislosti na aktuálních hospodářských a sociálních podmínkách, na roli zemědělství, resp. hospodaření s půdou a faktorech ochrany životního prostředí, a i na obecném povědomí o venkovských regionech.⁴⁴

⁴⁰ EVROPSKÁ KOMISE - GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA. *Přístup LEADER*, s. 8.

⁴¹ *Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit*. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>, s. 6.

⁴² BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje*, s. 262.

⁴³ TRANTINOVÁ, Marie, Jiří HRABÁK a Marta MRNUŠTÍK-KONEČNÁ. Identifikace úspěchů a neúspěchů naplňování vybraných principů leader s posouzením, proč k úspěchu či neúspěchu dochází, s. 16.

⁴⁴ EVROPSKÁ KOMISE - GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA. *Přístup LEADER*, s. 9.

Příslušnou strategii místního rozvoje sestavují a schvalují zaměstnanci a členové MAS, resp. jejich tematické pracovní skupiny a vrcholově valná hromada MAS, a to na základě veřejných jednání tematických skupin, společných setkání s veřejností, na kterých jsou diskutovány problémy daného území a cíle strategie a vybírány ty nejdůležitější. Strategie je také diskutována osobně s příslušnými starosty obcí (např. aby došlo k souladu s územními plány obcí apod.) a následně projednána na zastupitelstvech, se zemědělci, podnikateli a neziskovými organizacemi. Na valných hromadách, veřejných a osobních setkání mohou být také rozdávány dotazníky vytvořené kolektivně, např. pracovními skupinami, z kterých vyplynou záměry jednotlivých subjektů a ochota spolupracovat na jednotlivých projektech. Teze strategie by měly být také zveřejňovány na internetových stránkách MAS s výzvou k diskusi (připomínkování) a osobního zapojení se do jednotlivých pracovních skupin, aby bylo dosaženo sounáležitosti zúčastněných subjektů se strategií (snaha o co nejotevřenější strategii). Na tvorbě strategie se může, např. v případě nedostatku kmenových zaměstnanců MAS, podílet i externí firma, jejíž úkolem je obvykle příprava a vedení veřejných setkání, analýza a sumarizace sesbíraných údajů z dotazníkového šetření, zapracování připomínek a námětů a zpracování finální podoby pracovní verze strategie. Výhodou externího subjektu je i to, že je mimo příslušné území a má tedy určitý nadhled a jiný pohled na něj.⁴⁵

3.5.2 Partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni, tzv. MAS

Partnerství soukromého a veřejného sektoru je naplňováno prostřednictvím MAS, v jejímž rámci spolupracují zástupci obcí a obecních, krajských a státních organizací s podnikateli, neziskovými organizacemi a dalšími aktivními občany, tj. všechny subjekty působící na území příslušné MAS, která by tak měla spojovat veřejné a soukromé partnery ve vyváženém poměru a měla by reprezentovat místní zájmové skupiny, a to napříč celou oblastí ekonomicko-společenských odvětví v daném regionu.⁴⁶

Zřizování MAS je původním důležitým rysem přístupu LEADER. Úkolem MAS je určit a realizovat strategii místního rozvoje, spravovat finanční zdroje a rozhodovat o jejich přidělení na konkrétní projekty. Význam MAS je důležitý zejména proto, že dávají dohromady lidské a finanční zdroje z veřejného i privátního sektoru a občanského

⁴⁵ Uplatňování principu LEADER v Královéhradeckém kraji. Dostupné z: <https://www.otevrenozahrad.cz/file.php?nid=13509&oid=4432049>, s. 20.

⁴⁶ *Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit.* Dostupné z: <http://nsmas.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>, s. 6.

i neziskového sektoru; sdružují místní aktéry do společných projektů a víceodvětvových akcí za účelem součinnosti a společného vlastnictví; zaštiťují dialog a vzájemnou spolupráci mezi různými venkovskými subjekty, předcházejí neshodám, konzultacemi a diskusemi přispívají k řešení možných problémů a nalezení pro všechny uspokojivá řešení. MAS nemusí být zřizovány jenom kvůli přístupu k podpoře LEADER, ale mohou být zakládány i na základě již dříve existujícího partnerství. V EU historicky vzniklo několik typů MAS jako výsledek různých forem oblastního a vnitrostátního politického a institucionálního uspořádání s různou mírou autonomie při schvalování rozvojových projektů a řízení jejich financování. Jak vzrůstala míra informovanosti o metodě LEADER, tak se postupně vyvíjely role a povinnosti těchto MAS.⁴⁷

Nejaktivnějšími subjekty v místních iniciativách jsou obyvatelé a jejich místní organizace, místní političtí zástupci, profesní sdružení a organizace a svazy, ekologická a ženská sdružení, poskytovatelé společenských a kulturních služeb, média, mladí lidé. Faktory, které se vztahují k součinnosti sektorů veřejného a soukromého jsou: počet a charakter subjektů, forma spolupráce a ochota spolupracovat, schopnost zapojených osob, způsob dospívání k rozhodnutí a sladění představ o plánované činnosti (výběrové komise, kontrolní orgány, valné hromady a jiné struktury MAS), způsob řízení, existence/neexistence profesionálních pracovníků, způsob a účinnost komunikace (osobní setkání, elektronické informační prostředky), frekvence setkávání členů, schopnost věci dopředu prokonzultovat, předjednat či připravit, důvěra v ostatní aktéry, kvalita a závaznost přijatých rozhodnutí, konsenzus a transparentnost procesu spolupráce.⁴⁸

Složení MAS by mělo být minimálně polovina privátních subjektů a maximálně polovina subjektů veřejných. Za soukromé lze považovat např. podnikatele, malé a střední podniky, družstva pro společné užívání zemědělského majetku, obchodní společnosti, hospodářské a obchodní komory apod., za ty veřejné pak obce a jejich svazky, kraje, organizace zřízené obcí, sdružení a organizace s podílem nad 50 % zástupců místních samospráv, resp. s podílem nad 50 % veřejných financí, státní organizace (např. lesy, správy národních parků, organizační složky státu), školy a výzkumná pracoviště apod.⁴⁹

⁴⁷ EVROPSKÁ KOMISE - GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA. *Přístup LEADER*, s. 9-10.

⁴⁸ TRANTINOVÁ, Marie, Jiří HRABÁK a Marta MRNUŠTÍK-KONEČNÁ. Identifikace úspěchů a neúspěchů naplňování vybraných principů leader s posouzením, proč k úspěchu či neúspěchu dochází, s. 17-18.

⁴⁹ MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Příručka Programu LEADER ČR* [online], s. 6.

Pro kvalitní spolupráci mezi jednotlivými aktéry, tedy i veřejným a soukromým sektorem, je nezbytně nutné zvolit správný typ spolupráce a počet spolupracujících aktérů, stanovit jasná pravidla, vnitřní mechanismy a cíle spolupráce a tato dohodnutá pravidla včetně pravidel financování konkrétních projektů ctít. V případě, že mezi jednotlivými aktéry nejsou jednotlivé aspekty partnerství vyjasněny, hrozí nefunkčnost a stagnace vedoucí až k následnému ochabnutí spolupráce mezi soukromým a veřejným sektorem.⁵⁰

3.5.3 Přístup zdola spojený s tím, že rozhodovací pravomoc týkající se vypracování a provádění strategií místního rozvoje náleží MAS

Přístup „zdola nahoru“ („bottom-up“) značí, že na rozhodování o strategii rozvoje daného území a o zvolených prioritách, které budou v dané oblasti určující, rozhodují především místní aktéři. Přístup zdola a zapojení místních účastníků vede k posilování místních lidských zdrojů a ke zvýšení jejich sounáležitosti s místem, které obývají. Místními účastníky se nemyslí jen místní obyvatelstvo, ale i sociální a ekonomické skupiny a privátní i veřejné instituce, jejichž účast by neměla být jen v počáteční fázi při tvorbě strategie místního rozvoje, ale měla by trvat během celého rozvoje, tedy i v průběhu naplňování zvolené strategie (realizace projektů) a i v závěru při hodnocení výsledků vybrané strategie.⁵¹

Ze sedmi rysů LEADER je přístup „zdola nahoru“ nejvýraznější. Politiky venkova by měly být vytvářeny a realizovány způsobem, jenž nejlépe vyhovuje společenství, pro které jsou určeny. Základní podmínkou však je, aby se místní subjekty do tohoto procesu plně zapojily a vedly ho. Stejně tak nesmí být tento přístup striktně brán jako alternativa nebo dokonce protiklad k přístupu „shora dolů“ ze strany regionálních a vnitrostátních orgánů, ale mělo by docházet ke kombinaci a sblížení obou přístupů, a to za účelem dosažení co nejlepších výsledků rozvoje daného regionu. Účast všech místních aktérů by se neměla omezovat jen na prvotní fázi tvorby rozvojového projektu, ale měla by být přítomna po celou dobu konkrétní realizace, včetně následného vyhodnocování a úpravy strategie rozvoje příslušného území do budoucna. To však vyžaduje kromě jiného i dialog mezi jednotlivými aktéry, konzultace a vyjednávání a zejména musí vše probíhat transparentně.⁵²

⁵⁰ TRANTINOVÁ, Marie, Jiří HRABÁK a Marta MRNUŠTÍK-KONEČNÁ. Identifikace úspěchů a neúspěchů naplňování vybraných principů leader s posouzením, proč k úspěchu či neúspěchu dochází, s. 17.

⁵¹ *Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit.* Dostupné z: <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>, s. 6.

⁵² EVROPSKÁ KOMISE - GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA. *Přístup LEADER*, s. 9.

Pro zajištění přístupu „zdola nahoru“ lze realizovat několik aktivit, které do celého procesu zapojí nejen členskou základnu MAS, ale i širší veřejnost: ankety a dotazníky pro obyvatele regionu, např. elektronickou formou e-mailů nebo prostřednictvím internetových stránek příslušné MAS, veřejná setkání občanů, zástupců zemědělců, podnikatelů a neziskového sektoru, jednání pracovních skupin, setkání manažerů MAS se zástupci jednotlivých obcí, vzdělávací semináře, valné hromady (zejména pro projednání zásadních kroků a činností MAS), pravidelná aktualizace databáze projektů rozvoje apod. Vždy je třeba, aby každý účastník setkání či jednání mohl otevřeně vyjádřit svoje potřeby a priority, aby následně byly výsledky za určitou skupinu prezentovány a zapracovány do strategií rozvoje. Důležité také je, aby orgány MAS zajišťující její činnost a vybavené rozhodovacími pravomocemi (jako např. výkonný výbor, výběrová komise, kontrolní a monitorovací výbor a pracovní skupiny) měly zastoupení veřejného a soukromého sektoru a promítaly se do nich priority a problémy z jednotlivých oblastí.⁵³

3.5.4 Víceodvětvové navrhování a provádění strategie založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství

Metoda LEADER není jednodvětvový program rozvoje, strategie místního rozvoje musí být vybudována na víceodvětvovém základu. Rozvojové projekty v místních strategiích by měly být vzájemně propojené a koordinované jako jeden celek.⁵⁴

Rozvojové projekty realizované na základě příslušné strategie místního rozvoje by měly být založeny na spolupráci ekonomických, sociálních, kulturních, životního prostředí a dalších subjektů a měly by tvořit jeden celek, tzn. být vzájemně propojené a koordinované. Tyto projekty by měly propojovat různé typy aktivit, jako např. investiční projekt se vzdělávacími akcemi apod. To vede ke spolupráci aktérů působících v daném regionu a jedním z efektů této synergie je např. rovnoměrný a koordinovaný rozvoj území.⁵⁵

Víceodvětvovou podporou může být např. pořádání vzdělávacích akcí pro školy v regionu; exkurzí do zemědělských podniků; pořádání odborných seminářů pro podnikatelský, neziskový a veřejný sektor např. na téma dotačních možností; ve spolupráci s obcemi a neziskovými organizacemi podpora kulturních, sportovních a společenských akcí

⁵³ Uplatňování principu LEADER v Královéhradeckém kraji. Dostupné z: <https://www.otevrenezahrady.cz/file.php?nid=13509&oid=4432049>, s. 21-22.

⁵⁴ EVROPSKÁ KOMISE - GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA. *Přístup LEADER*, s. 13.

⁵⁵ *Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit*. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>, s. 7.

pro širokou veřejnost (např. sportovní turnaje, divadelní koncerty, hudební koncerty); účast na veletrzích a výstavách (cestovní ruch, zemědělství). To vše má příznivý efekt i v posílení širšího povědomí o existenci a činnosti této MAS a zvýšení budoucího možného zájmu o čerpání dalších finančních prostředků. Důležité je sbírat podněty od vlastních členů, obcí či jejich zástupců a ostatních partnerů; dlouhodobě propagovat připravované akce a zapojit co nejvíce partnerů a regionálních aktérů do přípravy a realizace dané akce.⁵⁶

3.5.5 Uplatňování inovačních přístupů

Metoda LEADER vede k novým a inovačním přístupům při rozvoji venkovských regionů. Při realizaci strategie místního rozvoje se uplatňují a podporují nová řešení vzniklých problémů, a to prostřednictvím aplikací nových procesů a postupů a zaváděním nových produktů, např. vznikem nové organizace, nového trhu, aplikací netradičních řešení, modernizací tradičních znalostí, postupů a forem know-how apod. Výrazně je podporován i přenos těchto inovací vyvinutých jinde, tedy i mezi jednotlivými rozvojovými regiony.⁵⁷

Venkovské oblasti jsou v důsledku nízké hustoty a úrovně lidských i fyzických zdrojů méně propojeny s výzkumnými i vývojovými středisky, proto se na venkově radikální inovace až na výjimky vznikají obtížněji. Naopak přijetí moderních informačních a komunikačních technologií může být významným prostředkem širšího přístupu populace venkova k inovacím.⁵⁸

Inovativnost může spočívat v:

- **propojování místní produkce a místní spotřeby** např. vznikem místních obchodů s prodejem místní zemědělské produkce apod.;
- umožnění handicapovaným, seniorům nebo chronicky nemocným (**lidem se sníženou soběstačností**) ve větší míře pobyt i mimo domov a dopravení se na vzdálenější místa regionu a tím zpřístupnění nevšedních zážitků a obohacení jejich života;
- zachycení **původního stavu řešeného místa** u jednotlivých projektů na kameru s komentářem realizátora, zachycení průběhu realizace projektu a konečného výsledku, zveřejnění na webových stránkách, promítání při veřejných setkáních apod.;

⁵⁶ Uplatňování principu LEADER v Královéhradeckém kraji. Dostupné z: <https://www.otevrenozahrady.cz/file.php?nid=13509&oid=4432049>, s. 27-29.

⁵⁷ *Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit.* Dostupné z: <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>, s. 7.

⁵⁸ EVROPSKÁ KOMISE - GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA. *Přístup LEADER*, s. 12.

- zapojením např. členů místního mysliveckého, včelařského apod. spolku do **ekologického vzdělávání dětí** v mateřských a základních školách s cílem naučit děti poznávat přírodu kolem nás, porozumět ji a naučit se ji chránit;
- **dobrovolnickým zapojením mládeže** do aktivit a rozhodovacích orgánů MAS, do organizování kulturních a propagačních akcí MAS a jejich partnerů apod.
- prodejem kvalitních **lokálních potravin** prostřednictvím internetové tržnice;
- zřízením několika **kontaktních a poradenských míst** v regionu, kde mohou občané, neziskové organizace i podnikatelé získat informace o MAS a jejích aktivitách;
- spoluprací např. s místními mysliveckými spolky a dalšími nestátními neziskovými organizacemi na **revitalizacích a nových výsadbách zeleně** za účelem zvyšování ploch původní zeleně využitelné a vhodné pro místní živočichy, poznatky jsou pak využívány při ekologickém vzdělávání dětí základních a mateřských škol;
- zapojením **sociální sítě Facebook** do dotazníkového šetření, což obvykle vede vzhledem k velkému rozšíření tohoto média k výrazně vyššímu počtu odpovědí od dotazovaných než v případě ostatních elektronických metod (internet, e-mail);
- používáním právě inovativnosti jako hodnotícího kritéria při posuzování projektů s důrazem na **zlepšení kvality životního prostředí** a následně životní úrovně regionu.⁵⁹

3.5.6 Provádění projektů spolupráce

MAS mohou prostřednictvím společného rozvojového projektu spolupracovat s jinou MAS v jiném regionu v rámci jednoho státu, s MAS z jiného členského státu EU nebo i mimo ni. Tato spolupráce by neměla být jen pouhou výměnou zkušeností, ale musí se jednat o konkrétní společný projekt, se společným rámcem a s konkrétním výstupem.⁶⁰

Spolupráce MAS je založena na dobrovolnosti a neexistuje jeden univerzální model, který by komplexně vyřešil všechny vztahy mezi jednotlivými aktéry. Podstatné k dosažení cílů je najít co nejvyváženější míru spolupráce, kdy jednotliví partneři přinesou do projektu vlastní zkušenosti a identitu, což výslednou realizaci obohatí o další přidanou hodnotu.⁶¹

Spolupráce MAS může přispět k posílení jejich činností, řešit některé jejich problémy, přidat hodnotu místním zdrojům, aby dosáhly množství nutného pro životaschopnost

⁵⁹ Uplatňování principu LEADER v Královéhradeckém kraji. Dostupné z: <https://www.otevrenozahrady.cz/file.php?nid=13509&oid=4432049>, s. 25-27.

⁶⁰ *Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit.* Dostupné z: <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>, s. 8.

⁶¹ TRANTINOVÁ, Marie, Jiří HRABÁK a Marta MRNUŠTÍK-KONEČNÁ. Identifikace úspěchů a neúspěchů naplňování vybraných principů leader s posouzením, proč k úspěchu či neúspěchu dochází, s. 21.

konkrétního projektu, podnítit doplňkové akce (např. společný marketing více MAS v různých regionech zaměřených na konkrétní zemědělské produkty) nebo vytvořit společné iniciativy týkající se cestovního ruchu založené na společném kulturním dědictví.⁶²

Spolupráce neznamena soutěž mezi jednotlivými MAS, ale vzájemnou pomoc. Tato spolupráce by měla být zahrnuta do rozvojové strategie daného území, jedním z hlavních cílů by měl být přenos nových poznatků a příkladů dobré praxe. Spolupráce, včetně té mezinárodní, by v současnosti neměla chybět v žádné aktivní MAS. Projekty spolupráce umožňují přenos zkušeností z jednoho území MAS do druhého, sdílení společných problémů a potřeb a bývají nejčastěji zaměřeny na širokou veřejnost nebo naopak na konkrétní cílovou skupinu (turisté, podnikatelé, místní výrobci, rodiny s dětmi, mládež, školy, zemědělci, nezaměstnaní). I samotné projekty pro určitou cílovou skupinu jsou dříve nebo později zpřístupněny široké veřejnosti formou informace, např. na webových stránkách.⁶³

3.5.7 Vytváření sítí místních partnerství

Vzájemná spolupráce a výměna zkušeností mezi jednotlivými MAS je realizována prostřednictvím partnerských sítí, v ČR např. Národní síť MAS ČR (dále „NS MAS ČR“), krajská sdružení sítí MAS v příslušném kraji, v Evropě Evropské asociace LEADER pro rozvoj venkova (ELARD - European LEADER Association for Rural Development). Zapojení MAS do těchto asociací je důležité pro výměnu informací, dosažených výsledků, osvědčených postupů, inovací a zkušeností (know-how) a to nejen mezi MAS, ale i mezi venkovskými regiony a směrem ke státní správě a dalšími organizacemi, které se spolupodílí na rozvoji venkova v rámci EU, přičemž není podstatné, zda jsou i tyto subjekty příjemci dotací v rámci iniciativy LEADER. Významným aspektem vytváření spojení mezi lidmi, projekty a venkovskými oblastmi je i to, že může pomoci překonat jistou izolaci některých venkovských regionů.⁶⁴ Používání sítí může podnítit vznik projektů spolupráce také tím, že se navazují kontakty mezi jednotlivými skupinami LEADER.⁶⁵

⁶² EVROPSKÁ KOMISE - GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA. *Přístup LEADER*, s. 14.

⁶³ TRANTINOVÁ, Marie, Jiří HRABÁK a Marta MRNUŠTÍK-KONEČNÁ. Identifikace úspěchů a neúspěchů naplňování vybraných principů leader s posouzením, proč k úspěchu či neúspěchu dochází, s. 21, 46.

⁶⁴ *Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit*. Dostupné z: <http://nsmas.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>, s. 8.

⁶⁵ EVROPSKÁ KOMISE - GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA. *Přístup LEADER*, s. 13.

EU podporuje vytváření sítí na evropské (ELARD) i vnitrostátní úrovni (CSV) a také je prostřednictvím EK financuje. Vytváření sítí bylo dříve přednostně zaměřeno pouze na iniciativu LEADER, od roku 2007 zahrnuje mnohem širší oblast rozvoje venkova. Odborně jsou podporovány praktické činnosti jako např. vytváření internetových stránek a publikací o různých aspektech rozvoje venkova, pořádání odborných seminářů, pomoc jednotlivým skupinám LEADER při hledání možných partnerů a pomoc v začátcích projektů spolupráce. Evropské sítě slouží také jako místo setkávání zástupců vnitrostátních sítí a orgánů státní správy jednotlivých členských států EU za účelem sdílení zkušeností na nejvyšší úrovni. Spoluúčast v evropských sítích je povinná pro skupiny přijímající finanční podporu EU, ale je vítáno, pokud i ostatní skupiny předávají sítím své vědomosti a zkušenosti.⁶⁶

3.6 Metoda LEADER v ČR

První zmínky o metodě LEADER v ČR pocházejí z roku 2001, kdy jsou vydávány první české publikace a jsou stanoveny základy metodiky, o rok později vznikají první MAS, uskutečňují se první setkání v regionech a celostátní konference k rozvoji venkova.⁶⁷

Rozšíření metody LEADER v ČR, zejména v letech 2003–2006, bylo ovlivněno vznikem POV v roce 1991 (trval až do roku 2006), jehož hlavním koordinátorem je od roku 1996 nově zřízené Ministerstvo pro místní rozvoj, které v roce 1998 program novelizovalo. V roce 2004 po vstupu ČR do EU vzniká program podpory rozvoje venkovských regionů LEADER ČR, který ale není financován evropskými fondy (LEADER+ pro období 2000–2006), ale Ministerstvem zemědělství výhradně ze státního rozpočtu.⁶⁸

Cílem bylo vybudovat základnu efektivně fungujících místních sdružení, které by byly schopny připravovat kvalitní projekty a následně čerpat dotace z evropských fondů za účelem vytváření kvalitnějšího životního a přírodního prostředí pro venkovské obyvatelstvo a zvyšování přitažlivosti venkovských oblastí, vytváření místních podnikatelských aktiv a nových pracovních příležitostí a zachování kulturního dědictví.⁶⁹

Na LEADER 2004 postupně navazovaly další každoroční programy LEADER 2005, LEADER 2006 atd., které postupně rozšiřovaly počet MAS až na počet 112 dotačně

⁶⁶ EVROPSKÁ KOMISE - GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA. *Přístup LEADER*, s. 13-14.

⁶⁷ ZRÚBKOVÁ, Pavlína. *PowerPoint prezentace: Rozvoj venkova*, s. 15.

⁶⁸ LEADER – *budoucnost venkova*. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf, s. 6.

⁶⁹ MAJEROVÁ, Věra a Irena HEROVÁ. *Český venkov 2008*, s. 68.

podporovaných v roce 2013. Ostatní nepodpořená místní sdružení byla těmito vybranými MAS podporována.⁷⁰

Od roku 2004 ČR čerpala finance na rozvoj venkova z EU z OP „**Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství**“, podopatření „2.1.4 Rozvoj venkova“ (podopatření typu LEADER+).⁷¹ Smyslem uvedeného opatření bylo umožnit a také přimět obyvatele venkovských obcí, aby se spojili a aktivně rozhodovali o vývoji lokality, ve které žijí. Na další období 2007–2013 byly finanční prostředky na rozvoj venkova Evropskou unií soustředěny do **EAFRD**. ČR k využití těchto prostředků připravila dva dokumenty „Národní strategický plán rozvoje venkova ČR na období 2007–2013“ (analýza aktuálního stavu českého venkova) a **PRV ČR** na období 2007–2013 obsahující konkrétní cíle, priority a opatření v oblasti obnovy a rozvoje venkova.⁷²

V ČR se začínají pořádat vzdělávací akce k iniciativě LEADER (kurzy a školení pro manažery a členy MAS), vznikají různá sdružení (Národní síť pro venkov, Národní síť MAS) a projekty (Hlas venkova), zakládají se webové stránky (www.leaderplus.cz), vznikají nové MAS, jejichž jednotliví zástupci si vzájemně vyměňují zkušenosti a projekty.⁷³

V současné době je v realizaci PRV 2014–2020, jehož hlavním cílem je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství a krajinné infrastruktury, zvýšení konkurenceschopnosti zemědělských podniků a jejich hospodářský rozvoj, přilákání mladých lidí pro práci v zemědělství a vytváření nových pracovních míst, podpora metody LEADER a CLLD, zvýšení vzdělávacích aktivit a poradenství za účelem předávání si znalostí a inovací a spolupráce zemědělství a lesnictví.⁷⁴

Každá členská země EU si může přizpůsobit metodu LEADER svým národním podmínkám, prostředím a zvyklostem. Nejinak je tomu i v ČR, která teprve nedávno přešla od totality k demokracii, a proto má jinou startovací pozici než původní členské země EU. Máme tedy trochu jiné principy pro aplikaci metody LEADER. Původních 7 základních bodů ČR rozšířila na těchto 10 principů: místní rozvojová strategie (SCLLD); přístup zdola (bottom-up); místní partnerství veřejných a soukromých subjektů; morální principy, mezilidské vztahy, komplexní prosociálnost; výchova, vzdělávání a informace; inovativnost;

⁷⁰ LEADER – budoucnost venkova. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf, s. 6.

⁷¹ ZRŮBKOVÁ, Pavlína. *PowerPoint prezentace: Rozvoj venkova*, s. 16.

⁷² MAJEROVÁ, Věra a Irena HEROVÁ. *Český venkov 2008*, s. 67.

⁷³ ZRŮBKOVÁ, Pavlína. *PowerPoint prezentace: Rozvoj venkova*, s. 18-26.

⁷⁴ Program rozvoje venkova 2014-2020. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>.

integrované a vícektorové aktivity; živý venkov (neinvestiční i drobné projekty oživující život na venkově); síťování; národní a mezinárodní spolupráce.⁷⁵

3.7 Místní akční skupiny obecně a v ČR

Od roku 2004 byl v EU, včetně ČR, velký zájem o iniciativu LEADER a aplikaci přístupu zdola nahoru, a to zejména ze strany obcí, mikroregionů, podnikatelů, nestátních neziskových organizací a dalších uskupení, které na venkově působí. Podpora velkých rozvojových projektů ze strany EU je přímo podmiňována spoluprací a partnerstvím. Proto se subjekty začaly sdružovat do tzv. Local Action Groups (LAG, skupina místního působení nebo skupina pro místní akce⁷⁶), v ČR se používá spíše pojem „místní akční skupina“.⁷⁷

„MAS je na politickém rozhodování nezávislým společenstvím občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejné moci), které spolupracuje na rozvoji venkova, zemědělství a získávání finanční podpory z Evropské unie a z národních programů pro svůj region metodou LEADER.“⁷⁸

MAS jsou založeny na principu partnerství a spolupráce na místní úrovni (všechny subjekty musí mít bydliště nebo sídlo na území příslušné MAS) sektoru veřejného (zastoupení méně než 50 %), soukromého a neziskového. Hlavními úkoly MAS je aktivace místních občanů, jejich sjednocování a budování partnerství a podporování jejich dobrovolné činnosti na úrovni všech aktivit.⁷⁹

„Základním cílem MAS je zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech.“⁸⁰ „MAS plní v regionu role, které naplňují v souladu se základními principy metody LEADER.“⁸¹ Jednou z hlavní činnosti MAS je získávání a rozdělování finančních prostředků získaných z dotačních programů na podporu jednotlivých projektů.⁸²

⁷⁵ LEADER – budoucnost venkova. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf, s. 7.

⁷⁶ ČEPELKA, Oldřich. *Iniciativa Evropské unie Leader pro rozvoj venkova*, s. 10.

⁷⁷ MAJEROVÁ, Věra a Irena HEROVÁ. *Český venkov 2008*, s. 54, 57, 72.

⁷⁸ *Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit*. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>, s. 3.

⁷⁹ LEADER – budoucnost venkova. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf, s. 7.

⁸⁰ *Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014–2020*. Dostupné z: http://nsmascr.cz/content/uploads/2014/11/SCLLD-10112014_mmr.pdf, s. 4.

⁸¹ TRANTINOVÁ, Marie, Jiří HRABÁK a Marta MRNUŠTÍK-KONEČNÁ. *Identifikace úspěchů a neúspěchů naplňování vybraných principů leader s posouzením, proč k úspěchu či neúspěchu dochází*, s. 5.

⁸² *Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit*. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>, s. 3.

Protože MAS jsou založeny na principu iniciativy LEADER, je také pro ně charakteristická činnost odspoda nahoru, tedy všechny subjekty sdružené v MAS maximálně využívají vzájemného partnerství, své síly a prostředky a tím dosahují efektivního i koncepčního rozvoje uceleného území.

Z evropských či národních dotačních LEADER programů získané finanční prostředky MAS dále přerozdělují konkrétním fyzickým i právnickým osobám, obcím, svazkům obcí, podnikatelským subjektům i neziskovým organizacím, které působí v rámci území MAS, a následnými aktivitami kontroluje průběh realizace rozvojových projektů. To klade vysoké nároky na zpracování místní rozvojové strategie a na zajištění připraveného personálu.⁸³

Mezi základní činnosti MAS tak patří: vyhledávání dotačních titulů ve prospěch svých členů; zpracovávání kontrolních projektů nebo napomáhání k tomu členům MAS; školení členů; výběr projektů k realizaci na základě jednoznačně stanovených kritérií hodnocení a postupů výběrové komise, stanovování jejich pořadí; ověřování přijatelnosti žadatele a jeho projektu a jeho finančního zdraví; kontrola průběhu realizace projektu; předkládání projektů k projednání řídicími orgány MAS. K naplňování metody LEADER se nemusí využívat jen uvedené činnosti, u každé MAS se předpokládá vlastní inovační a kreativní postup, tedy neustálé hledání nejlepších postupů a metod a na druhou stranu každodenní odpovědná systematická práce.⁸⁴

Ke vzniku MAS je třeba splnit na základě příslušných směrnic EU několik podmínek a pravidel: **geograficky homogenní území**, regionální hranice se ale nemusí respektovat; **hustota (zalidnění) obyvatel** do 150 obyvatel/km²; **počet obyvatel** 10–100 tisíc; jednotlivé **obce maximálně do 25 tisíc obyvatel**; **právní subjektivita** (identifikační číslo); zpracovaný **statut, stanovy a organizační řád** MAS a jasně definovaná **organizační struktura**; projednaná a schválená **integrovaná strategie rozvoje** příslušného území a MAS musí být schopná tuto strategii realizovat; členové MAS musí na daném území **bydlet nebo být pro toto území příslušní**; MAS musí být složena z **vyrovnaného počtu zástupců za sociální, kulturní a ekonomickou oblast**; na **rozhodovacích úrovních** smí být maximálně 50 % zástupců veřejného a minimálně 50 % zástupců soukromého sektoru.^{85 86}

⁸³ ZRŮBKOVÁ, Pavlína. *PowerPoint prezentace: Rozvoj venkova*, s. 9.

⁸⁴ LEADER – *budoucnost venkova*. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf, s. 7.

⁸⁵ LEADER – *budoucnost venkova*. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf, s. 7.

⁸⁶ MAJEROVÁ, Věra a Irena HEROVÁ. *Český venkov 2008*, s. 58.

Organizačně musí mít MAS minimálně statutárního zástupce, manažera, administrativního pracovníka, účetní nebo nasmlouvanou účetní firmu, programový a monitorovací výbor a výběrovou komisi. MAS také musí být složena minimálně z 50 % z místních obyvatel, podnikatelů zaměřených na zemědělské i nezemědělské aktivity a členů nestátních neziskových organizací a dobrovolníků. Ve struktuře skupiny také musí figurovat mladí lidé a ženy. Zbývající část (méně než 50 %) je složena z pracovníků komunální a státní sféry. Tento požadavek vyplývá z požadavku rozvoje venkova právě přímo na venkově, a ne formálně v kancelářích vzdálených úřadů. Řídící orgány MAS musí být složeny rovnoměrně ze zástupců zemědělců a zemědělských podniků, podnikatelů a soukromých podniků a nestátních neziskových organizací. Zvolení zástupci místních úřadů (starostové, zastupitelé) a státní správa musí být také zastoupena.⁸⁷

Vliv LEADER je primárně podmíněn počtem obyvatel žijících na území MAS. V rámci EU existuje řada rozdílů. Zatímco v Bulharsku a na Slovensku je podíl MAS na celkový počet obyvatel rovný 1:10, v zemích jako Rakousko, Irsko, Švédsko je tento podíl přibližně 4:5. Takto vysoký podíl se objevuje zejména u států, které byly již u počátku samotné EU. Nicméně státy, které do EU vstoupily později, byly schopné velmi rychle a efektivně vytvořit a udržovat své MAS, což se dnes projevuje v téměř identickém podílu jako mají zakládající členské státy.⁸⁸

Národní síť Místních akčních skupin, z. s. je nezisková organizace, jež oficiálně vznikla v roce 2007 (pracovala již od roku 2005) a sdružuje jednotlivé MAS. Spolupracuje se všemi důležitými subjekty regionálního rozvoje a je partnerem veřejnoprávních institucí (vládě, ministerstvům, krajským úřadům apod.) a národních organizací (profesní a podnikatelské komory, sdružení krajských a místních samospráv atd.). Úspěšně také spolupracuje s ELARD a s dalšími evropskými organizacemi se stejným zaměřením.⁸⁹

Hlavním posláním NS MAS ČR je **sdužovat MAS; rozvíjet spolupráci** s dalšími aktéry působících ve prospěch rozvoje venkova a jeho obyvatel; **hájit společné zájmy** členských MAS ve vztahu ke státním orgánům; prosazovat administrativně jednoduchá, transparentní a rovná **pravidla pro fungování** členských MAS; rozšiřovat vliv a úlohu MAS při **správě fondů** určených k rozvoji venkova. Dalšími úkoly NS MAS ČR je zastupovat

⁸⁷ LEADER – budoucnost venkova. Dostupné z:

http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf, s. 7.

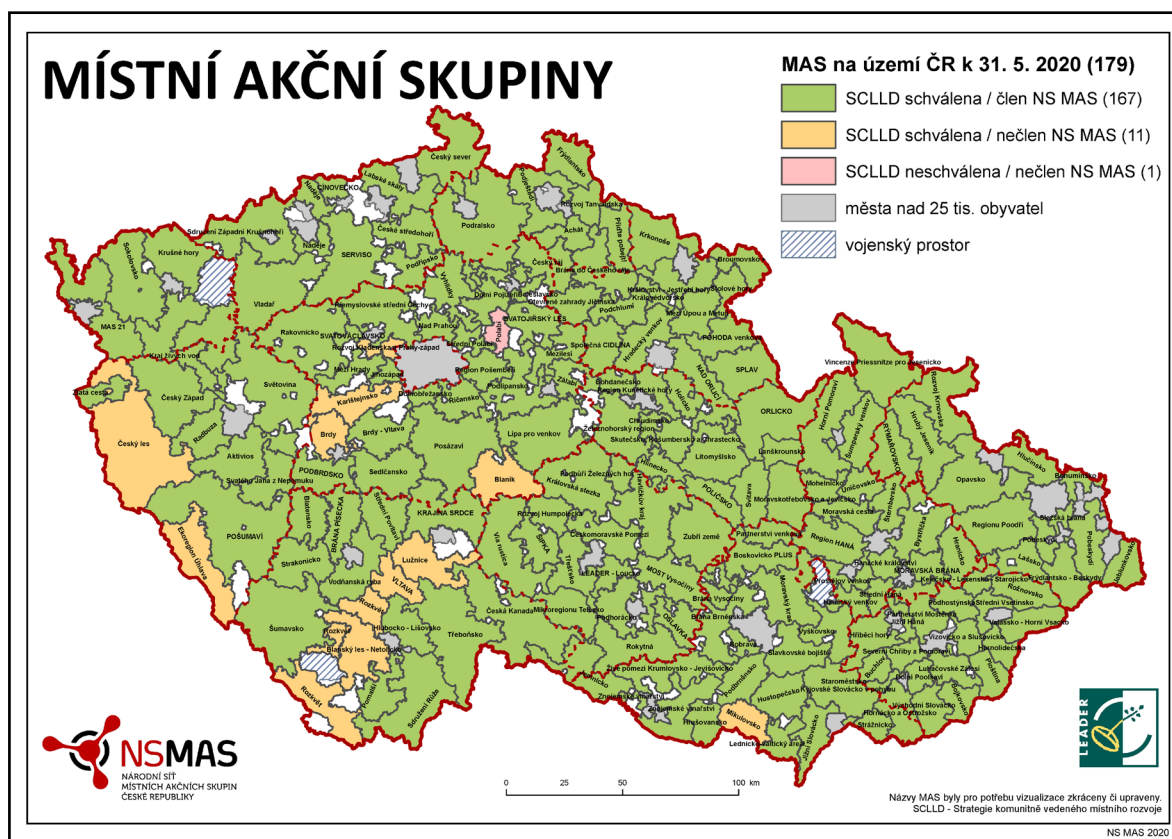
⁸⁸ KONEČNÝ, Ondřej. *The Leader Approach Across The European Union* [online], s. 9.

⁸⁹ *Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit*. Dostupné z: <http://nsmas.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>, s. 2.

a reprezentovat členské MAS v jednáních na **národní a mezinárodní úrovni**; **výměna zkušeností** a příkladů dobré praxe; **popularizovat a propagovat** úlohu MAS organizováním a pořádáním přednášek, školení a instruktáží za účelem zvýšení účinnosti prací k rozvoji venkova; pořádat **národní a mezinárodní konference**, výstavy, společenských a kulturních akcí k výměně zkušeností a podpoře rozvoje venkova.⁹⁰

V ČR bylo k 31. květnu 2020 celkem 179 fungujících MAS (Obrázek 1), které zahrnují 94 % obcí a měst do 25.000 obyvatel, zaujímají 90 % území a je v nich 58 % obyvatel ČR.⁹¹

Obrázek 1 - Místní akční skupiny na území ČR k 31. 5. 2020

Zdroj: Internetové stránky Národní síť Místních akčních skupin České republiky, O spolku.
Dostupné z: <http://nsmas.cz/o-nas/>.

Krajské sdružení NS MAS ČR Ústeckého kraje sdružuje aktuálně 9 MAS: MAS Cínovecko, o.p.s.; MAS Český sever, z.s.; MAS České středohoří, z.s.; MAS Labské skály, z.s.; MAS Naděje o.p.s.; MAS Podřipsko, z.s.; MAS Sdružení Západní Krušnohoří, z.s.; MAS Vladař o.p.s.; Serviso, o.p.s.⁹²

⁹⁰ Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit. Dostupné z: <http://nsmas.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>, s. 2.

⁹¹ ZRŮBKOVÁ, Pavlína. *PowerPoint prezentace: Rozvoj venkova*, s. 39.

⁹² Krajské sdružení NS MAS ČR Ústeckého kraje: O nás. Dostupné z: <http://ustecky.nsmas.cz/o-nas/>.

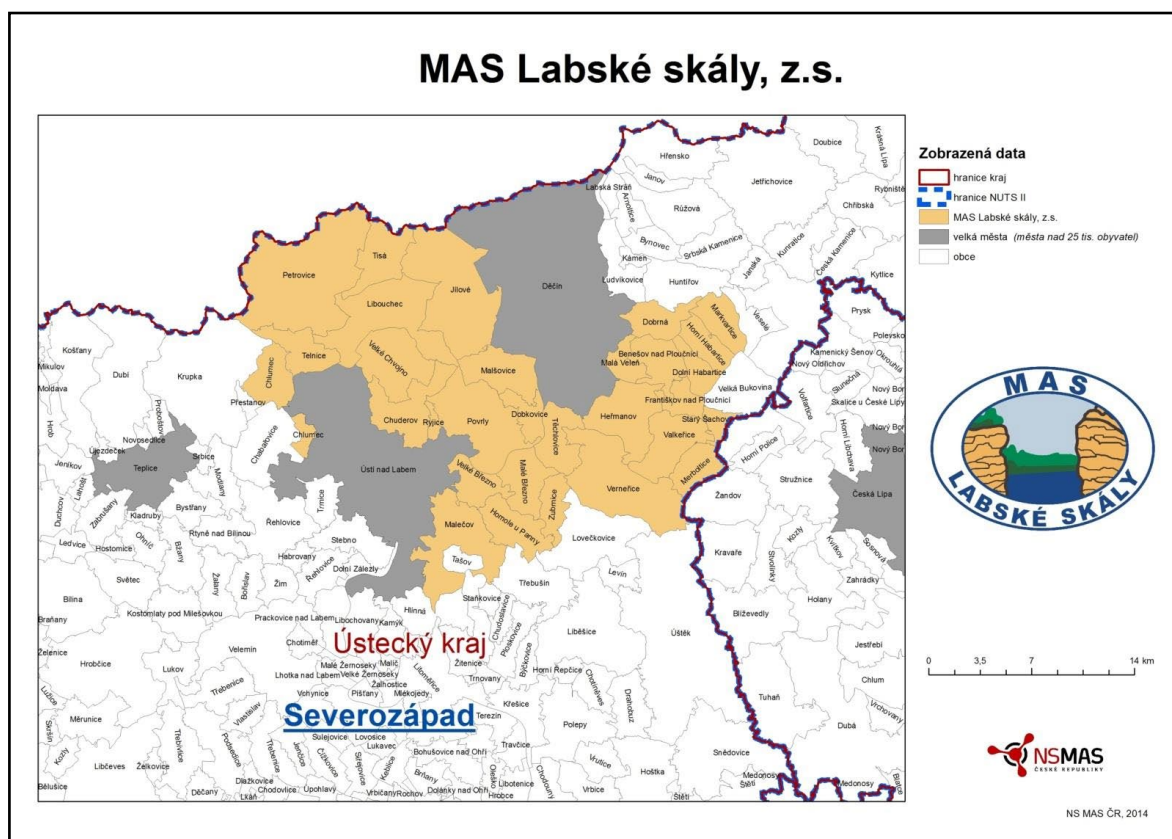
4 Vlastní práce

4.1 Místní akční skupina Labské skály

4.1.1 Představení místní akční skupiny

MAS LS leží územně v Ústeckém kraji, částečně na území bývalých okresů Děčín a Ústí nad Labem (Obrázek 2). V území se dotýká chráněné krajinné oblasti České Středohoří a Labské pískovce, celý region MAS LS spadá do Euroregionu Labe a do území Českého Švýcarska. Severní část MAS LS sousedí se třemi obcemi (Jílové, Petrovice a Tisá) a se Spolkovou republikou Německo - Saskem.⁹³

Obrázek 2 - Místní akční skupina Labské skály k 30. 6. 2015

Zdroj: Internetové stránky Místní akční skupina Labské skály, Územní působnost.
Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/o-mas/uzemni-pusobnost/>.

⁹³ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020.
Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 12.

Území MAS LS tvoří katastrální území 26 obcí a 4 měst, jež leží v severní části bývalého okresu Ústí nad Labem (Homole u Panny, Chlumec, Chuderov, Libouchec, Malé Březno, Malečov, Petrovice, Povrly, Ryjice, Telnice, Tisá, Velké Březno, Velké Chvojno, Zubrnice) a v jižní části bývalého okresu Děčín (Benešov nad Ploučnicí, Dobkovice, Dobrná, Dolní Habartice, Františkov nad Ploučnicí, Heřmanov, Horní Habartice, Jílové, Malá Veleň, Malšovice, Markvartice, Merboltice, Starý Šachov, Těchlovice, Valkeřice, Verneřice).⁹⁴ Rozloha zájmového území MAS LS činí k 31. 12. 2019 dle údajů Českého statistického úřadu 42.737,9 ha a dohromady žije v obcích MAS LS 33.755 obyvatel.⁹⁵

Území MAS LS je zajímavé různorodostí krajiny, vyskytuje se zde množství zajímavých přírodních scenerií tvořených pískovcovými skálami a řekou Labe. Nacházejí se zde památky jako hrady, zámky, lidová architektura a velmi cenné drobné památky v krajině. Území má zajímavou historii dobývání nerostů a další zajímavosti. MAS LS je spolkem („Místní akční skupina Labské skály, z. s.“), tzn. místním partnerstvím právnických a fyzických osob. Účelem tohoto spolku je podpora udržitelného rozvoje regionu ve prospěch místního partnerství obcí, neziskových organizací, drobných podnikatelů, malých a středních podniků a dalších subjektů působících na území MAS LS, prostřednictvím vlastní činnosti a realizace rozvojových koncepcí a strategií. Hlavní činností a cílem působení MAS LS je rozvoj příslušné venkovské oblasti prostřednictvím metody a principů LEADER a metodou CLLD. Důraz je kladen na budování partnerství, uplatňování přístupu „zdola nahoru“, tvorbu sítí a integrační a inovační přístup. MAS LS rozvíjí a podporuje aktivní spolupráci členů i dalších spolupracujících subjektů v území.⁹⁶

Další cíle MAS LS jsou především podpora mezisektorové spolupráce (tzn. propojení veřejné správy, podnikatelů, neziskových organizací a dalších sektorů), vytváření místních partnerství (spolupráce různých subjektů na jednotlivých projektech ku prospěchu všech zúčastněných) a podpora činnosti spolků a zájmových organizací za účelem posílení příslušného venkovského regionu. MAS LS nerozděluje jen dotace, ale sama realizuje i menší projekty na záchranu památek a jejich péči. Projekty ve spolupráci se školami, pomáhá neziskovým organizacím se žádostmi o granty na veřejně prospěšné projekty,

⁹⁴ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 30.

⁹⁵ Data podle obcí, roky 2014-2019, s číselníky MAS. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/23194580/data_pro_mas_2014_2019_b_aktualizace_k_30_9_2020.xlsx/201be9ac-f69f-4b66-a7c6-1d2629e0b30e?version=1.1.

⁹⁶ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 12-13.

pomáhá obcím se zpracováním komunitních a strategických plánů, se žádostmi o dotace do národních zdrojů apod.⁹⁷

MAS LS spolupracuje s ostatními MAS na území ČR a dalšími sítěmi organizací, jejichž činností je rozvoj venkova. Jedním z cílů působení MAS LS je vzhledem k příhraniční poloze rozvíjení česko-německé spolupráce, která vede ke vzájemnému porozumění a realizaci společných projektů.⁹⁸

4.1.2 Historie místní akční skupiny

V době založení v roce 2005 působila MAS LS na území devíti obcí (Dobkovice, Jílové, Libouchec, Malšovice, Petrovice, Povrly, Ryjice, Tisá, Velké Chvojno).⁹⁹ V prosinci 2011 měla tato MAS již 34 členů, kromě uvedených obcí byli ostatními členy podnikatelé, členové neziskových organizací a aktivní občané.¹⁰⁰ V červnu 2012 se území MAS LS rozšířilo o obec Velké Březno, o rok později o města Benešov nad Ploučnicí a Verneřice, obce Dobrná, Františkov nad Ploučnicí, Heřmanov, Homole u Panny, Horní Habartice, Chuderov, Malá Veleň, Malečov, Markvartice, Merboltice, Starý Šachov, Těchlovice a Zubrnice. V červnu 2014 do MAS LS vstoupila obec Valkeřice a v listopadu téhož roku pak obce Malé Březno a Dolní Habartice. V březnu 2015 byla přijata obec Telnice a v květnu 2015 město Chlumeč.¹⁰¹ Pro období 2021+ do území MAS LS přistoupily obce Dolní Zálezly, Habrovany, Přestanov, Řehlovice, Stebno, Tašov a města Chabařovice a Trmice. Území MAS LS tedy bude mít nově rozlohu 50.190,4 ha a 42.999 obyvatel (údaje k 31. 12. 2019, Obrázek 3).¹⁰² MAS LS se tedy v současnosti rozkládá na území 32 obcí a 6 měst a má celkem 72 členů. Tato skutečnost svědčí o úspěšnosti práce MAS LS.

⁹⁷ Co znamená MAS?. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/o-mas/co-je-to-mas/>.

⁹⁸ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 13.

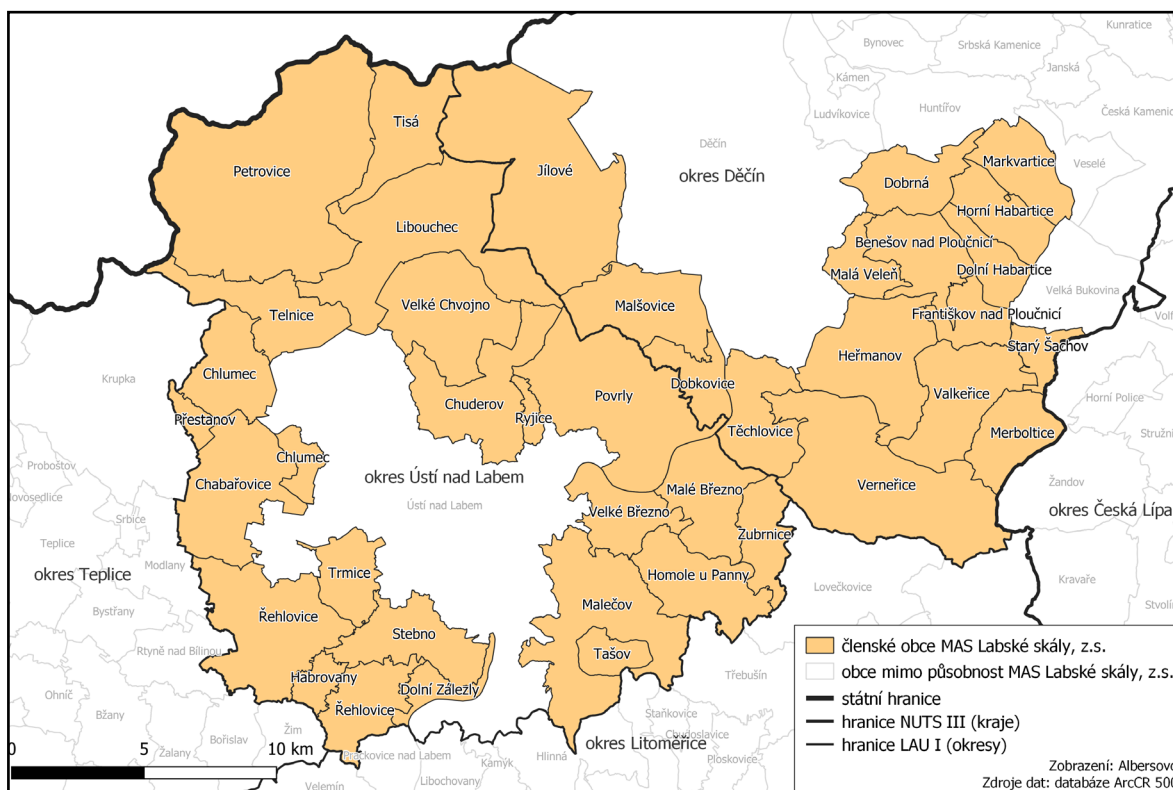
⁹⁹ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 12.

¹⁰⁰ Co znamená MAS?. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/o-mas/co-je-to-mas/>.

¹⁰¹ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 12-13.

¹⁰² Zpravodaj MAS Labské skály prosinec 2020 [online]. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/evt_file.php?file=1959, s. 1.

Obrázek 3 - Územní působnost MAS Labské skály pro období 2021+

Zdroj: Internetové stránky Místní akční skupina Labské skály, Období 2021–2027.

Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/obdobi-2021-2027/>.

Rok po založení MAS LS byl členy zpracován první strategický dokument „Integrovaná strategie území MAS LS“, který byl vzhledem ke změnám v území MAS LS i mimo něj po 2 letech nahrazen „Integrovaným strategickým plánem území“ (ISPÚ), který byl východiskem ke zpracování SPL 2009–2013, na jehož základě mohla MAS LS realizovat rozvojový projekt „Realizace SPL ‘Labské skály hrají PRIM‘ (Partnerství, Rozvoj, Inovace, Motivace)“.¹⁰³ V rámci tohoto projektu rozdělila MAS LS mezi žadatele prostřednictvím 10 výzev k předkládání projektů více jak 30 mil. Kč a podpořila tak 87 projektů. Prioritami MAS LS na uvedené období byly tyto oblasti: cestovní ruch a volný čas; rozvoj obcí; vybavení a služby pro občany; kultura a sport; zemědělství, životní prostředí; vzdělání a informace; trasy, stezky, rozhledny; záchrana kulturního dědictví; podpora podnikání na venkově; děti a mládež a přeshraniční spolupráce.¹⁰⁴

Současně již od roku 2012 probíhaly přípravy na zpracování SCLLD MAS LS na období 2014–2020. V letech 2013–2015 probíhalo komunitní projednávání strategie

¹⁰³ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014–2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 18.

¹⁰⁴ Co znamená MAS?. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/o-mas/co-je-to-mas/>.

(workshopy, diskusní semináře, veřejná setkání členů pracovních skupin, na kterých byli všichni zainteresovaní seznámeni s připravovanou strategií a byl diskutován její obsah, probíhala dotazníková šetření apod., předkládán návrh strategie v několika kolech k připomínkování), aby byl v říjnu 2015 byl finální koncept strategie předložen členům MAS LS a v listopadu byla valnou hromadou MAS LS schválena.¹⁰⁵

Ve strategii byly definovány 3 hlavní klíčové oblasti (rozvoj ekonomiky, rozvoj obcí a příroda, krajina a životní prostředí) a v každé z nich byly stanoveny priority a určeny strategické cíle. Dotace z EU byly plánovány na strategické období ve výši cca 109 mil. Kč. K 31. 12. 2020 bylo prostřednictvím 37 výzev (11 z IROP, 11 z OPZ, 11 z OPŽP a 4 z PRV), realizováno celkem 60 projektů a alokováno bylo cca 78 mil Kč.¹⁰⁶

V současné době probíhá příprava na nové plánovací období 2021–2027, kdy je komunitním způsobem zpracována nová strategie rozvoje, shromažďují se náměty a projektové záměry, připravují se programové dokumenty a nastavuje se strategie.

4.1.3 Členové místní akční skupiny

MAS LS má aktuálně 72 členů (výčet viz Příloha 1, Tabulka 7, Tabulka 8), z toho je 34 z **veřejného sektoru** a 38 ze **sektoru soukromého** (Tabulka 1).¹⁰⁷ Podmínka, že veřejný sektor nesmí mít v MAS více jak 49 % subjektů, je tedy splněna.

Tabulka 1 - Počet členů MAS LS dle typu sektoru

Typ sektoru	Počet členů	Počet členů v %
Veřejný	34	47 %
Soukromý	38	53 %
Celkový počet členů	72	100 %

Zdroj: Internetové stránky Místní akční skupina Labské skály, Seznam členů.

Dostupné z: <http://tab.maslabskeskaly.cz/seznamclenu.aspx>.

V MAS LS jsou definovány tyto zájmové skupiny: **Veřejná správa** (obce a města); **Zemědělství, příroda a krajina** (zemědělstí podnikatelé a dobrovolníci - členové MAS LS, kteří se zabývají ochranou přírody a krajiny); **Rozvoj podnikání** (živnostníci, firmy a profesní organizace, např. Okresní hospodářská komora Děčín); **Cestovní ruch**,

¹⁰⁵ Příprava na plánovací období 2014-2020. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/obdobi-2014-2020/priprava-strategie-sclld-2014/priprava-na-planovaci-obdobi-2014-2020-175cs.html>.

¹⁰⁶ *Zpravodaj MAS Labské skály prosinec 2020* [online]. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/evt_file.php?file=1959, s. 1.

¹⁰⁷ Seznam členů Místní akční skupiny Labské skály. Dostupné z: <http://tab.maslabskeskaly.cz/SeznamClenu.aspx>.

mezinárodní spolupráce (firmy a aktivisté, jejichž zájmem je rozvoj cestovního ruchu a členové, kteří spolupracují na rozvoji příhraniční spolupráce); **Školství, sociální a zdravotní oblast, práce s dětmi** (školy a jednotliví členové, kteří se zajímají o tyto oblasti); **Kultura a památky** (spolky a další subjekty zabývající se touto činností). Každý člen MAS LS má právo přiřadit se k zájmové skupině (Tabulka 2) podle převažujícího předmětu své činnosti nebo zájmu. Do zájmových skupin musí být zařazeni všichni členové MAS LS.¹⁰⁸

Tabulka 2 - Počet členů MAS LS v jednotlivých zájmových skupinách

Zájmová skupina	Počet členů	Počet členů v %
Veřejná správa	30	42 %
Zemědělství, příroda a krajina	12	17 %
Rozvoj podnikání	3	4 %
Cestovní ruch, mezinárodní spolupráce	5	7 %
Školství, sociální a zdravotní oblast, práce s dětmi	11	15 %
Kultura a památky	11	15 %
Celkový počet členů	72	100 %

Zdroj: Internetové stránky Místní akční skupina Labské skály, Seznam členů.
Dostupné z: <http://tab.maslabskeskaly.cz/seznamclenu.aspx>.

Podmínka, že žádná zájmová skupina nesmí mít v MAS více jak 49 % subjektů, je tedy splněna.

4.1.4 Valná hromada MAS LS

Nejvyšším orgánem MAS LS je valná hromada, která schvaluje zásadní dokumenty MAS LS (např. SCLLD v území MAS LS a další strategické dokumenty), zřizuje a volí další orgány MAS LS, schvaluje rozpočet MAS LS, nese zodpovědnost za rozdělování veřejných finančních prostředků na svém území a realizaci příslušné strategie rozvoje. Každý člen MAS LS je zároveň členem valné hromady, složení valné hromady je totožné se složením členské základny. Při rozhodování na valné hromadě je důležité dodržet podmínku, že veřejné subjekty a ani žádná ze zájmových skupin nesmějí mít více jak 49 % hlasovacích práv. Jednání valné hromady se řídí schváleným Jednácím řádem.¹⁰⁹

¹⁰⁸ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 14-15.

¹⁰⁹ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 45.

4.1.5 Výkonný výbor

Výkonný výbor má odpovědnost za dodržení schválené strategie rozvoje v období implementace, podílí se na přípravě aktualizací strategických dokumentů, stanov apod., schvaluje jednotlivé výzvy a přiděluje finanční prostředky, schvaluje konečný výběr projektů předložený výběrovou komisí, jmenuje vedoucího pracovníka pro SCLLD, řeší zaměstnanecké otázky, odpovídá za technické, evaluační a kontrolní procesy. Výkonný výbor je zároveň statutárním orgánem MAS a zastupuje ho předseda (místopředsedové).¹¹⁰

Výkonný výbor je složen tak, aby veřejný sektor měl maximálně 49 % hlasovacích práv a žádná zájmová skupina neměla více jak 49 % hlasovacích práv. Jednání výkonného výboru se řídí jednacím řádem a jeho volební období je tříleté.¹¹¹

Tabulka 3 - Počet členů MAS LS ve výkonném výboru dle typu sektoru

Typ sektoru	Počet členů	Počet členů v %
Veřejný	5	38 %
Soukromý	8	62 %
Celkový počet členů	13	100 %

Zdroj: Internetové stránky Místní akční skupina Labské skály, Orgány.
Dostupné z: <http://tab.maslabskeskaly.cz/organymas.aspx>.

Tabulka 4 - Počet členů MAS LS ve výkonném výboru dle zájmové skupiny

Zájmová skupina	Počet členů	Počet členů v %
Veřejná správa	4	31 %
Zemědělství, příroda a krajina	1	8 %
Rozvoj podnikání	0	0 %
Cestovní ruch, mezinárodní spolupráce	3	23 %
Školství, sociální a zdravotní oblast	2	15 %
Kultura a památky	3	23 %
Celkový počet členů	13	100 %

Zdroj: Internetové stránky Místní akční skupina Labské skály, Orgány.
Dostupné z: <http://tab.maslabskeskaly.cz/organymas.aspx>.

¹¹⁰ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 20.

¹¹¹ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 16.

Podmínky, že veřejný sektor nesmí mít v rozhodovacím orgánu více jak 49 % hlasovacích práv a že žádná zájmová skupina nesmí mít v rozhodovacím orgánu více jak 49 % hlasovacích práv, jsou tedy splněny.

4.1.6 Výběrová komise

Výběrová komise má zodpovědnost za hodnocení (bodování), předvýběr projektů (za konečný výběr zodpovídá výkonný výbor), za sestavování pořadí žadateli předložených projektů v jednotlivých výzvách MAS LS a za dodržování MAS schválených pravidel transparentnosti u předvýběrů a hodnocení projektů v rámci jednotlivých výzev MAS LS. Volební období výběrové komise je 1 rok.¹¹² Ve výběrové komisi je aktuálně 9 členů.¹¹³

Tabulka 5 - Počet členů MAS LS ve výběrové komisi dle typu sektoru

Typ sektoru	Počet členů	Počet členů v %
Veřejný	3	33 %
Soukromý	6	67 %
Celkový počet členů	9	100 %

Zdroj: Internetové stránky Místní akční skupina Labské skály, Orgány.
Dostupné z: <http://tab.maslabskeskaly.cz/organymas.aspx>.

Tabulka 6 - Počet členů MAS LS ve výběrové komisi dle zájmové skupiny

Zájmová skupina	Počet členů	Počet členů v %
Veřejná správa	2	22 %
Zemědělství, příroda a krajina	1	11 %
Rozvoj podnikání	1	11 %
Cestovní ruch, mezinárodní spolupráce	2	22 %
Školství, sociální a zdravotní oblast	1	11 %
Kultura a památky	2	22 %
Celkový počet členů	9	100 %

Zdroj: Internetové stránky Místní akční skupina Labské skály, Orgány.
Dostupné z: <http://tab.maslabskeskaly.cz/organymas.aspx>.

¹¹² Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 22.

¹¹³ Personální obsazení orgánů Místní akční skupiny Labské skály. Dostupné z: <http://tab.maslabskeskaly.cz/OrganyMAS.aspx>.

Podmínky, že veřejný sektor nesmí mít v rozhodovacím orgánu více jak 49 % hlasovacích práv a že žádná zájmová skupina nesmí mít v rozhodovacím orgánu více jak 49 % hlasovacích práv, jsou tedy splněny.

4.1.7 Kontrolní a monitorovací výbor

Kontrolní a monitorovací výbor je kontrolním orgánem MAS LS (provádí kontrolu dodržování příslušné směrnice o hospodaření). Odpovídá za sledování a hodnocení realizovaných projektů a SCLLD a plnění podmínek prováděných projektů. Zpracovává a předkládá rozhodovacímu orgánu ke schválení evaluační plán SCLLD. Jeho činnost se řídí příslušnou metodikou pro monitoring a evaluaci. Volební období kontrolního a monitorovacího výboru je tříleté.¹¹⁴ Podmínka maximálně 49 % (veřejný sektor a zájmové skupiny) nemusí být v případě kontrolního a monitorovacího výboru splněna.¹¹⁵

4.1.8 Pracovní skupiny místní akční skupiny

MAS v rámci své činnosti a svých projektů spolupracuje s různými subjekty působícími na příslušném území MAS LS, a to i s těmi, které nejsou přímo členy MAS LS, s neziskovými organizacemi, zájmovými spolky, základními a mateřskými školami, s podnikatelskými subjekty, zemědělci, spolky pro obnovu venkova, svazy měst a obcí. Také spolupracuje s aktivními obyvateli obcí, kteří nejsou v žádné organizaci, přesto je zajímavá rozvoj jejich regionu a jsou ochotni se angažovat do různých aktivit a projektů. K zajištění činnosti MAS jsou ze členů MAS LS a z těchto spolupracujících subjektů a osob zřizovány pracovní skupiny, jejichž zaměření se váže k jednotlivým aktivitám a projektům.¹¹⁶

Stanovami MAS LS je definováno 5 pracovních skupin: „Děti, mládež, kultura a sport, sociální oblast“, „Rozvoj obcí, cestovní ruch, památky“, „Péče o krajinu“, „Propagace“, „Veřejná správa“ (starostové obcí), mohou ale být v případě potřeby jednotlivých aktivit a projektů zakládány další tematické pracovní skupiny. Podle potřeby jsou do pracovních skupin zapojovány i další aktivní obyvatelé, např. v rámci přípravy konkrétní akce a zajištění propagace, případně se vytvářejí podskupiny (např. Cestovní ruch). Pracovní skupiny jsou poradními orgány MAS a jejich členové spolupracují s dalšími osobami v regionu, přicházejí

¹¹⁴ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 16 a 22.

¹¹⁵ Metodika pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014-2020. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/412849/Metodika_pro_standardizaci.pdf, s. 12.

¹¹⁶ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 15.

s podněty k realizaci nových projektů, podílejí se přípravě, tvorbě, aktualizaci a naplňování příslušné SCLLD a dalších rozvojových plánů. Členství v pracovních skupinách je otevřené, dobrovolné, členem se může stát každý, kdo podá vlastní žádost nebo přijme nabídku členství od jiné osoby nebo orgánu. Pracovní skupiny se scházejí dle aktuální potřeby a o svých činnostech, jednáních a závěrech pořizují zápisy, které jsou zveřejňovány (např. na webových stránkách MAS LS).¹¹⁷

4.1.9 Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

SCLLD MAS LS na období 2014–2020 schválená v listopadu 2015 valnou hromadou MAS LS ve verzi po II. věcném hodnocení v listopadu 2016 obsahově sestává z 5 základních kapitol a přílohové části.¹¹⁸

V první části strategie jsou uvedeny základní informace k MAS LS, je popsáno území, vznik a historie rozšiřování MAS LS, hlavní činnosti a cíle MAS LS a stručné hodnocení jejich přínosů pro region. Jsou zde uvedeni aktuální členové MAS LS, jejich rozdělení na veřejný a soukromý sektor, jejich začlenění do zájmových skupin, struktura orgánů a jednotliví zaměstnanci MAS LS, jejich činnost a pracovní skupiny.¹¹⁹

Dále je objasněna historie MAS LS z hlediska tvorby strategií a rozvoje území a jsou uvedeny největší realizované projekty z této oblasti, popsány předchozí strategie a uvedeny hodnoty a počty realizovaných projektů předchozí strategie. Je definována odpovědnost jednotlivých orgánů a zaměstnanců MAS LS za realizaci strategie, popsána historie, způsob a metody zpracování předmětné strategie, způsob získávání vstupních informací, popsáno zapojení veřejnosti a členů místního partnerství do tvorby strategie, uvedeni členové MAS LS zodpovědní za přípravu a zpracování strategie a popsán způsob vyhodnocování (monitoring plnění) realizace strategie.¹²⁰

V analytické části je detailněji popsána základní charakteristika území MAS LS, provedena socio-ekonomická analýza: výměra půdy, geografické podmínky, zvláštnosti území, historie osídlení, věková skladba obyvatel a jeho vzdělanost, údaje o cizincích, infrastruktura, občanská vybavenost, zázemí, služby, školství v obcích, údaje o bydlení

¹¹⁷ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014–2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 17.

¹¹⁸ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014–2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf.

¹¹⁹ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014–2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 11–22.

¹²⁰ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014–2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 23–29.

a sociálních službách v obcích a zdravotnictví, památky, cestovní ruch, zajištění bezpečnosti a požární ochrany, meziobecní a mezinárodní spolupráce, doprava a dopravní obslužnost, ekonomika, podnikání a nezaměstnanost, životní prostředí, strategické plánování v obcích, možná rozvojová území, lidské zdroje a využití vlastních prostředků.¹²¹

Součástí analytické části strategie je standardní SWOT analýza, která definuje slabé a silné stránky, příležitosti a možná ohrožení obcí, území, ekonomiky, životního prostředí, zemědělců a vlastníků půdy a stručná analýza problémů a potřeb a jejich možná řešení včetně zdrojů financování ve výše uvedených oblastech.¹²²

Ve třetí, strategické, části jsou popsány cíle mise, určeny principy, které budou uplatňovány při rozvoji území a činnosti MAS LS, definována vize a prioritní oblasti, stanoveny strategické cíle a specifické cíle a opatření a navazující aktivity, a to pro 3 klíčové rozvojové oblasti: Rozvoj ekonomiky, Rozvoj obcí a Příroda, krajina a životní prostředí.¹²³

Každý strategický cíl je podrobně popsán, jsou určeny cílové skupiny, stejně tak jsou popsány jednotlivé specifické cíle a jednotlivá opatření, ke kterým jsou případně přiřazeny konkrétní fiche, uvedena vazba na PRV, zacílení podpory a podporované cílové skupiny a jsou uvedeny příklady podporovaných projektů.

Strategický cíl Rozvoj ekonomiky má specifické cíle Podpora podnikání a Zvýšení lokální zaměstnanosti, které jsou dále rozpracovány do 8 opatření. Strategický cíl Rozvoj obcí obsahuje 9 specifických cílů (Koncepční řešení pro školství, Podpora klíčových kompetencí a inkluzivního vzdělávání, Rozvoj alternativní dopravy a bezpečnost v obcích, Prevence sociálního vyloučení a negativních jevů, Zkvalitnění řízení rizik a řešení katastrof, Zachování a péče o kulturní a přírodní dědictví, Občanská vybavenost pro spokojený život, Meziobecní, mezinárodní spolupráce a spolupráce MAS, Rozvoj cestovního ruchu) a třinácti opatření. Strategický cíl Zachování životního prostředí pro další generace sestává ze dvou specifických cílů (Posílení biodiverzity a Environmentální výchova a osvěta) a 3 opatření.¹²⁴

Strategická část dále obsahuje přehled společných integračních prvků a prioritních oblastí rozvoje, přehled inovativních prvků ve všech třech prioritních oblastech, hierarchie cílů včetně měřitelných cílů pro výstupy a výsledky (výchozí a cílová hodnota), přehled

¹²¹ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 30-103.

¹²² Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 104-125.

¹²³ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 126-129.

¹²⁴ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 130-145.

provázanosti opatření na programových rámcích (OPZ, IROP, OPŽP, PRV, ostatní), přehled vazeb na strategické dokumenty evropského, celostátního, krajského a místního významu, akční plán podrobněji rozvíjející strukturované informace o konkrétním způsobu realizace jednotlivých opatření, principy pro určení preferenčních kritérií a popis vazeb na horizontální témata příslušného programového období (Rovné příležitosti a nediskriminace, Rovné příležitosti mužů a žen, Udržitelný rozvoj).¹²⁵

V implementační části je podrobně popsána organizační struktura MAS LS a činnosti, povinnosti, pravomoci a odpovědnosti jednotlivých orgánů (valná hromada, výkonný výbor a jeho předseda a místopředsedové, kontrolní a monitorovací výbor, výběrová komise a pracovní skupiny), kanceláře a jejich pracovníků (vedoucí pracovník pro SCLLD a jeho zástupce, finanční manažer a projektoví manažeři); finanční zajištění realizace strategie a popisy administrativních postupů pro vyhlásování výzev a hodnocení a výběry projektů (příprava a vyhlášení výzev a jejich propagace, poskytování konzultací žadatelům a semináře pro ně, příjem žádostí do monitorovacího systému žádostí, hodnocení projektů výběrovou komisí a jejich schválení a určení jejich pořadí, přezkum hodnocení a výběru projektů výkonným výborem, odevzdání žádostí na řídicí orgán OP, podpora žadatelů v průběhu realizace projektu a jeho vyúčtování, personální zajištění administrace výzev, monitoring projektů).¹²⁶

Dále je zde uveden popis animačních aktivit (všechny činnosti MAS LS v rámci SCLLD mimo administraci projektů), tzn. komunikační aktivity (papírový a elektronický zpravodaj, webové stránky, e-mailová, telefonická a osobní komunikace, pravidelná setkání s veřejností, propagace strategie na různých veřejných akcích, pořádání informačních seminářů pro žadatele; popis spolupráce mezi jednotlivými MAS na národní a mezinárodní úrovni (přeshraniční spolupráce), hlavní témata příslušných projektů; popis zvláštních opatření pro hodnocení, monitoring a evaluaci (způsob podpory a kontroly žadatelů v průběhu realizace projektů, stupně hodnocení realizace projektů, sledování a evidence jednotlivých indikátorů, čerpání finančního plánu, předkládání zpráv o monitoringu, průběžná evaluace manažery MAS LS a výroční zprávy).¹²⁷

¹²⁵ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 146-213.

¹²⁶ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 214-225.

¹²⁷ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 225-227.

V poslední, tabulkové, části je tabulkovou formou uveden seznam členů, přehled druhů půdy a její stav na území MAS LS, vývoj počtu obyvatel v jednotlivých obcích, věková struktura obyvatelstva, poskytované základní služby (pošta, obecní rozhlas, policie atd.) v obcích, vybavenost obcí pro volný čas (hřiště, tělocvičny, koupaliště a jiné sportovní plochy) a související spolky (Sokol, hasiči, myslivci, sportovní kluby), historické, divadelní, pěvecká, zahrádkářská a jiná zájmová sdružení, pořádané akce v obcích (kulturní akce, trhy, slavnosti, náboženské a další akce), školství (počty a kapacity mateřských a základních škol, střední školy, počítačové, jazykové, umělecké, řemeslné a ostatní vzdělávací kurzy), sociální vybavenost v obcích (pečovatelské domy, domovy seniorů, dětské domovy, hospice, terénní sociální, pečovatelské a asistenční služby), vyloučené lokality a skupiny, počty obyvatel dojíždějící do zaměstnání podle vzdálenosti a seznam kulturních památek.¹²⁸

Součástí dokumentu strategie je i samostatná přílohová část obsahující finanční plán a indikátory. V první části je uvedeno začlenění jednotlivých opatření, resp. fichí, do příslušných programů - PRV, IROP, OPZ, OPŽP a rozdělení finančních nákladů na podporu z EU, národních veřejných a soukromých zdrojů, souhrnný přehled financování za jednotlivé roky 2016–2023 z jednotlivých programů a celkový přehled za celé období a přehled financování za jednotlivé roky souhrnně pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond a EAFRD a celkový souhrn pro jednotlivé fondy za celé období.¹²⁹

V druhé části jsou pro jednotlivá opatření, resp. fiche, uvedeny sledované indikátory, tzn. kód, název, měrná jednotka a typ identifikátoru a výchozí a cílové hodnoty těchto indikátorů, data, ke kterým byla hodnota identifikátoru stanovena (výchozí a cílové datum případně milník) a odůvodnění, jakým způsobem byly jednotlivé hodnoty stanoveny.¹³⁰

¹²⁸ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 228-259.

¹²⁹ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020 - Přílohová část. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_2.pdf, s. 3-41.

¹³⁰ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020 - Přílohová část. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_2.pdf, s. 42-47.

4.2 Výzkumné dotazníkové šetření

Cílem tohoto výzkumného šetření bylo pomocí jednoduchých otázek a konkrétních příkladů zkoumat, zda MAS LS přímo v praxi naplňuje jednotlivé principy iniciativy LEADER. Tento výzkum byl realizován formou elektronického online dotazníku určeného všem 72 členům (partnerům) MAS LS (Příloha 2).

Dotazníkové šetření bylo realizováno v období 1.–14. února 2021. Dne 1. února 2021 vedoucí pro SCLLD a vedoucí kanceláře MAS LS, paní Jiřina Bischoffiová, s kterou byl obsah dotazníku předem konzultován, odeslala všem členům MAS LS e-mail obsahující informace o účelu dotazníku a jak může posloužit i práci MAS LS, odkaz na dotazník a prosbu o jeho vyplnění. Termín ukončení byl stanoven na 14. února 2021, tzn. účastníci dotazníku měli 14 dnů na jeho vyplnění.

Dotazník byl realizován prostřednictvím služby LimeSurvey na webové stránce dotaznik.czu.cz. Vyhodnocení dotazníku spočívalo ve vytvoření různých typů grafů zpracováním získaných dat v programu Microsoft Excel. V některých grafech je text odpovědi z důvodu lepší přehlednosti zkrácen.

Otázky byly uzavřené s možností výběru jedné z předdefinovaných odpovědí nebo výběru více odpovědí současně, v některých případech otevřené s možností přidat další variantu odpovědi nebo doplňující informaci. Ve 4 případech byla u odpovědí přidána hodnotící stupnice ve formě známek 1–5. Některé otázky byly i vzájemně provázané, tzn. pokud respondent potvrdil svoji znalost např. internetových stránek MAS LS, byl pak dotazován na podrobnější informace.

Vstupní část dotazníku mapovala základní informace o osloveném členovi (pohlaví, věk, obec působnosti, funkce v organizaci, rok a způsob vzniku členství v MAS LS, sektor a zájmová skupina člena, členství v orgánech a pracovních skupinách MAS LS atd.), sloužila tedy k určení toho, jaký vzorek respondentů se dotazníkového šetření zúčastnil.

Další otázky byly zaměřeny na jednotlivé konkrétní principy LEADER a byly rozděleny do 3 skupin: strategie rozvoje, zapojení v MAS LS a činnost MAS LS. Kompletní znění všech otázek a odpovědí v dotazníku včetně úvodních informací k dotazníku jsou uvedeny v Příloze 2, kde je ke každé odpovědi připojen příslušný graf prezentující odpovědi všech respondentů.

Dotazníkového šetření se nakonec zúčastnilo 30 partnerů MAS LS z celkového počtu 72 oslovených, výsledná návratnost odpovědí tedy činila 41,67 %. Nižší počet získaných

odpovědi je dán oslovením jen úzké skupiny respondentů (pouze členů MAS LS) a pravděpodobně i délkou dotazníku a náročnějšími otázkami. Přesto je výsledná účast pro naplnění cíle předmětného výzkumu dostačující.

V následujících částech jsou podrobněji prezentovány výsledky dotazníkového šetření, analyzovány odpovědi respondentů na jednotlivé otázky a zdůrazněny nejčastější odpovědi. K vybraným otázkám je pro zpřehlednění připojen i příslušný graf.

Některé kvalitativní a kvantitativní informace o činnosti MAS LS související s dodržováním principů LEADER předmětnou MAS LS získané nebo ověřené pomocí dotazníkového šetření byly doplněny rozhovorem se zástupcem managementu MAS LS, vedoucí pro SCLLD a vedoucí kanceláře MAS LS, paní Jiřinou Bischoffiovou. Vzhledem k současné pandemické situaci nemohl být uskutečněn plánovaný osobní řízený rozhovor, otázky byly paní managerce zaslány e-mailem. Kompletní znění všech otázek a odpovědi na ně jsou uvedeny v Příloze 3.

4.2.1 Struktura respondentů

Dotazníku se zúčastnilo 20 mužů a 10 žen, 8 respondentů bylo ve věku 21–40 let, 18 ve věku 41–60 let a 40 nad 60 let, ve věku do 20 let se nikdo nezúčastnil.

Z důvodu zachování důsledné anonymity bylo při vyhodnocování dotazníku upuštěno od jmenovitého výčtu odpovídajících obcí. Vyhodnocením této otázky bylo tedy zjištěno, že se šetření zúčastnili zástupci 17 obcí (do šetření se zapojil alespoň jeden člen z obce), což činí 56,7 % z 30 obcí, které jsou součástí MAS LS.

Účastníci dotazníku v 11 případech nezastupovali žádnou organizaci (byli to fyzické osoby), ve stejném počtu šlo o starostu/ku obce, v jednom případě o vedoucího pracovníka organizace, v 7 případech byly uvedeny jiné funkce (dvakrát místostarosta a předseda spolku, po jednom zastupitelka, pracovník univerzity a VKSaM). Funkce ředitel/ka firmy a ředitel/ka školy nebyly mezi respondenty zastoupeny.

4.2.2 Členství v MAS LS

Pátá otázka dotazníku směřovala k určení, ve kterém období se respondenti stali členy MAS LS. 10 členů vstoupilo v období 2005–2009, 9 členů v období 2010–2014 a nejvíce, 11 členů, v posledních letech 2015–2020. Na tuto otázku navazovala otázka na způsob vzniku členství v MAS LS, kdy 6 respondentů odpovědělo, že bylo mezi zakladateli MAS LS, 12 členů (nejčastější odpověď) bylo osloveno někým z MAS LS, 5 členů bylo

osloveno někým jiným (starostou obce apod.), v 5 případech se člen přihlásil sám a 2 respondenti uvedli jiný způsob: „bývalé vedení“ a „byl jsem starosta členské obce“.

Následovala otázka na příslušnost k sektoru MAS LS, většina, 19 respondentů, byla z veřejného sektoru (města, obce, školy), 10 členů ze soukromého sektoru a 1 respondent nevěděl.

V osmé otázce účastníci průzkumu uváděli příslušnost k zájmové skupině MAS LS, nejvíce, 14, jich patřilo pod veřejnou správu (obce a města), 5 pod školství, sociální a zdravotní oblast, práce s dětmi (školy a jednotliví členové, kteří se zajímají o tyto oblasti), 4 pod kultura a památky (spolky a další subjekty zabývající se touto činností). Následovali 3 respondenti se zájmovou skupinou zemědělství, příroda a krajina (zemědělství podnikatelé a dobrovolníci - členové MAS LS, kteří se zabývají ochranou přírody a krajiny), 2 cestovní ruch, mezinárodní spolupráce (firmy a aktivisté, jejichž zájmem je rozvoj cestovního ruchu a členové, kteří spolupracují na rozvoji příhraniční spolupráce) a 1 rozvoj podnikání (živnostníci, firmy a profesní organizace) a stejný počet respondentů nedokázal svoji zájmovou skupinu určit.

Další otázka dotazníku směřovala k členství respondentů v orgánech MAS LS (s výjimkou valné hromady). 9 členů je ve výkonném výboru, 3 ve výběrové komisi, 4 v kontrolním a monitorovacím výboru a 14 není členem žádného orgánu MAS LS.

S členstvím v orgánech MAS LS souvisí i členství v pracovních skupinách MAS LS, kdy 3 respondenti byli ve skupině děti, mládež, kultura a sport, sociální oblast, 2 péče o krajinu, 1 propagace, resp. veřejná správa a 23 respondentů není členem žádné skupiny. Žádný z respondentů neoznačil pracovní skupinu rozvoj obcí, cestovní ruch, památky.

4.2.3 Strategie rozvoje

V druhé části dotazníkového šetření byly použity otázky týkající se jednotlivých SCLLD, účasti respondentů na jejich přípravě a tvorbě a souvisejícího. Podle odpovědí respondentů na otázku, ve kterém období se stali členem MAS LS, byli v následujících otázkách dotazováni na jednotlivé strategie. 10 členů vstoupilo v období 2005–2009, 9 členů v období 2010–2014 a 11 členů v období 2015–2020, proto se otázka na podíl respondentů na přípravě SPL ‘Labské skály hrají PRIM’ na období 2009–2013 zobrazila 10 respondentům, ze kterých se 2 na přípravě strategie podíleli osobně, ve 2 případech se podílela jiná osoba z obce/organizace/spolku respondenta a u 2 respondentů se nepodílel nikdo. 4 respondenti na tuto otázku nedokázali odpovědět.

Otázka na podíl respondentů na přípravě SCLLD MAS LS pro období 2014–2020 se zobrazila 19 (10 + 9) respondentům, 6 respondentů se podílelo osobně, ve 2 případech se podílela jiná osoba z obce/organizace/spolku respondenta a v 7 případech se nepodílel nikdo. 4 respondenti na tuto otázku nedokázali odpovědět. Poslední otázka týkající se podílení se na přípravě SCLLD na programové období 2021–2027 se nabídla všem 30 respondentům, v 5 případech se respondenti podíleli na přípravě osobně, v 7 případech se podílela jiná osoba z obce/organizace/spolku respondenta, ve 14 případech se nepodílel nikdo, 4 respondenti na tuto otázku nedokázali odpovědět.

Na přípravě SPL ‘Labské skály hrají PRIM‘ na období 2009–2013 se osobně podíleli 2 respondenti, kteří se shodně zapojili do tvorby strategie formou komunitního projednání strategie (valná hromada, workshopy a veřejná setkání). Jednou označeny byly ostatní formy: sběr a zpracování podkladů (dotazníková šetření, ankety); informační setkání starostů obcí a jiných zájmových skupin; řízené rozhovory se zástupci MAS LS; přímá účast při tvorbě/psaní obsahu strategie; přímé zapojení do tvorby (např. členství v pracovní skupině) a připomínky k návrhu strategie (písemné, prostřednictvím internetu apod.).

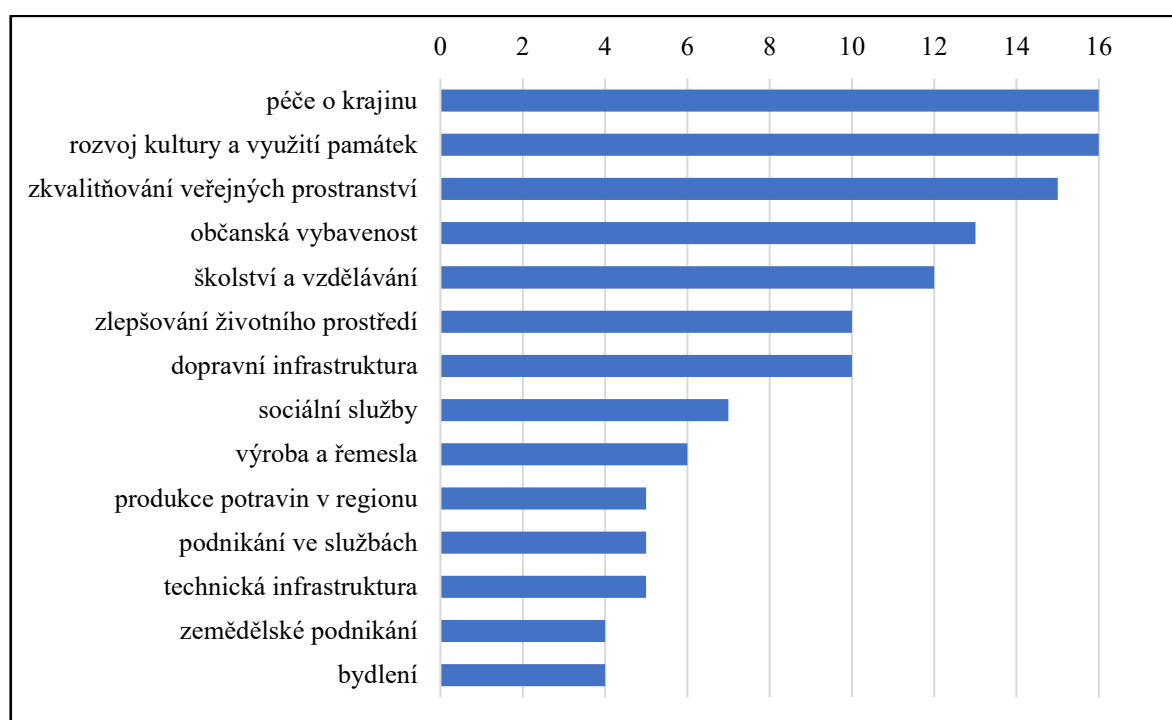
Na přípravě SCLLD MAS LS pro období 2014–2020 se osobně podílelo 6 respondentů, 3 z nich označili zapojení do tvorby strategie formou komunitního projednání strategie (valná hromada, workshopy a veřejná setkání), 2 sběr a zpracování podkladů (dotazníková šetření, ankety apod.), informační setkání starostů obcí a jiných zájmových skupin, řízené rozhovory se zástupci MAS LS a připomínky k návrhu strategie (písemné, prostřednictvím internetu apod.), 1 přímé zapojení do tvorby (např. členství v pracovní skupině) a žádný respondent nevybral přímou účast při tvorbě/psaní obsahu strategie.

Na přípravě nové SCLLD na programové období 2021–2027 se osobně podílelo 5 respondentů, 3 z nich označili zapojení do tvorby strategie formou komunitního projednání strategie (valná hromada, workshopy a veřejná setkání) a informační setkání starostů obcí a jiných zájmových skupin, po jednom byly označeny formy sběr a zpracování podkladů (dotazníková šetření, ankety apod.), řízené rozhovory se zástupci MAS LS a připomínky k návrhu strategie (písemné, prostřednictvím internetu apod.) a žádný respondent nevybral přímé zapojení do tvorby (např. členství v pracovní skupině) a přímou účast při tvorbě/psaní obsahu strategie.

Na otázku, zda si respondenti myslí, že se dostatečně podílí na rozhodování o strategii a výběru priorit, které mají být uskutečňovány v regionu MAS LS, 4 odpověděli, že určitě ano, 14 spíše ano, 6 spíše ne, 1 určitě ne a 5 neví, nemůže posoudit.

U otázky na priority, které by měly být zohledněny v připravované strategii, tj. co by obce, resp. regiony, nejvíce potřebovaly podpořit, mohli respondenti vybrat až 5 odpovědí. Nejčastěji (16) byla uvedena jako priorita péče o krajinu resp. rozvoj kultury a využití památek, dále zkvalitňování veřejných prostranství (15), občanská vybavenost (13), školství a vzdělávání (12), zlepšování životního prostředí a dopravní infrastruktura (10). Ostatní priority byly zmíněny pouze několika respondenty (Graf 1).

Graf 1 - Priority, které by měly být zohledněny v připravované strategii

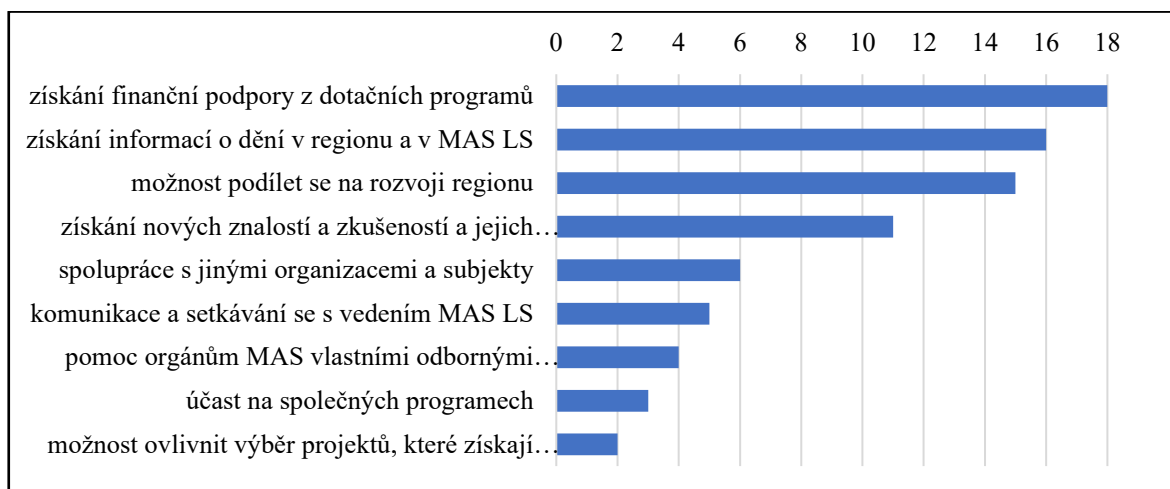
Zdroj: vlastní zpracování

4.2.4 Zapojení v MAS LS

V první otázce třetí části dotazníkového šetření měli respondenti vybrat 3 nejdůležitější přínosy jejich zapojení do činnosti MAS LS. 18 respondentů vybralo získání finanční podpory z dotačních programů, 16 vybralo přínos získání informací o dění v regionu a v MAS LS, 15 možnost podílet se na rozvoji regionu, 11 získání nových znalostí a zkušeností a jejich výměna, zbytek přínosů byl jednociferný (Graf 2).

V další otázce se měli respondenti vyjádřit, jak se zapojují do činnosti a jednání valné hromady, orgánů a pracovních skupin MAS LS a do rozhodovacích procesů. 19 respondentů se zapojuje vždy, když je potřeba, 2 jenom, když to potřebují oni a 9 jenom, když je to nutné. Možnost nezapojit se vůbec ne zvolil nikdo.

Graf 2 - Nejdůležitější přínosy zapojení respondentů do činnosti MAS LS

Zdroj: vlastní zpracování

21 respondentů realizovalo prostřednictvím MAS LS nějaké svoje projekty, 9 žádný. Na předchozí otázku navazoval dotaz na ty respondenty, kteří realizovali prostřednictvím MAS LS nějaký svůj projekt, na jejich spokojenost s podporou MAS LS v procesu administrace jejich projektů. 18 jich bylo velmi spokojeno a 3 téměř spokojeni. Žádný respondent nebyl málo spokojen nebo nespokojen. Od jednoho dotazovaného byl připojen komentář „*Bez podpory by obec řadu projektů nemohla ani realizovat*“.

14 dotazovaných odpovědělo, že většinou osobně zná ostatní členy MAS LS, resp. jejich zástupce, stejný počet odpověděl, že zná některé členy, 2 respondenti se vyjádřili, že ostatní členy znají minimálně, žádný se nevyjádřil, že by vůbec neznal ostatní členy. Současnou spolupráci mezi různými subjekty MAS LS zhodnotilo 16 respondentů tak, že probíhá na velmi dobré úrovni, 12, že na dobré úrovni a 2 tázající se vyjádřili, že neví o tom, že nějaká spolupráce probíhá. Žádný respondent se nevyjádřil, že by spolupráce probíhala na minimální úrovni, nebo že by vůbec neprobíhala. K otázce 2 respondenti připojili svůj komentář: „*Do struktur moc nevidím, nedokážu posoudit - taková v nabídce chyběla.*“ a „*Naše MAS měla od začátku svého působení v regionu dobré výsledky, postupně byla ostatním dávana za vzor. Vděčíme za to především mravenčí, obětavé práci členek sekretariátu MAS, které vždy kladly důraz na dobrou vzájemnou komunikaci s jednotlivými členy a na vzájemnou spolupráci.*“.

U další otázky měli respondenti vybrat konkrétní oblasti, u kterých (podle jejich názoru), funguje spolupráce mezi jednotlivými subjekty z regionu MAS LS. 21 tázaných vybralo oblast sdílení informací a výměna zkušeností a nápadů, 17 realizace veřejně

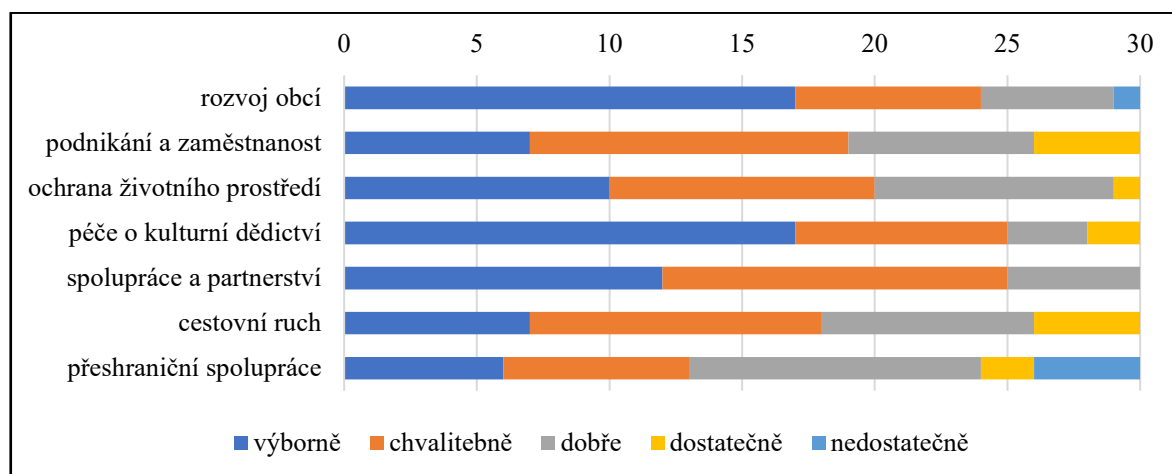
prospěšných projektů, 15 dotace a finanční podpora z jiných zdrojů, 14 společné rozhodování a řešení společných problémů, resp. záchrana kulturního dědictví, 12 vytváření a prohlubování kontaktů a partnerství, 11 podpora regionálních výrobků resp. propagace regionu. Ostatní oblasti vybralo 10 a méně respondentů. U volby „jiné“ (1 respondent) bylo uvedeno „nedokážu posoudit“.

4.2.5 Činnost MAS LS

V první otázce čtvrté části dotazníkového šetření se respondenti vyjadřovali k tomu, jaký vliv má podle nich činnost MAS LS na rozvoj regionu. Pro celé území působnosti MAS LS 19 respondentů vybralo velký vliv, 9 střední a 2 malý. Pro obec, kde respondenti žijí nebo pracují, 14 vybralo velký, 12 střední, 3 malý a 1 žádný. Pro respondenty jako příjemce dotace 15 respondentů vybralo velký vliv, 8 střední, 4 malý a 3 žádný.

U další otázky hodnotili respondenti příspěvek MAS LS k rozvoji regionu v různých oblastech. Nejlépe byly hodnoceny oblasti rozvoj obcí resp. péče o kulturní dědictví, u kterých 17 respondentů vybralo hodnocení výborně, stejně hodnotilo 12 tazatelů i oblast spolupráce a partnerství. Nejhorší byla hodnocena oblast přeshraniční spolupráce, která měla nejméně výborných hodnocení (6) a naopak nejvíce (4) hodnocení nedostatečně (Graf 3).

Graf 3 - Hodnocení příspěvku MAS LS k rozvoji regionu v různých oblastech

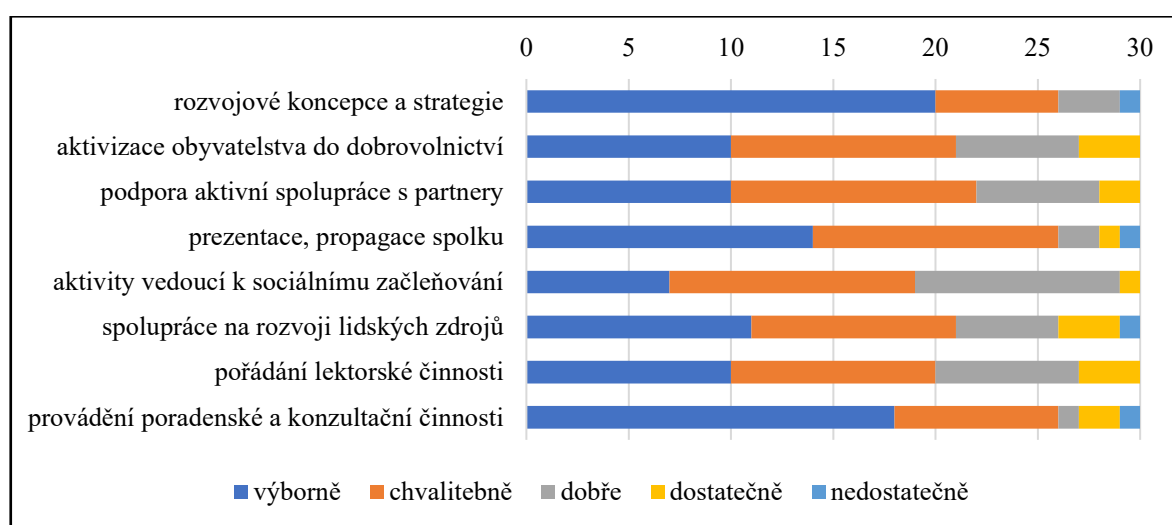

Zdroj: vlastní zpracování

Hodnocení respondentů příspěvku MAS LS k rozvoji regionu v různých oblastech převedená na průměrné známky potvrzuje výše uvedené, tzn. nejlepší průměr mají oblasti péče o kulturní dědictví (1,67) a rozvoj obcí (1,70) a nejhorší (2,30) přeshraniční spolupráce a cestovní ruch.

Obdobné hodnocení známkou bylo použito i u hodnocení spokojenosti respondentů s činnostmi MAS LS v různých oblastech. 20 respondentů hodnotilo známkou výborně oblast projednávání, vytváření a naplňování za aktivní účasti místního partnerství a veřejnosti rozvojové koncepce a strategie. 18 hodnotilo výborně oblast provádění poradenské a konzultační činnosti, zpracování odborných studií a posudků a 14 vydávání propagačních materiálů, prezentace na webových stránkách, tiskové zprávy apod. týkající se spolku, jeho činnosti a regionu, ve kterém působí a další publikační činnost. Ostatní oblasti již byly v hodnocení vyrovnané (Graf 4).

Graf 4 - Hodnocení spokojenosti s činnostmi MAS LS

Zdroj: vlastní zpracování

Také u této otázky bylo hodnocení spokojenosti respondentů s činnostmi MAS LS v různých oblastech převedeno na průměrnou známku pro dotazované oblasti. Nejlepší známku 1,53 obdržela oblast projednávání, vytváření a naplňování za aktivní účasti místního partnerství a veřejnosti rozvojové koncepce a strategie, známku 1,67 má oblast provádění poradenské a konzultační činnosti, zpracování odborných studií a posudků, známku 1,77 vydávání propagačních materiálů, prezentace na webových stránkách, tiskové zprávy apod. týkající se spolku, jeho činnosti a regionu, ve kterém působí a další publikační činnost. Nejhorší známku 2,17 má oblast realizace aktivit vedoucích k sociálnímu začleňování.

V otázce č. 29 uváděli respondenti svoji spokojenost s prací managementu MAS LS v jednotlivých oblastech. Minimálně 5/6 tázaných hodnotilo všechny oblasti známkou výborně, nejlépe na tom byla oblast přístup k žadatelům a příjemcům. U všech oblastí sice

1 žadatel použil známku nedostatečně, ale celkový průměr známek všech oblastí se pohybuje v rozmezí 1,20–1,27.

Na otázku, zda si respondenti myslí, že činnost MAS LS je dobře propagována, jich 19 odpovědělo, že ano, informací je dostatek, 9 že ano, informací by ale mohlo být více a 2, že ne zcela, informací je málo. Žádný z respondentů nezvolil odpověď, že propagace je zcela nedostatečná. Jeden z odpovídajících připojil komentář „*V území MAS asi ano, ale mimo území MAS není viditelná*“. Nejpoužívanějšími komunikačními kanály, které respondenti využívají pro získávání informací o MAS LS, o možnostech čerpání dotací apod., jsou valná hromada (označilo 26 respondentů), konzultace (osobní, telefonické, e-mailové) s managery nebo členy orgánů MAS LS (23), internetové stránky MAS LS (17) a informování prostřednictvím e-mailů (15) a odborné semináře/školení pro žadatele o dotace (11).

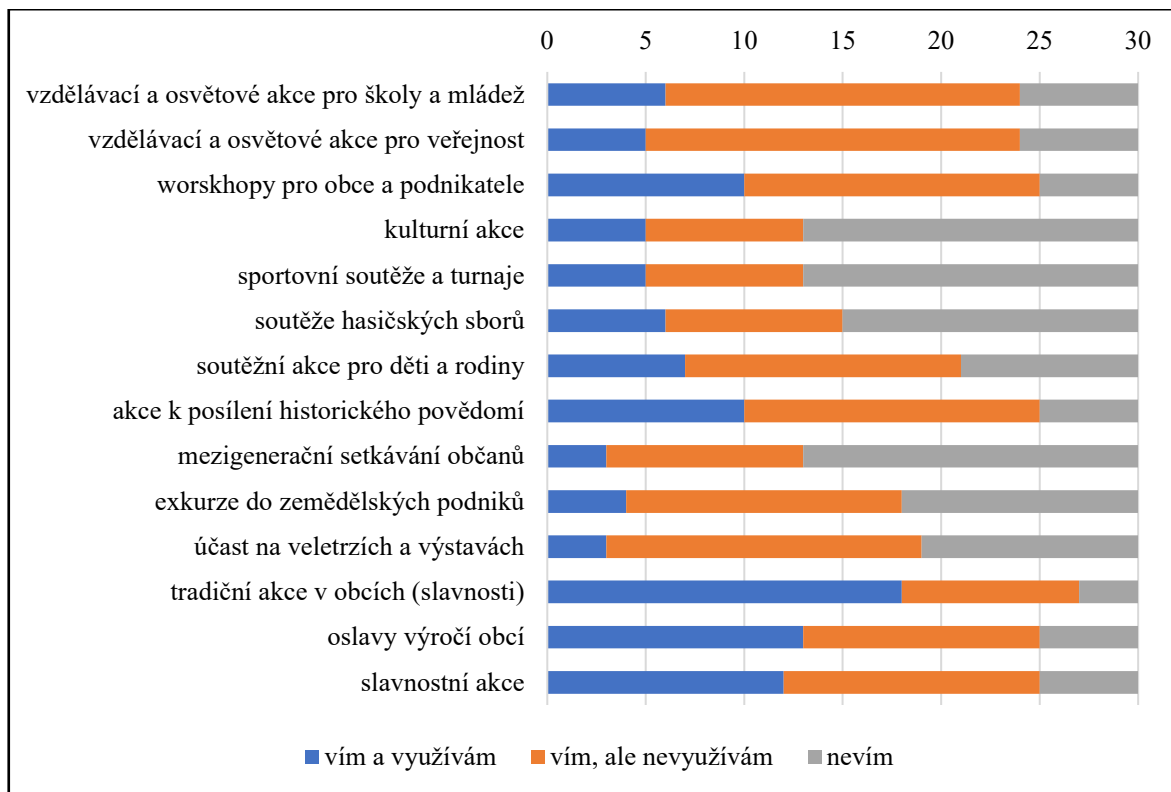
Méně jak 10 respondentů vybralo tyto komunikační kanály: komunitní projednávání (veřejná jednání, kulaté stoly); veřejné jednání pracovní skupiny; výroční zprávy o realizaci strategie; školení pro úspěšné žadatele k administraci projektů; tematická setkání určité skupiny, např. zástupci obcí, škol, podnikatelů, zemědělců, neziskových organizací, poskytovatelů sociálních služeb apod.; ostatní setkání a semináře; ankety a dotazníkové šetření, např. při přípravě nové strategie; facebooková stránka MAS LS; elektronický zpravodaj MAS LS; papírový zpravodaj MAS LS; místní (regionální) zpravodaje a periodika; webové stránky členských obcí; propagační stánky MAS LS na akcích partnerů MAS LS - výstavy apod.); propagační brožury o realizovaných projektech v uplynulém období. Žádný respondent nevybral komunikační kanály regionální televize; informační centra členských obcí; informace na obecních vývěškách (vývěsních deskách) apod.; obecní rozhlas, veřejnoprávní rozhlas, televize.

U předchozí otázky vybralo 17 respondentů jako komunikační kanál, který využívají, internetové stránky MAS LS, proto pouze na ně směřovala otázka na hodnocení obsahu a přehlednosti webových stránek MAS LS. 13 z nich vybralo odpověď, že obsah a přehlednost je plně dostačující a 4, že obsah je plně dostačující, ale přehlednost by mohla být lepší. Žádný respondent nevybral odpovědi, že obsah i přehlednost je částečně dostačující nebo že obsah je zcela nedostačující.

U další otázky měli respondenti označit aktivity, které organizuje nebo podporuje MAS LS, zda o nich vědí a zda je osobně využívají. 18 respondentů ví a používá tradiční akce v obcích (posvícení, slavnosti, poutě, setkání), 13 oslavy výročí obcí a 12 slavnostní akce (zavěšení zvonu v kostele apod.). O aktivitě vzdělávací a osvětové akce pro veřejnost

ví, ale nevyužívá je 19 respondentů, vzdělávací a osvětové akce pro školy a mládež 18 respondentů a účast na veletrzích a výstavách (cestovní ruch, zemědělství) 14 respondentů. Povědomí o ostatních aktivitách je vyrovnané (Graf 5).

Graf 5 - Aktivity organizované či podporované MAS LS, povědomí a účast

Zdroj: vlastní zpracování

Poslední a jedinou nepovinnou otázkou dotazníkového šetření byl dotaz, s kterými inovacemi se u projektů MAS LS respondenti setkali. 9 respondentů vybralo nové aktivity nebo služby, které v regionu chyběly, 8 vytvoření místní sítě spolupracujících subjektů (výrobců, producentů, poskytovatelů služeb, např. vytvoření regionálního produktu), 7 rozvoj výroby (navýšení výrobních kapacit), resp. zavádění nových postupů či metod, resp. nalézání nových řešení/postupů řešení problémů regionu. 6 a méně respondentů vybralo ostatní inovace (založení nové organizace nebo nového trhu; zavedení nového produktu nebo procesu; nové materiály, stroje a výrobní technologie; zavádění informačních a komunikačních technologií; přenos a přijetí inovací vyvinutých jinde mimo území MAS LS; modernizace tradičních, původních, forem know-how; inovativní využití materiálů, přístupů apod.; netradiční způsoby řízení a zapojení místního obyvatelstva v přípravě, rozhodovacím procesu a realizaci projektů).

5 Výsledky a diskuse

5.1 Shrnutí jednotlivých výsledků dotazníkového šetření

V kapitole „4.2 - Výzkumné dotazníkové šetření“ byly podrobně prezentovány výsledky dotazníkového šetření, tedy jaký je názor respondentů na fungování MAS LS a jejího naplňování jednotlivých principů LEADER.

Z úvodní části vyplývá, že dotazníkového šetření se zúčastnili převážně muži ve věku 41–60 let, fyzické osoby nebo starostové obcí, kteří do MAS LS vstoupili během celého období jejího fungování, a to nejčastěji na základě oslovení někým z MAS LS.

Respondenti jsou převážně z veřejného sektoru, ze zájmové skupiny veřejná správa a většinou nejsou členem žádného orgánu ani pracovní skupiny MAS LS.

Z části týkající se jednotlivých strategií rozvoje je zřejmý přibližný 40 % podíl respondentů na přípravě strategií, a to nejčastěji formou komunitního projednání na valné hromadě, workshopech a jiných veřejných setkáních. Téměř 2/3 dotazovaných se dostatečně podílí na rozhodování o strategii a výběru priorit, z nichž nejvíce preferují péči o krajinu, rozvoj kultury a využití památek a zkvalitňování veřejných prostranství.

Ve 3. části respondenti uváděli jejich zapojení v MAS LS, kdy pro většinu je nejdůležitější získání finanční podpory, získání informací a možnost podílet se na rozvoji regionu. Do rozhodovacích procesů se obvykle zapojují vždy, když je potřeba. 21 respondentů realizovalo prostřednictvím MAS LS svůj projekt a všichni byli spokojeni s podporou MAS LS v procesu administrace jejich projektu.

Většina respondentů má povědomí o ostatních členech MAS LS a domnívá se, že spolupráce mezi jednotlivými subjekty probíhá na velmi dobré, resp. dobré úrovni, a to zejména v oblastech sdílení informací a výměna zkušeností a nápadů, realizace veřejně prospěšných projektů a dotace a finanční podpora z jiných zdrojů.

Podstatnou částí dotazníku byly otázky na názor respondentů na vliv činnosti MAS LS na rozvoj příslušného regionu. Tato část sice neinformuje přímo o naplňování principů LEADER, ale naznačuje význam MAS LS pro příslušné území a kvalitu/efektivitu činnosti managementu a orgánů MAS LS, proto bude v nadcházejícím textu rozebrána podrobněji.

Téměř 2/3 respondentů označily vliv MAS LS jako velký pro celé území působnosti a 1/2 respondentů pro obec, kde žijí/pracují, resp. pro ně jako příjemce dotace (Graf 30, Příloha 2). Dále respondenti hodnotili příspěvek MAS LS k rozvoji regionu v různých oblastech, kdy nejlépe byly hodnoceny oblasti péče o kulturní dědictví, rozvoj obcí a ochrana

životního prostředí a naopak nejhůře oblasti cestovní ruch a přeshraniční spolupráce (Graf 31, Graf 32, Příloha 2).

Obdobné hodnocení spokojenosti respondentů s činností MAS LS v různých oblastech bylo i u další otázky dotazníku, kdy nejlépe byly hodnoceny tyto oblasti: projednávání, vytváření a naplňování za aktivní účasti místního partnerství a veřejnosti rozvojové koncepce a strategie; provádění poradenské a konzultační činnosti, zpracování odborných studií a posudků; vydávání propagačních materiálů, prezentace na webových stránkách, tiskové zprávy apod. týkající se spolku, jeho činnosti a regionu, ve kterém působí a další publikační činnost. Naopak nejméně byla hodnocena oblast realizace aktivit vedoucích k sociálnímu začleňování (Graf 33, Graf 34, Příloha 2).

Další otázkou byla spokojenost respondentů s prací managementu MAS LS v oblastech: dostupnost kanceláře a pracovníků (časová, místní); poradenství poskytované při zpracování a administraci žádosti; kompetentnost pracovníků MAS LS; otevřenost při poskytování informací; přístup k žadatelům a příjemcům. V každé oblasti udělilo minimálně 25 respondentů managementu MAS LS známku výborně (Graf 35, Příloha 2).

U otázky na propagaci činnosti MAS LS se 2/3 respondentů vyjádřily, že informací je dostatek. Jako nejčastější kanály pro získávání informací o MAS LS, o možnostech čerpání dotací využívají respondenti valnou hromadu, konzultace (osobní, telefonické, e-mailové) s managery nebo členy orgánů MAS LS a webové stránky MAS LS. U nich 3/4 respondentů uvedly, že jejich obsah a přehlednost je plně dostačující.

Následovala otázka na aktivity, o kterých respondenti ví, že je organizuje nebo podporuje MAS LS, a zda je respondenti využívají. Nejznámějšími a nejvyužívanějšími akcemi jsou tradiční akce v obcích (posvícení, slavnosti, poutě, setkání), oslavy výročí obcí a slavnostní akce (zavěšení zvonu v kostele apod.).

Poslední otázka se týkala inovací, se kterými se u projektů MAS LS respondenti setkali. Nejčastěji respondenti vybírali nové aktivity nebo služby, které v regionu chyběly, dále vytvoření místní sítě spolupracujících subjektů (výrobců, producentů, poskytovatelů služeb, např. vytvoření regionálního produktu).

5.2 Naplňování principů LEADER v MAS Labské skály

Rozbor naplňování obecných principů iniciativy LEADER ze strany MAS LS byl proveden jednak analýzou dokumentů, které jsou dostupné z veřejně přístupných zdrojů, zejména základních programových dokumentů MAS LS (strategie rozvoje území a jejich aktualizace a doplňky, přehled fichí, monitorovací a roční zprávy, evaluace, stanovy apod.), a z dalších relevantních dat umístěných na webových stránkách MAS LS. Dále pak analýzou výsledků dotazníkového šetření (viz kapitola „4.2 - Výzkumné dotazníkové šetření“) a z odpovědí managerky MAS LS, paní Bischoffiové, na položené otázky (Příloha 3).

Analýza je založena na principech vysvětlených v kapitole „3.5 - 7 principů iniciativy LEADER“ kdy tučně jsou zdůrazněny hlavní prvky jednotlivých principů a v textu je popsán způsob jejich naplňování v MAS LS.

MAS má zpracovanou strategii místního rozvoje, která detailně mapuje rozvojové území, definuje jeho silné a slabé stránky a možná ohrožení a příležitosti, které je možné do budoucna využít a vnitřní potenciál a určuje hlavní překážky udržitelného rozvoje a navrhuje další rozvoj území pomocí konkrétních opatření.

MAS LS zpracovala v roce 2005 strategický dokument „Integrovaná strategie území MAS LS“, který byl po dvou letech nahrazen „Integrovaným strategickým plánem území“, který byl východiskem ke zpracování SPL 2009–2013, na jehož základě MAS LS realizovala rozvojový projekt „Realizace SPL ‘Labské skály hrají PRIM‘. Na ten navázala aktuální SCLLD MAS LS na období 2014–2020 a v současné době je zpracována strategie na období 2021–2027. Viz část „4.1.2 - Historie místní akční skupiny“.

Aktuální strategie (SCLLD MAS LS pro období 2014–2020) v analytické části detailně mapuje rozvojové území, v části věnované SWOT analýze definuje jeho silné a slabé stránky a možná ohrožení a příležitosti, které je možné do budoucna využít a shrnuje vnitřní potenciál území a problémy a potřeby a určuje hlavní překážky udržitelného rozvoje. Ve strategické části jsou definovány vize, prioritní oblasti a strategické cíle a je navržen další rozvoj předmětného území pomocí konkrétních opatření a specifických cílů.¹³¹

¹³¹ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014–2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 30-145.

Strategie je průběžně aktualizována na základě potřeb regionu (úpravy silných a slabých stránek, potřeb a potenciálu na základě podkladů zdola - pracovní skupiny).

MAS LS aktualizuje svoji strategii při změnách v jednotlivých programových rámcích, finančních plánech, indikátorech, při přidání nových fichí nebo provedení obsahových změn v nich, vše obvykle jako reakce na provedenou střednědobou evaluaci strategie (např. „Evaluační zpráva Realizace SPL ‘Labské skály hrají PRIM‘ 2009–2013 (2015)“¹³²a „Evaluační zpráva Mid-term evaluace realizace SCLLD MAS LS, z. s.“¹³³).

Dle sdělení managerky MAS LS (Otázka 1, Příloha 3) zpracované strategie obsahují SWOT analýzu a analýzu problémů a potřeb předmětného území, které jsou pak i základem pro vytváření dílčích programů rozvoje příslušného území (např. programu pro rozvoj komunitního života) nebo společných koncepcí (např. péče o památky, ozelenění krajiny, rozvoje cestovního ruchu apod.). I subjekty mimo MAS LS plánují i realizují svoje projekty v souladu se strategií MAS LS, protože strategie se snaží (i přes delší plánovací období) reagovat na všechny aktuální problémy celého území MAS LS bez ohledu na členství příslušných subjektů v MAS LS (Otázka 2, Příloha 3).

K aktualizace strategie dochází vždy při změnách v orgánech a stanovách MAS LS, při rozšíření území MAS LS (vstup nových obcí), při personálních změnách v managementu MAS LS, při změnách administrativních postupů (např. při administraci a schvalování projektů) apod.¹³⁴

Strategie není jen prostředkem pro získání a distribuci prostředků z dotačních programů, ale i jako nástroj pro plánování aktivit.

„Činnost MAS v území je prospěšná a má smysl. V průběhu došlo k rozvoji místního partnerství, kdy subjekty spolupracují i v rámci jiných aktivit (nikoli pouze za účelem získání dotace). Rozvíjí se opravdu široká a prospěšná spolupráce. V území „došlo k objevení“ řady aktivních lidí, bylo založeno několik nových občanských sdružení (spolků).

¹³² Evaluační zpráva Realizace Strategického plánu Leader "Labské skály hrají PRIM" 2009-2013 (2015).

Dostupné z:

http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/58cs_1.pdf&original=Evaluace+2009_2013+1612-1.pdf.

¹³³ Evaluační zpráva Mid-term evaluace realizace strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Labské skály, z. s. Dostupné z:

http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/71cs_13.pdf&original=Evaluacni%20zprava_MAS%20Labske%20skaly_final.pdf.

¹³⁴ Evaluační zpráva Realizace Strategického plánu Leader "Labské skály hrají PRIM" 2009-2013 (2015).

Dostupné z:

http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/58cs_1.pdf&original=Evaluace+2009_2013+1612-1.pdf, s. 7.

*Na základě této propojenosti je prostor pro vznik inovativních řešení v různých oblastech. Funguje předávání dobré praxe, ale i v případě negativních věcí jsou informace sdíleny a vedou tak k poučení např. dalších žadatelů a k eliminaci jejich chyb.*¹³⁵

V dotazníkovém šetření respondenti v 18 případech označili jako nejdůležitější přínos jejich zapojení do činnosti MAS LS možnost získání finanční podpory z dotačních programů, 16 respondentů označilo získání informací o dění v regionu a v MAS LS, 15 možnost podílet se na rozvoji regionu a 11 získání nových znalostí a zkušeností a jejich výměna. Ostatní možnosti (pomoc orgánům MAS LS vlastními odbornými znalostmi; spolupráci s jinými organizacemi a subjekty; účast na společných programech; komunikaci a setkávání se s vedením MAS LS; možnost ovlivnit výběr projektů, které získají dotaci) vybrala 1/5 a méně respondentů (Graf 23, Příloha 2).

Partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni, tzv. MAS.

Managerka MAS LS uvádí, že největší překážkou v realizaci partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem byla po založení MAS LS určitá nedůvěra a nedostatek zkušeností s metodou LEADER a že za nejpřínosnější v partnerství veřejného a soukromého sektoru považuje „*důvěru v MAS LS, předávání znalostí a zkušeností, navázání spolupráce mezi různými subjekty v území, vzájemnou inspiraci a přístupů zdola-nahoru v rozhodování a směru rozvoje v území*“ (Otázky 6 a 7, Příloha 3).

MAS by měla spojit veřejné a soukromé partnery, měla by být dobře vyvážená a reprezentovat stávající místní zájmové skupiny napříč spektrem společensko-hospodářských odvětví v dané oblasti.

MAS LS má aktuálně 72 členů (partnerů), z toho je 34 subjektů (tedy 47 %) z veřejného sektoru a 38 (tedy 53 %) ze sektoru soukromého. Žádný subjekt není z neveřejného sektoru. V MAS LS působí 6 zájmových skupin: veřejná správa (poměr členů v této zájmové skupině je 42 %), zemědělství, příroda a krajina (17 %), rozvoj podnikání (4 %), cestovní ruch, mezinárodní spolupráce (7 %), školství, sociální a zdravotní oblast, práce s dětmi (15 %) a kultura a památky (15 %).¹³⁶ Jsou tak splněny podmínky, že veřejný sektor nesmí mít v MAS více jak 49 % subjektů a žádná zájmová skupina nesmí mít v MAS více jak 49 % subjektů.

¹³⁵ Evaluační zpráva Realizace Strategického plánu Leader "Labské skály hrají PRIM" 2009-2013 (2015).

Dostupné z:

http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/58cs_1.pdf&original=Evaluate+2009_2013+1612-1.pdf, s. 27.

¹³⁶ Seznam členů Místní akční skupiny Labské skály. Dostupné z:

<http://tab.maslabskeskaly.cz/SeznamClenu.aspx>.

Dotazníkového šetření se zúčastnilo 19 (tedy 64 %) členů z veřejného sektoru a 10 členů (tedy 33 %) členů ze sektoru soukromého (Graf 11, Příloha 2). Zástupci veřejného sektoru tedy v dotazníku převažovali. Rozložení respondentů podle zájmových skupin bylo obdobné (Graf 12, Příloha 2), tedy nejvíce (47 %) bylo ze zájmové skupiny veřejná správa.

Podmínka maximálního počtu 49 % členů z veřejného sektoru platí i pro jednotlivé rozhodovací orgány MAS LS, tedy měl by i v nich být rovnoměrně zastoupen veřejný, podnikatelský a neziskový sektor. U nejvyššího rozhodovacího orgánu, valné hromady, je poměr dán počtem všech členů MAS LS (tedy 47 % z veřejného a 53 % ze soukromého), ve výkonném výboru je poměr počet členů z veřejného ku počtu členů ze soukromého sektoru 38:62 a ve výběrové komisi je poměr 33:67.

Obdobně jako v případě celé MAS LS i u orgánů MAS LS musí být splněna podmínka rovnoměrného zastoupení zájmových skupin. V případě výkonného výboru je poměr zastoupení členů: veřejná správa (31 %), zemědělství, příroda a krajina (8 %), rozvoj podnikání (0 %), cestovní ruch, mezinárodní spolupráce (23 %), školství, sociální a zdravotní oblast, práce s dětmi (15 %) a kultura a památky (23 %), v případě výběrové komise veřejná správa (22 %), zemědělství, příroda a krajina (11 %), rozvoj podnikání (11 %), cestovní ruch, mezinárodní spolupráce (22 %), školství, sociální a zdravotní oblast, práce s dětmi (11 %) a kultura a památky (22 %).¹³⁷

Podmínka, že žádná zájmová skupina nesmí mít v rozhodovacím orgánu více jak 49 % hlasovacích práv, je tedy v obou orgánech také splněna.

MAS podporuje zapojení partnerů a veřejnosti do rozhodovacích procesů.

Do rozhodovacích procesů v MAS LS jsou všichni její členové aktivně zapojeni, zúčastňují se činností, jednání a hlasování na valné hromadě a v dalších orgánech, do kterých jsou zvoleni. Valná hromada je tvořena všemi členy spolku, to znamená, že každý člen spolku se na rozhodování podílí. Členové jsou také zapojeni do všech rozhodovacích procesů týkajících se realizace strategie, a to v orgánech a v jednotlivých pracovních skupinách, do nichž jsou zapojeni nejen členové MAS LS, ale i aktivní veřejnost z území MAS LS.¹³⁸

¹³⁷ Personální obsazení orgánů Místní akční skupiny Labské skály. Dostupné z: <http://tab.maslabskeskaly.cz/OrganyMAS.aspx>.

¹³⁸ Evaluační zpráva Realizace Strategického plánu Leader "Labské skály hrají PRIM" 2009-2013 (2015). Dostupné z:

http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/58cs_1.pdf&original=Evaluace+2009_2013+1612-1.pdf, s. 21-22.

Více jak polovina (53 %) respondentů dotazníkového šetření je členem některého orgánu MAS LS: 9 výkonného výboru, 3 výběrové komise a 4 kontrolního a monitorovacího výboru (Graf 13, Příloha 2). Na otázku, jak se respondenti zapojují do činnosti a jednání valné hromady, orgánů a pracovních skupin MAS LS a do rozhodovacích procesů, jich 19 odpovědělo, že se zapojují vždy, když je potřeba, 2 se zapojují jenom, když potřebují oni a 9 se zapojuje jenom, když je to nutné. Žádný respondent se nezapojuje vůbec (Graf 24, Příloha 2).

Managerka MAS LS potvrzuje (Otázka 3, Příloha 3), že zapojení členů MAS LS do orgánů a pracovních skupin a jejich pravidelné informování (např. na valné hromadě), tedy jejich možnost rozhodovat i o důležitých změnách (např. finanční záležitosti), přispělo k jejich aktivnímu členství a tedy k zapojení do rozhodovacích procesů.

Strategii rozvoje zpracovávají sami členové MAS LS, v příslušné pracovní skupině jsou ale i další spolupracovníci, nečlenové a expertní odborníci z řad veřejnosti. Management MAS LS průběžně zaznamenává připomínky a náměty všech partnerů a veřejnosti na doplnění, upřesnění příslušné strategie. Jednotlivé kapitoly strategie a jednotlivé fiche jsou zpracovávány metodou komunitní spolupráce místních aktérů (kulaté stoly, dotazníky - zejména u SWOT analýzy a jednotlivých fichí, diskuse na internetu apod.), která umožňuje ve strategii zohlednit různé úhly pohledu všech zájmových skupin.¹³⁹

Dle dotazníku se na přípravě „SPL ‘Labské skály hrají PRIM‘ na období 2009–2013“ podílelo 40 % respondentů (Graf 15, Příloha 2), u SCLLD MAS LS 2014–2020 to bylo 42 % respondentů (Graf 16, Příloha 2) a u SCLLD 2021–2027 taktéž 40 % respondentů (Graf 17, Příloha 2). Z uvedených údajů vyplývá obecný závěr, že přibližně 40 % členů MAS LS se podílelo na přípravě strategie.

Podpora zapojení partnerů a veřejnosti do rozhodovacích procesů je vidět i na vývoji růstu členské základny a území MAS LS, což indikuje i zájem veřejnosti o dění v MAS LS. Nová členství také vyplývají ze spolupráce všech aktérů v území na společně realizovaných projektech a akcích. Počet členů MAS LS vzrostl od počátku založení společnosti o 53. V době svého založení (2005) měla 19 členů (11 z veřejného a 8 ze soukromého sektoru),

¹³⁹ Evaluační zpráva Realizace Strategického plánu Leader "Labské skály hrají PRIM" 2009-2013 (2015).

Dostupné z:

http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/58cs_1.pdf&original=Evalua+2009_2013+1612-1.pdf, s. 1-2.

z toho bylo 9 obcí, o 10 let později to bylo to bylo již 73 členů (31 veřejný, 42 soukromý, 30 obcí)¹⁴⁰ a aktuálně má MAS LS 72 členů (34 veřejný, 38 soukromý) na území 30 obcí.¹⁴¹

Managerka MAS LS uvádí (Otázka 4, Příloha 3), že zájem o vstup do MAS LS trvá, proto příslušný schvalovací proces probíhá 2x ročně. O vstup mají zájem obce, které nejsou dosud členem žádné MAS, aktuálně se jedná o obce Mikroregionu Milada a obec Tašov.

Členství v MAS je otevřené pro každého aktéra, který v území MAS sídlí, resp. působí. Každý člen má právo být volen do orgánů MAS.

MAS LS pravidelně vyzývá veřejnost ke spolupráci nebo ke členství v MAS LS. Dle aktuálně platných „Stanov spolku MAS LS, z.s.“ mohou být členem fyzické osoby starší 18 let a právnické osoby, které souhlasí se stanovami a cíli spolku. Členové musí mít na území působnosti MAS LS trvalé bydliště, sídlo nebo provozovnu, nebo musí prokazatelně na daném území místně působit. Žadatel o členství příslušný písemný formulář vyplní a doručí ji do kanceláře MAS LS. Členství vzniká schválením přihlášky výkonným výborem.¹⁴² MAS LS má na svých internetových stránkách veřejně dostupnou přihlášku do MAS LS a podmínky přijetí za člena.¹⁴³

Zajímavým údajem z dotazníkového šetření je vznik členství respondentů v MAS LS, kdy 20 % respondentů bylo mezi zakladateli MAS LS, 40 % bylo osloveno někým z MAS LS a 17 % bylo osloveno někým jiným - starostou obce apod. (Graf 10, Příloha 2).

Členové MAS LS tvoří povinně zájmové skupiny, o jejichž vymezení rozhoduje valná hromada. Příslušnost k určité zájmové skupině uvede přihlašující se člen v jeho přihlášce do MAS LS. Příslušnost k zájmové skupině lze v průběhu členství měnit, pouze však písemným oznámením. Každý člen MAS LS má dle stanov kromě jiného právo být informován o programu a akcích spolku, účastnit se akcí spolku; účastnit se valné hromady spolku a jednání orgánů spolku označených jako veřejná; uplatňovat svůj názor a připomínky

¹⁴⁰ Evaluační zpráva Realizace Strategického plánu Leader "Labské skály hrají PRIM" 2009-2013 (2015). Dostupné z:

http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/58cs_1.pdf&original=Evaluace+2009_2013+1612-1.pdf, s. 1.

¹⁴¹ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 12-13.

¹⁴² Stanovy spolku MAS Labské skály, z.s. Dostupné z:

http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/42cs_11.pdf&original=stanovy%20spolku%20MAS%20LS_od%2023.6.2020.pdf, s. 3.

¹⁴³ Co znamená MAS?. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/o-mas/co-je-to-mas/>.

k činnosti a k hospodaření spolku; volit své zástupce do orgánů spolku a být volen; vystoupit ze spolku; přihlásit se do zájmové skupiny podle své převažující činnosti.¹⁴⁴

Pro výběr projektů jsou stanovena preferenční kritéria podporující partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem.

Managerka MAS LS (Otázka 5, Příloha 3) uvádí, že toto preferenční kritérium je uplatněno v Programovém rámci PRV, fiche 6, čl. 20 (péče o památky, ZŠ a MŠ a kulturní a spolková zařízení) a že u ostatních opatření by toto kritérium bylo těžko vymahatelné.

Místní aktéři se podílí na tvorbě strategie a určování priorit rozvoje, které mají být v rozvojové oblasti sledovány.

Všechny strategie MAS LS zpracovává za pomoci komunitních komunikačních nástrojů, např. sběru a zpracování podkladů pro připravovanou strategii pomocí dotazníkových šetření, anket apod.; veřejných setkání a projednání strategie a klíčových priorit rozvoje na valných hromadách, workshopech a diskusních kulatých stolech; informačních setkání starostů obcí a jiných zájmových skupin se zástupci MAS LS; připomínek k návrhu strategie písemnou nebo elektronickou formou atd. Při zpracování strategie byla použita participativní metoda, tzn. do vytváření strategie byli zapojeni klíčoví partneři, veřejnost a další významní odborníci a subjekty za účelem získání více názorů a pohledů na projednávanou tematiku a záměrů různých aktérů v území; podpory vzájemné spolupráce a osvěty v oblasti udržitelného rozvoje.¹⁴⁵

Z dotazníkového šetření vyplývá, že nejčastější forma zapojení respondentů do tvorby strategie MAS LS bylo komunitní projednání strategie - valná hromada, workshopy a veřejná setkání (Graf 18, Graf 19, Graf 20, Příloha 2). Důležitý závěr z dotazníku je, že 60 % respondentů se domnívá, že se dostatečně podílí na rozhodování o strategii a výběru priorit, které mají být uskutečňovány v regionu MAS LS (Graf 21, Příloha 2).

Například strategii pro období 2009–2013 zpracovávala pracovní skupina, jejíž členem byli všichni členové MAS LS a další spolupracovníci (nečlenové). Management MAS LS průběžně zaznamenával připomínky a náměty všech členů MAS LS na doplnění a upřesnění strategie. Prostřednictvím kulatých stolů se diskutovaly jednotlivé kapitoly strategie a jednotlivé fiche, vstupem pro SWOT analýzu byly specifické dotazníky mířené

¹⁴⁴ Stanovy spolku MAS Labské skály, z.s. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/42cs_11.pdf&original=stanovy%20spolku%20MAS%20LS_od%2023.6.2020.pdf, s. 3-4.

¹⁴⁵ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 23.

na jednotlivé skupiny místních aktérů (obce, resp. jejich starosty, podnikatele a zemědělce, neziskové organizace občany, děti a žáky apod.). Rozpracované dokumenty byly všem zúčastněným rozeslány prostřednictvím internetových médií, na základě diskusí pak byly tyto dokumenty finalizovány a předkládány orgánům MAS LS k odsouhlasení.¹⁴⁶

Po celou dobu implementace strategie byl přístup zdola zohledňován a důsledně dodržován. MAS LS veřejnost pravidelně informovala o realizaci jednotlivých kroků strategie a jejich dopadů a o realizovaných projektech. V rámci realizace strategie MAS LS uspořádala několik informačních setkání; na akcích partnerů měla svoje propagační stánky, kde prezentovala příklady dobré praxe; pravidelně vydávala svůj zpravodaj apod. Současně vyhledávala aktivní lidi z obcí, aby je postupně zapojovala do činnosti MAS LS.¹⁴⁷

V dotazníkovém šetření se respondenti vyjadřovali i k tomu, zda je činnost MAS LS dobře propagována. Zde jich 63 % uvedlo, že ano, informací je dostatek, 30 % ano, informací by ale mohlo být více a 7 % ne zcela, informací je málo. Varianta ne, propagace je zcela nedostatečná nebyla vybrána žádným dotazujícím (Graf 36, Příloha 2).

K uvedenému managerka MAS LS uvádí (Otázka 8, Příloha 3), že vždy je dodržen následující postup: šetření v území, analytická data, projednání v pracovních skupinách, společná tvorba SWOT analýzy a její připomínkování, tvorba analýzy problémů a potřeb, tvorba koncepce strategie, projednání v mikroregionech, připomínkové řízení, tvorba akčních plánů, finální projednání s veřejností, připomínkování a schválení strategie.

Nejčastější formou šetření jsou aktuálně Google formuláře určené cíleně pro obec, veřejnost, zemědělce, podnikatele, žáky a studenty a pracovní skupiny pro jednotlivé oblasti (sociální a školství, zdravotnictví, veřejná správa (obce), příroda a krajina, památky a cestovní ruch). Běžně byla využívána prezenční forma, v současné době se řeší výhradně online, což podle managerky není ideální (Otázka 11, Příloha 3).

Dále managerka potvrzuje (Otázka 9, Příloha 3), že do přípravy strategie jsou zapojeni všichni zástupci z veřejného, neziskového i podnikatelského sektoru a že je snaha managementu MAS LS všechny vstupy a podněty partnerů a veřejnosti k podobě vytvářené strategie vždy vypořádat (Otázka 10, Příloha 3). Dále zástupkyně MAS LS uvádí,

¹⁴⁶ Evaluační zpráva Realizace Strategického plánu Leader "Labské skály hrají PRIM" 2009-2013 (2015). Dostupné z:

http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/58cs_1.pdf&original=Evaluační+2009_2013+1612-1.pdf, s. 1-2.

¹⁴⁷ Evaluační zpráva Realizace Strategického plánu Leader "Labské skály hrají PRIM" 2009-2013 (2015). Dostupné z:

http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/58cs_1.pdf&original=Evaluační+2009_2013+1612-1.pdf, s. 20-21.

že nejčastějším problémem při zapojování partnerů a veřejnosti do tvorby strategie a určování priorit rozvoje je ne vždy rychlá a dostatečná reakce (Otázka 12, Příloha 3).

MAS informuje o své činnosti a o dění na území, na kterém působí.

MAS LS informuje o své činnosti prostřednictvím médií, zejména prostřednictvím svých webových stránek, www.maslabskeskaly.cz, kde lze zjistit základní informace o MAS LS (aktuální seznam partnerů (členů) a zájmových skupin, adresu sídla, kanceláře, konzultační hodiny a kontaktní osoby, mapu území), o její činnosti; o orgánech MAS LS (seznam členů) a jejich základních dokumentech (stanovy, jednací řády apod.); o minulých, stávajících a aktuálně plánovaných strategiích a jejich evaluacích, monitorovacích a výročních zprávách apod.; o připravovaných, plánovaných a realizovaných projektech a výzvách atd. atd. Internetové stránky jsou pravidelně, minimálně 1x za 2 měsíce aktualizovány. MAS LS také provozuje svůj facebookový profil.¹⁴⁸

MAS LS také pravidelně vydává svůj zpravodaj, a to jak v tištěné (náklad je obvykle 2.500 ks), tak i elektronické podobě obsahující např. shrnutí její činnosti a realizované projekty za předchozí období; informace o pracích na přípravě nové strategie; o činnosti jednotlivých orgánů MAS LS a případných volbách do nich; osvětovou činnost týkající se MAS; kontakty na jednotlivé členy managementu MAS LS.¹⁴⁹

MAS LS informuje své členy i ostatní subjekty ze svého území prostřednictvím komunitního projednávání (veřejná jednání, kulaté stoly); jednání valných hromad; veřejných jednání jednotlivých pracovních skupin, tematických setkání určitých zájmových skupin (zástupci obcí, škol, podnikatelů, zemědělců, neziskových organizací, poskytovatelů sociálních služeb apod.); seminářů a školení apod.¹⁵⁰

Členové managementu a orgánů MAS LS také svým členům a veřejnosti poskytují osobní, telefonické a e-mailové konzultace.¹⁵¹ MAS LS informuje subjekty ve svém území také např. prostřednictvím webových stránek, informačních center a vývěsních desek jednotlivých obcí, místních zpravodajů, periodik, obecního a veřejnoprávního rozhlasu a televize. MAS LS také umísťuje své propagační stánky na akcích partnerů (výstavy apod.) a vydává propagační brožury např. o realizovaných projektech v uplynulém období.¹⁵²

¹⁴⁸ Co znamená MAS?. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/o-mas/co-je-to-mas/>.

¹⁴⁹ *Zpravodaj MAS Labské skály prosinec 2020* [online]. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/evt_file.php?file=1959.

¹⁵⁰ Příprava strategie SCLLD 2021+. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/obdobi-2021-2027/priprava-strategie-sclld-2021/>.

¹⁵¹ Kontakt. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/o-mas/kontakt/>.

¹⁵² Aktuality. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/aktuality/>.

V dotazníkovém šetření uvedli respondenti jako nejčastější komunikační kanál, který využívají pro získávání informací o MAS LS, o možnostech čerpání dotací apod., v 26 případech valnou hromadu, 23 konzultace (osobní, telefonické, e-mailové) s managery nebo členy orgánů MAS LS, 17 internetové stránky MAS LS, 15 informování prostřednictvím e-mailů a 11 odborné semináře/školení pro žadatele o dotace. Ostatní komunikační kanály vybrala méně než třetina respondentů (Graf 37, Příloha 2).

Na doplňující otázku hodnocení obsahu a přehlednosti webových stránek MAS LS 76 % respondentů, kteří v předchozí otázce vybrali příslušný komunikační kanál, odpovědělo, že obsah a přehlednost je plně dostačující, a zbytek (24 %), že obsah je plně dostačující, ale přehlednost by mohla být lepší (Graf 38).

Managerka MAS LS dále uvádí (Otázka 14, Příloha 3), že zástupci MAS LS pravidelně osobně komunikují s místní samosprávou a dalšími rozvojovými aktéry, např. se starosty obcí jsou v kontaktu minimálně 1x do roka, organizují setkání starostů a obdobně také komunikuje management MAS LS se spolky, zemědělci apod.

MAS LS dle vyjádření managerky také sleduje geografické rozložení žádostí o podporu a posiluje komunikaci s méně aktivními částmi území MAS LS. Management se obrací primárně na starostu příslušné obce, pokud ten není aktivní, tak oslovuje zástupce spolků nebo veřejnosti (Otázka 15, Příloha 3).

Víceodvětvové navrhování a provádění strategie založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství.

Managerka MAS LS jako příklad integrovaných a multisektorových aktivit/projektů podpořených MAS LS uvádí (Otázka 17, Příloha 3) projekty spolků, které v různé míře spolupracují s obcemi, anebo zastřešující projekt na podporu komunitního života z roku 2019, v jehož rámci bylo realizováno 16 menších projektů s aktivitami typu společně pořádané akce, výstavy, koncerty, opravy památek apod. Podle managerky měly tyto projekty největší přínos jako příklady dobré praxe (Otázka 18, Příloha 3).

Respondenti dotazníkového šetření hodnotili současnou spolupráci mezi různými subjekty MAS LS. Konstatování, že spolupráce probíhá na velmi dobré úrovni, uvedlo 53 % respondentů, a že spolupráce probíhá na dobré úrovni uvedlo 40 % (Graf 28, Příloha 2). Na navazující dotaz, ve kterých konkrétních oblastech funguje spolupráce mezi jednotlivými subjekty z regionu MAS LS, 21 respondentů vybralo oblast sdílení informací a výměna zkušeností a nápadů, 17 realizace veřejně prospěšných projektů a 15 dotace a finanční podpora z jiných zdrojů (Graf 29, Příloha 2).

Strategie místního rozvoje musí mít víceodvětvový základ, a tedy integrovat několik odvětví činnosti. Naplňování strategie je možné prostřednictvím dílčích projektů, které jsou navzájem provázány a koordinovány.

Významným integračním prvkem strategií MAS LS je vzájemná provázanost a návaznost definovaných potřeb, která je zohledněna v návrzích na jejich řešení a v celkové koncepci navržených prioritních oblastí, strategických, specifických cílů i navržených opatření. Strategie MAS LS obsahují tabulky definující vzájemnou provázanost definovaných opatření ve vazbě na jednotlivé programové rámce (OPZ, IROP, OPŽP, PRV) a vzájemnou provázanost opatření a specifických cílů.¹⁵³

Projekty realizované na základě místní strategie jsou založené na součinnosti mezi jednotlivými subjekty z různých odvětví (hospodářské, sociální, kulturní, environmentální apod.).

V rámci některých projektů spolupracovali partneři z různých odvětví (např. obec, nezávislá nezisková organizace, podnikatel). Spolupráce mezi různými subjekty je i jedním z povinných preferenčních kritérií u projektů. Počet projektů s víceodvětvovou spoluprací je také jedním z monitorovacích indikátorů monitorovacích zpráv. I v rámci další činnosti MAS LS se propojovali partneři z různých odvětví a docházelo tak k přínosné spolupráci.¹⁵⁴

Integrované a vícesektorové akce jsou preferovány v rámci hodnocení projektů.

Víceodvětvové navrhování a provádění projektů založené na součinnosti mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství byly v rámci projektů podporovány, hodnoceny a bodově zvýhodněny v rámci příslušného preferenčního hodnoticího kritéria např. u fichí „Zázemí pro kulturu a sport“, „Zemědělství“, „Cestovní ruch a volný čas“, „Rozvoj obcí“ atd.

Zastoupení jednotlivých zájmových skupin v MAS je vyvážené.

V MAS LS působí 6 zájmových skupin: veřejná správa (v této zájmové skupině je 30 členů, což představuje 42 % z celkového počtu členů), zemědělství, příroda a krajina (12, 17 %), rozvoj podnikání (3, 4 %), cestovní ruch, mezinárodní spolupráce (5, 7 %), školství, sociální a zdravotní oblast, práce s dětmi (11, 15 %) a kultura a památky (11, 15 %).¹⁵⁵

¹⁵³ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 155-157.

¹⁵⁴ Evaluační zpráva Realizace Strategického plánu Leader "Labské skály hrají PRIM" 2009-2013 (2015).

Dostupné z:

http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/58cs_1.pdf&original=Evaluate+2009_2013+1612-1.pdf, s. 22.

¹⁵⁵ Seznam členů Místní akční skupiny Labské skály. Dostupné z:

<http://tab.maslabskeskaly.cz/SeznamClenu.aspx>.

Je žádoucí realizovat projekty, které nemají jen dílčí přínos, ale jejich výstupy mají pozitivní dopad do více oblastí, pro více cílových skupin apod.

Preference integrovaných a víceodvětvových akcí při realizaci dílčích oblastí strategií MAS LS vedla k vytváření synergických efektů, tedy k vyššímu celkovému přínosu než v případě realizace jednotlivých projektů bez vzájemné provázanosti. Jednalo se např. o provázanost investičních a vzdělávacích projektů (např. vybudování infrastruktury vzdělávacího střediska a následné projekty vedoucí k zahájení různých aktivit v této vybudované infrastruktuře). Příkladem může být např. projekt „Komunitní centrum Povrly“ jehož cílem bylo zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucích k sociální inkluzi zdravotně či sociálně znevýhodněných obyvatel obce Povrly.¹⁵⁶ Synergický efekt u Komunitního centra Povrly potvrzuje i managerka MAS LS, kdy pro doplnění uvádí, že z IROP byl vybudován příslušný prostor a z OPZ je hrazen jeho provoz (Otázka 16, Příloha 3).

MAS uplatňuje a podporuje při realizaci své strategie nové a inovační přístupy k rozvoji své oblasti a inovativní řešení problémů.

Inovačním postupem v MAS LS je nejen pořízení např. nových technologií, materiálů apod., ale i plánování a realizace projektů se zapojením veřejnosti, protože tento aspekt nebyl v minulosti u všech projektů důsledně uplatňován. Inovací je také vznik nových aktivit v souvislosti s realizovanými projekty. V rámci animačních aktivit MAS LS je také kladen důraz na hledání nových řešení problémů regionu.¹⁵⁷ Za inovativní v realizaci strategie MAS LS považuje tyto aktivity:

- v klíčové oblasti „Rozvoj ekonomiky v území“: realizace projektů k předání informací a dovedností (vzdělávání), které povedou k rozvoji podnikání, včetně sociálního podnikání, rozvoji služeb v cestovním ruchu; podpora a osvěta v oblasti lokálního podnikání s důrazem na rozvoj lokální ekonomiky, včetně podpory výrobců regionálních výrobků - podpora v oblasti marketingu, farmářských a řemeslných trhů apod.; nastartování a rozvoj vzájemné spolupráce podnikatelů, spolupráce mezi zaměstnavateli, institucemi, školami (tvorba sítí pro předávání informací, zkušeností, úzká spolupráce partnerů); zprostředkování informací k realizaci sociálního podnikání; cílená spolupráce

¹⁵⁶ Zpráva o plnění integrované strategie za období 1. 7. 2019 až 31. 12. 2019. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/196cs_7.pdf&original=Zprava%20o%20plneni%20ISgCLLD_15_01_184_07.pdf, s. 6.

¹⁵⁷ Evaluační zpráva Realizace Strategického plánu Leader "Labské skály hrají PRIM" 2009-2013 (2015). Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/58cs_1.pdf&original=Evaluace+2009_2013+1612-1.pdf, s. 22-23.

se zaměstnavateli; vzdělávací a osvětové projekty zaměřené na podporu podnikání, vhodnou volbu povolání s vazbou na konkrétní potřeby trhu práce, rekvalifikační programy a programy celoživotního vzdělávání;

- v oblasti „Rozvoj obcí“: vzdělávání zastupitelů - realizace projektů vedoucích ke zvýšení znalostí zastupitelů v oblasti zapojení veřejnosti a komunitního rozvoje; koncepční řešení rozvoje školství (MAP - místní akční plány rozvoje vzdělávání); podpora přírodovědného a technického vzdělávání včetně potřebné osvěty a publicity; maximální využití strategického plánování; zaměření se na skupiny obyvatel ohrožených sociálním vyloučením (seniory, nízkopříjmové skupiny, nezaměstnaní apod.); zavedení a rozvoj prorodinné politiky obcí; rozvoj občanské společnosti, spolkové činnosti podporou neziskových organizací - grantové a dotační poradenství v různých oblastech jejich činnosti; výměna informací, zkušeností a spolupráce obcí ve výše uvedených tématech; inovace v oblasti přístupu k rozvoji cestovního ruchu - vyhledávání dalších atraktivit, tzv. Produktové balíčky v oblasti cestovního ruchu, realizace projektů, které využijí nové informační technologie (např. mobilní aplikace) apod.
- v oblasti „Příroda, krajina, životní prostředí“: podpora a poradenství v oblasti využití „kotlíkových dotací“; podpora a vzdělávání v oblasti využití obnovitelných zdrojů; poradenství v oblasti grantových podpor/nadací v oblasti péče o krajinu a přírodu; cílená výchova dětí a mládeže - společné projekty škol a neziskových organizací.¹⁵⁸

V dotazníkovém šetření respondenti nepovinně označovali ty inovace, se kterými se u projektů MAS LS setkali. 9 jich vybralo nové aktivity nebo služby, které v regionu chyběly, 8 vytvoření místní sítě spolupracujících subjektů (výrobců, producentů, poskytovatelů služeb, např. vytvoření regionálního produktu), 7 shodně vybralo 3 inovace: rozvoj výroby (navýšení výrobních kapacit), zavádění nových postupů či metod a nalézání nových řešení/postupů řešení problémů regionu. 6 se shodlo na dalších 3 inovacích: založení nové organizace nebo nového trhu, nové materiály, stroje a výrobní technologie a zavádění informačních a komunikačních technologií. Ostatní inovace označili 4 a méně respondentů (Graf 40, Příloha 2).

Managerka MAS LS uvádí (Otázka 24, Příloha 3), že většina projektů z OP PRV obsahovala i inovační přístup, zejména v informování o podpoře, nových produktech, nových aktivitách podnikatelů apod. Z oblasti inovací v informování a zapojování obyvatel

¹⁵⁸ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 147-148.

managerka uvádí (Otázka 22, Příloha 3) zveřejňování informací, zpravodajů, výročních zpráv apod. na internetových stránkách MAS LS a na sociálních sítích (facebooková stránka apod.) a předávání informací přes členské obce. Při přípravě strategie je podle ní v současnosti inovací změna v obsahu jednotlivých OP a tedy i v obsahu připravované strategie 2021+ (Otázka 23, Příloha 3).

Jedním ze zapojených inovátorů je ústecká UJEP, jejíž zástupce je členem MAS LS a zároveň i členem výběrové komise (Otázka 20, Příloha 3). Jako největší překážku inovace vidí managerka MAS LS v současné legislativě (Otázka 21, Příloha 3).

Uplatňování inovačních postupů je jedním z preferenčních kritérií projektů.

Uplatňování inovačních postupů je u MAS LS jedním z povinných preferenčních kritérií při výběru projektů a hodnotících indikátorů. Při školení žadatelů i při konzultacích projektů je kladen důraz na splnění tohoto kritéria.¹⁵⁹

Preferenční kritérium je u jednotlivých fichí definováno např. takto „*Inovace - preferovány budou projekty, které jsou inovativní jak v oblasti investic (pořízení moderních technologií), tak v oblasti inovací v postupech, nových dosud nerealizovaných aktivitách v území apod.*“¹⁶⁰ nebo „*Inovace - preference projektů, které řeší předávání znalostí v oblasti zpracování zemědělských produktů a uvádění produktů na trh.*“¹⁶¹

Uvedené potvrzuje i managerka MAS LS, která uvádí (Otázka 19, Příloha 3), že preferenční kritérium inovací je použito zejména u projektů z OP PRV.

Spolupráce MAS LS s ostatními MAS na území ČR.

MAS LS sousedí na severu s MAS Český sever, se kterou spolupracovala např. v rámci projektu „Společně branou do Čech“ a spolupráci bude i nadále prohlubovat. V jižní části sousedí MAS LS s MAS České Středohoří, kde je navazována bližší spolupráce v oblasti společného řešení cestovního ruchu apod., na východě s MAS LAG Podralsko, kde se taktéž nabízí možnosti spolupráce, např. v oblasti péče o památky a kulturní dědictví, protože

¹⁵⁹ Evaluační zpráva Realizace Strategického plánu Leader "Labské skály hrají PRIM" 2009-2013 (2015). Dostupné z:

http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/58cs_1.pdf&original=Evaluační+2009_2013+1612-1.pdf, s. 22-23.

¹⁶⁰ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 200.

¹⁶¹ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 206.

sousední území mají podobné charakteristiky, podobné aktivity občanských iniciativ apod.¹⁶²

Projekt „Společně branou do Čech“ realizovaný z PRV ČR měl za cíl „rozvoj venkovského cestovního ruchu, zvýšení soudržnosti obyvatel mezi oběma regiony, tvorba nových nabídek v oblasti cestovního ruchu, zaměřených především na rodiny s dětmi a dále předávání nových zkušeností z propagace památek a turistických cílů“. Na realizaci projektu se v roce 2013 podílela MAS LS a MAS Šluknovsko. Konkrétním výstupem byly exkurze za přírodními a historickými památkami; hrané vystoupení ochotníků a komentované prohlídky na Jílovském a Šluknovském zámku; ukázky řemesel na hradech Tolštejn a Blansko; hra pro rodiny s dětmi spojená se sbíráním samolepek z turisticky zajímavých míst v obou MAS; vydání publikace představujících známé i méně známé zajímavosti na územích obou regionů; pracovní sešity pro žáky základních škol a rodiny s dětmi; putovní výstava obou MAS (informace a fotografie vystavovány na různých místech - zámky, školy, kulturní domy, kostely apod.) a zahajovací a závěrečný workshop k projektu.¹⁶³

V Ústeckém kraji působí 9 MAS, které vzájemně spolupracují, vyměňují si zkušenosti, a i jinak si pomáhají např. s přípravou strategických dokumentů. Jedním z významných společných projektů zastřešeným Krajským sdružením NS MAS ČR Ústeckého kraje byl projekt s názvem „Společným sdílením k úspěšné implementaci SCLLD - spolupráce MASEk působících v Ústeckém kraji“ z roku 2015, jehož výstupem je i dokument „Doporučující metodika pro evaluaci a monitoring realizace SCLLD v programovém období 2014–2020 s využitím zkušeností (příkladů dobré i špatné praxe) minulého programového období 2007–2013.“, který mohou využívat i ostatní MAS v ČR. Obsahuje hodnocení zkušeností získaných v oblasti monitoringu, evaluace průběhu realizace SPL 2007–2013 a doporučující metodiku pro evaluaci a monitoring realizace SPL 2007–2013 a SCLLD v programovém období 2014–2020.¹⁶⁴

Uvedené potvrzuje i managerka MAS LS (Otázky 25, Příloha 3), podle které MAS LS aktivně spolupracuje s MAS působícími v Ústeckém kraji (předávání znalostí a zkušeností, dobré praxe, vzájemné poradenství, spolupráce s krajským úřadem atd.).

¹⁶² Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014–2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 31.

¹⁶³ Společně branou do Čech - tisková zpráva ze závěrečného workshopu. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/evt_file.php?file=1644.

¹⁶⁴ Společným sdílením k úspěšné implementaci Strategie SCLLD - spolupráce MASEk působících v Ústeckém kraji. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/leader-2009-2013/projekty-spoluprace/spolecnym-sdilenim-k-uspesne-implementaci-sclld-1/>.

Dalším projektem spolupráce MAS byla „Cykloturistická mapa MAS a mikroregionu Labské skály a části MAS Saské Švýcarsko“, kterou v roce 2015 vydala MAS LS ve spolupráci s MAS Saské Švýcarsko. Mapa turistických, cyklistických a jezdeckých tras v měřítku 1 : 65 000 vydaná nákladem 2000 kusů zobrazuje území od Pirny na severu po Ústí nad Labem na jihu, od Krupky po Děčín. Zadní strana mapy obsahuje základní informace v češtině a němčině o spolupracujících MAS, o PRV a CSV a o úspěšných projektech z PRV na české i saské straně, které jsou i v mapě vyznačeny.¹⁶⁵

Existence přeshraničních projektů spolupráce.

Jedním z prioritních cílů MAS LS je, vzhledem k příhraniční poloze, i rozvíjení česko-německé spolupráce, vedoucí ke vzájemnému porozumění a realizaci společných projektů, zejména se sousedním Saskem, kdy se v posledních letech podařilo realizovat celou řadu menších projektů, jako např. společné informační tabule, koncerty dětí, setkávací víkendy (např. senioři), soutěže hasičů, internetové stránky apod.¹⁶⁶

Některé obce regionu MAS LS mají uzavřená partnerství s německými městy, např. od roku 1992 Benešov nad Ploučnicí s městem Heidenau, kdy spolupracují obě radnice, dobrovolní hasiči, školy a kluby seniorů a např. v roce 2014 byly realizovány 4 projekty; město Jílové, resp. organizace v něm působící (hasiči, klub žen), s obcí Rosenthal-Bielatal; obec Petrovice, resp. její spolek pro obnovu a zachování tradic, udržuje přátelství s německými rodáky z této obce a okolí a pořádá pravidelně v obci setkání. Některé školy v regionu MAS LS (např. ZŠ a MŠ v Benešově nad Ploučnicí a v Tisé) realizují spolupráci s německými partnery v rámci různých přeshraničních projektů.¹⁶⁷

Konkrétními projekty spolupráce s německou stranou může být spolupráce dobrovolných hasičů z Jílového-Modré a Rosenthal-Bielatal v roce 2009, projekt finančně podpořený i Evropskou unií z programu Cíl 3¹⁶⁸; česko-německá setkání, např. v roce 2008 na zámku v Jílovém zástupců MAS LS, Euroregionu Labe a představitelů obcí, spolků a organizací ze SRN s cílem dohodnutí spolupráce na společných projektech, např. v oblasti

¹⁶⁵ Cykloturistická mapa MAS a mikroregionu Labské skály a části MAS Saské Švýcarsko. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/leader-2009-2013/projekty-csv/cykloturisticka-mapa-mas-a-mikroregionu-labske-skaly-a-casti-mas-saske-svycarsko-131cs.html>.

¹⁶⁶ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 38.

¹⁶⁷ Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf, s. 68.

¹⁶⁸ Spolupráce hasičů z Jílového- Modré a Rosenthal-Bielatal. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/dalsi-projekty-mas/spoluprace-hasicu-z-jiloveho-modre-a-resenthal-bielatal/>.

turistiky; neformální, přátelská, víkendová setkávání občanů z obou stran „Poznejme se a povídejme si“¹⁶⁹.

MAS LS také navázala spolupráci s nadací „The Friends of Czech Heritage“ (Přátelé českých památek), což je britská charitativní organizace, která pomáhá zajišťovat prostředky na záchranu a obnovu památek v ČR, podporuje mezinárodní spolupráci, sdílení odborných znalostí a výměnu zkušeností a pořádá pracovní setkání na českých hradech a zámcích. Výsledkem této spolupráce je např. projekt záchrany kostela sv. Martina v Petrovicích a projekt obnovy kaple Botschen v Libouchci.¹⁷⁰

Managerka MAS LS výše uvedená česko-německá setkávání a spolupráci s britskou nadací potvrzuje (Otázka 27, Příloha 3).

Vytváření sítí místních partnerství.

MAS LS je členem NS MAS ČR.¹⁷¹ Je také členem Krajského sdružení NS MAS Ústeckého kraje.¹⁷² Předsedou kontrolní komise a členem dozorčí rady je zástupce MAS LS paní Jiřina Bischoffiová.

Dle managerky (Otázka 28, Příloha 3) je MAS LS dále členem Destinačního fondu České Švýcarsko. NS MAS se se svými členy schází na valné hromadě a na jednání výborů a pracovních skupin. KS MAS se schází každý měsíc, kdy řeší společná témata, aktuálně tvorbu strategie 2021+, spolupráci s Ústeckým krajem apod. (Otázka 29, Příloha 3). MAS LS usiluje o síťování uvnitř mezi svými partnery, kdy pořádá semináře pro různé skupiny členů a veřejnosti a v rámci místních akčních plánů je to jedna z hlavních klíčových aktivit (Otázka 31, Příloha 3).

¹⁶⁹ Poznejme se a povídejme si. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/dalsi-projekty-mas/poznejme-se-a-povidejme-si/>.

¹⁷⁰ Spolupráce MAS Labské skály s Nadací The Friends of Czech Heritage (MAS Labské skály). Dostupné z: http://nsmascr.cz/content/uploads/2019/06/2_Spolupr%C3%A1ce-MAS-Labsk%C3%A9-sk%C3%A1ly-s-Nadac%C3%AD-The-Friends-of-Czech-Heritage.pdf.

¹⁷¹ Seznam Místních akčních skupin. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/seznam-mistnich-aknich-skupin/>.

¹⁷² O nás. Dostupné z: <http://ustecky.nsmascr.cz/o-nas/>.

6 Závěr

Stanovený cíl práce, tedy vyhodnotit, zda MAS LS svojí činností přímo v praxi naplňuje všech sedm principů iniciativy LEADER, byl splněn, a to za přispění realizace jednotlivých dílčích cílů. V teoretické části práce byly objasněny základní pojmy a popsán historický vývoj programů pro rozvoj venkova, iniciativy LEADER a MAS a jejich aktuální stav. V praktické části byla popsána činnost a aktuální stav MAS LS a analyzována její činnosti v regionu. Ta byla doplněna vlastním výzkumem provedeným formou online dotazníkového šetření. I přes nižší účast členů MAS LS byly výsledky tohoto výzkumu pro naplnění cíle práce dostačující. Analýza činnosti MAS LS a dotazníkové šetření byly doplněny rozhovorem se zástupcem MAS LS, z důvodu pandemie však nemohl být uskutečněn osobní řízený rozhovor, který byl proto nahrazen online formou. I přes tyto obtíže tato část značně přispěla k naplnění cíle práce.

Z realizace výše uvedených dílčích cílů vyplývá, že MAS LS svojí činností v praxi zcela naplňuje jednotlivé principy iniciativy LEADER. Informace, které MAS LS uvádí o své práci ve svých dokumentech, zejména strategiích rozvoje, byly ve velké míře potvrzeny respondenty dotazníkového šetření i odpověďmi managerky MAS LS.

MAS LS zpracovává strategii místního rozvoje, která mapuje příslušné území, definuje jeho silné a slabé stránky, ohrožení a příležitosti a navrhuje další rozvoj území pomocí konkrétních opatření. Tyto rozvojové strategie jsou průběžně aktualizovány na základě potřeb regionu a podkladů zdola.

MAS LS spojuje veřejné i soukromé partnery, je dobře vyvážená a reprezentuje stávající místní zájmové skupiny napříč spektrem společensko-hospodářských odvětví. MAS LS také podporuje zapojení všech partnerů a veřejnosti do rozhodovacích procesů. Členství je otevřené pro každého aktéra, který v území sídlí nebo působí, každý člen MAS LS má právo být volen do jejich orgánů.

Místní aktéři se za pomoci komunitních komunikačních nástrojů dostatečně podílí na tvorbě rozvojových strategií a určování priorit. Činnost MAS LS je dobře propagována, informací je pro členy i veřejnost dostatek. MAS LS dostatečně informuje prostřednictvím komunitního projednávání a médií o své činnosti a o dění na území, na kterém působí. Management a orgány MAS LS svým členům a veřejnosti poskytují konzultace.

MAS LS podporuje integrované a multisektorové aktivity a projekty. Rozvojové strategie mají víceodvětvový základ. Naplňování schválených strategií je realizováno

prostřednictvím dílčích projektů, které jsou navzájem provázány a koordinovány. Spolupráce mezi různými subjekty MAS LS probíhá na velmi dobré úrovni, zejména v oblastech sdílení informací a výměny zkušeností a nápadů realizace veřejně prospěšných projektů. V rámci hodnocení projektů jsou preferovány integrované a vícesektorové akce a projekty, u nichž výstupy mají pozitivní dopad do více oblastí a pro více cílových skupin.

MAS LS při realizaci svých strategií uplatňuje a podporuje nové a inovační přístupy k rozvoji své oblasti a inovativní řešení problémů. Nejčastějšími inovacemi jsou nové produkty, aktivity a služby, které v regionu chyběly a vytváření místní sítě spolupracujících subjektů. Z oblasti informování a zapojování obyvatel je to zveřejňování informací na sociálních sítích a předávání informací přes členské obce. Uplatňování inovačních postupů je také jedním z preferenčních kritérií projektů.

MAS LS spolupracuje s ostatními MAS na území ČR, zejména s těmi sousedícími, ale i ostatními. Spolupracuje také s MAS sdruženými v Krajském sdružení NS MAS ČR Ústeckého kraje v oblastech předávání znalostí a zkušeností, dobré praxe a vzájemného poradenství. MAS LS podporuje i přeshraniční, konkrétně česko-německou spolupráci.

I přes uvedená pozitivní zjištění se MAS LS může do budoucna stále zlepšovat a zefektivňovat svoji činnost ve vztahu k dodržování jednotlivých principů LEADER. Přínosem by určitě bylo zapojení většího počtu členů do jedné z 5 existujících pracovních skupin a zapojení členů do dalších činností MAS LS, např. pomoc orgánům MAS LS vlastními odbornými znalostmi. MAS LS by mohla více přispívat k rozvoji regionu v oblastech podnikání a zaměstnanosti, cestovního ruchu a přeshraniční spolupráce. Dále by mohla zlepšit svoji činnost v oblastech spolupráce na rozvoji lidských zdrojů, pořádání lektorské činnosti a realizace aktivit vedoucích k sociálnímu začleňování.

MAS LS by také mohla ke zveřejňování informací o sobě a o možnostech čerpání dotací více používat některé komunikační kanály, např. webové stránky členských obcí, propagační stánky MAS LS na akcích partnerů MAS LS, svoji facebookovou stránku a místní zpravodaje a periodika. Dále by mohla více propagovat následující aktivity, které organizuje či spoluorganizuje: mezigenerační setkávání občanů, kulturní akce a sportovní soutěže a turnaje a sportovní dny.

Tato práce potvrdila, že Místní akční skupina Labské skály naplňuje principy LEADER, čímž přispívá k lokálnímu a regionálnímu rozvoji regionu s využitím místních znalostí a zdrojů a je žádoucí tento způsob rozvoje dále podporovat.

7 Seznam použitých zdrojů

- Aktivity Celostátní sítě pro venkov a jejich partnerů - příklady dobré praxe*. 1. vydání. Praha: Ministerstvo zemědělství, odbor Řídící orgán PRV, 2013. ISBN 978-80-7434-094-9. Dostupné také z:
http://eagri.cz/public/web/file/186896/Brozura_Aktivita_CSV.pdf
- Aktuality. *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové: MAS Labské skály, 2020 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/aktuality/>
- BÁBÍKOVÁ, Anna. EUROPEAN COUNTRYSIDE. *Leaders in Rural Development Structures: Case Study on the Territory of the LAG Dolní Morava, Moravia* [online]. 2019, 11(3) [cit. 2020-10-29]. ISSN 1803-8417. Dostupné z:
<https://content.sciendo.com/view/journals/euco/11/3/article-p404.xml>
- BINEK, Jan. *Venkovský prostor a jeho oživení*. Vyd. 1. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 978-80-86251-22-6.
- BINEK, Jan, Hana SVOBODOVÁ, Jan HOLEČEK, Iva GALVASOVÁ a Kateřina CHABIČOVSKÁ. *Synergie ve venkovském prostoru: Aktéři a nástroje rozvoje venkova*. Vyd. 1. Brno: GaREP Publishing, 2009, 96 s. ISBN 978-80-904308-0-8.
- BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974-3.
- Celostátní síť pro venkov: ... jak šel čas*. 2. uprav. vyd. Praha: Ministerstvo zemědělství, odbor Řídící orgán PRV, 2019, 31 s. ISBN 978-80-7434-502-9. Dostupné také z:
http://eagri.cz/public/web/file/626283/Brozura_MZE_CZ_final_web.pdf
- Co znamená MAS?. *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové: MAS Labské skály, 2020 [cit. 2020-10-31]. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/o-mas/co-je-to-mas/>
- Cykloturistická mapa MAS a mikroregionu Labské skály a části MAS Saské Švýcarsko. *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové: MAS Labské skály, 2020 [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/leader-2009-2013/projekty-csv/cykloturisticka-mapa-mas-a-mikroregionu-labske-skaly-a-casti-mas-saske-svycarsko-131cs.html>
- ČEPELKA, Oldřich. *Iniciativa Evropské unie Leader pro rozvoj venkova*. 1. vydání. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2001, 116 s. Edice Strukturální fondy, sv. 14/2001. ISBN Neprodejná publikace. Dostupné také z:
http://www.dotaceeu.cz/getmedia/e4cec9c3-be7a-4af9-a261-a6616c22a1a2/1090417556funds14_e4cec9c3-be7a-4af9-a261-a6616c22a1a2
- Data podle obcí, roky 2014-2019, s číselníky MAS: aktualizace k 30. 9. 2020. In: *Český statistický úřad* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2019 [cit. 2020-11-01]. Dostupné z:
https://www.czso.cz/documents/10180/23194580/data_pro_mas_2014_2019_b_aktualizace_k_30_9_2020.xlsx/201be9ac-f69f-4b66-a7c6-1d2629e0b30e?version=1.1

- Evaluační zpráva Mid-term evaluace realizace strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Labské skály, z. s. In: *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové: MAS Labské skály, 2020 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/71cs_13.pdf&original=Evaluacni%20zprava_MAS%20Labske%20skaly_final.pdf
- Evaluační zpráva Realizace Strategického plánu Leader "Labské skály hrají PRIM" 2009-2013 (2015). In: *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové: MAS Labské skály, 2020 [cit. 2020-10-31]. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/58cs_1.pdf&original=Evaluace+2009_2013+1612-1.pdf
- EVROPSKÁ KOMISE - GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA. *Přístup LEADER: základní příručka*. 1. vydání. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2006, 23 s. ISBN 92-79-02040-4. Dostupné také z: <https://op.europa.eu/cs/publication-detail/-/publication/6472d1ae-03b1-4b90-ba3f-deab433377ce/language-cs/format-PDF/source-128795813>
- Klasifikace územních statistických jednotek (CZ-NUTS): metodika. In: *Český statistický úřad* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2019 [cit. 2020-05-21]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/131222971/cz_nuts_metodika.pdf/abd2b7fa-4e7f-4926-afc5-b58ed66d9719?version=1.1
- KONEČNÝ, Ondřej. EUROPEAN COUNTRYSIDE. *The Leader Approach Across The European Union: One Method of Rural Development, Many Forms of Implementation* [online]. 2019, 11(1) [cit. 2020-10-29]. ISSN 1803-8417. Dostupné z: <https://content.sciendo.com/view/journals/euco/11/1/article-p1.xml>
- Kontakt. *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové: MAS Labské skály, 2020 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/o-mas/kontakt/>
- Krajské sdružení NS MAS ČR Ústeckého kraje: O nás. In: *Krajské sdružení NS MAS ČR Ústeckého kraje* [online]. Droužkovice: Krajské sdružení NS MAS ČR Ústeckého kraje, 2020 [cit. 2020-06-09]. Dostupné z: <http://ustecky.nsmascr.cz/o-nas/>
- LEADER – budoucnost venkova. 1. vydání. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2009, 32 s. ISBN 978-80-7084-856-2. Dostupné také z: http://eagri.cz/public/web/file/37121/_02_Brozura_LEADER_budoucnost_venkova_2009.pdf
- MAJEROVÁ, Věra, ed. *Venkov je náš svět: sborník příspěvků z mezinárodní konference = Countryside - our world : collection of papers of international conference : Český Krumlov 1.-3.3.2006*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2006, 567 s. ISBN 80-213-1539-3.
- MAJEROVÁ, Věra a Irena HEROVÁ. *Český venkov 2008: proměny venkova*. 1. vydání. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2009, 187 s. ISBN 978-80-213-1911-0.
- Manuál tvorby Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014–2020. In: *Národní síť Místních akčních skupin České republiky* [online]. Hradec nad Moravicí: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014 [cit. 2020-05-12]. Dostupné z: http://nsmascr.cz/content/uploads/2014/11/SCLLD-10112014_mmr.pdf

- Metoda LEADER, Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD), Rozvoj venkova se zapojením místních komunit.* 1. vydání. Praha: Národní síť Místních akčních skupin České republiky, 2015, 16 s. ISBN -. Dostupné také z:
<http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>
- Metodika pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014-2020.
 In: *Portál eAGRI - resortní portál Ministerstva zemědělství* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2015 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z:
http://eagri.cz/public/web/file/412849/Metodika_pro_standardizaci.pdf
- MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Příručka Programu LEADER ČR: podle iniciativy EU LEADER „Propojování akcí hospodářského rozvoje venkova“* [online].
 In: . [cit. 2020-10-24]. Dostupné z:
http://eagri.cz/public/web/file/1172/Prirucka_LEADER_CR.doc
- Nařízení pro rozvoj venkova - otázky. *The European Network for Rural Development: Connecting Rural Europe ...* [online]. Brusel: ENRD Contact Point, 2007 [cit. 2020-05-26]. Dostupné z: https://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/general-info/faq/rd-regulation/cz/rd-regulation_cz.html
- Nařízení rady (ES) č. 1698/2005: o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV).* In: . Brusel: Evropská unie, 2005, ročník 2005, L 277. Dostupné také z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32005R1698>
- O nás. *Krajské sdružení NS MAS ČR Ústeckého kraje* [online]. Varnsdorf: Krajské sdružení NS MAS ČR Ústeckého kraje, 2020 [cit. 2021-01-31]. Dostupné z:
<http://ustecky.nsmascr.cz/o-nas/>
- PĚLUCHA, Martin. *Rozvoj venkova v programovacím období 2007-2013 v kontextu reformy SZP EU.* Vyd. 1. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2006. ISBN 80-86684-42-3.
- PERLÍN, Radim, Silvie KUČEROVÁ a Zdeněk KUČERA. Typologie venkovského prostoru Česka. In: *Geografie* [online]. Ročník 115 číslo 2. Praha [cit. 2020-10-15]. Dostupné z: https://geografie.cz/media/pdf/geo_2010115020161.pdf
- Personální obsazení orgánů Místní akční skupiny Labské skály. *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové u Děčína: MAS Labské skály [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <http://tab.maslabskeskaly.cz/OrganyMAS.aspx>
- PETR, Jakub. PowerPoint prezentace: RURÁLNÍ SOCIOLOGIE: Stručný úvod do Regionalistiky, Základní pojmy, Vymezení „Venkova“, Území ČR, Rozvojové přístupy, Urbanizace. In: *Osobní stránky zaměstnanců ČZU* [online]. Praha: ČZU v Praze [cit. 2020-06-07]. Dostupné z:
https://home.czu.cz/storage/126460_RUR%C3%81LN%C3%8D%20SOCIOLOGIE%20-%20p%C5%99edn%C3%A1%C5%A1ka.pdf
- PETRUSEK, Miloslav, Hana MAŘÍKOVÁ a Alena VODÁKOVÁ. *Velký sociologický slovník.* Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996, 1627 s. ISBN 80-7184-311-3.
- Poznejme se a povídejme si. *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové: MAS Labské skály [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/dalsi-projekty-mas/poznejme-se-a-povidejme-si/>

- Program rozvoje venkova 2014-2020. In: *EAGRI* [online]. Praha: Ministerstvo zemědělství, 2009 [cit. 2020-05-29]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>
- Příprava na plánovací období 2014-2020. *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové: MAS Labské skály, 2020 [cit. 2020-10-31]. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/obdobi-2014-2020/priprava-strategie-sclld-2014/priprava-na-planovaci-obdobi-2014-2020-175cs.html>
- Příprava strategie SCLLD 2021+. *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové: MAS Labské skály, 2020 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/obdobi-2021-2027/priprava-strategie-sclld-2021/>
- Seznam členů Místní akční skupiny Labské skály. *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové u Děčína: MAS Labské skály, 2020 [cit. 2020-11-05]. Dostupné z: <http://tab.maslabskeskaly.cz/SeznamClenu.aspx>
- Seznam Místních akčních skupin. *Národní síť Místních akčních skupin České republiky* [online]. Hradec nad Moravicí: Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z.s., 2020 [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <http://nsmas.cz/seznam-mistnich-akcnich-skupin/>
- Společně branou do Čech - tisková zpráva ze závěrečného workshopu. In: *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové: MAS Labské skály, 2020 [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/evt_file.php?file=1644
- Společným sdílením k úspěšné implementaci Strategie SCLLD - spolupráce MASEk působících v Ústeckém kraji. *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové, 2020 [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/leader-2009-2013/projekty-spoluprace/spolecnym-sdilenim-k-uspesne-implementaci-sclld-1/>
- Spolupráce hasičů z Jílového- Modré a Rosenthal-Bielatal. *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové: MAS Labské skály, 2020 [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <http://www.maslabskeskaly.cz/dalsi-projekty-mas/spoluprace-hasicu-z-jiloveho-modre-a-resenthal-bielatal/>
- Spolupráce MAS Labské skály s Nadací The Friends of Czech Heritage (MAS Labské skály). In: *Národní síť Místních akčních skupin České republiky* [online]. Hradec nad Moravicí: Národní síť Místních akčních skupin České republiky, z.s., 2020 [cit. 2021-02-03]. Dostupné z: http://nsmas.cz/content/uploads/2019/06/2_Spolupr%C3%A1ce-MAS-Labsk%C3%A9-sk%C3%A1ly-s-Nadac%C3%AD-The-Friends-of-Czech-Heritage.pdf
- Stanovy spolku MAS Labské skály, z.s. In: *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové: MAS Labské skály, 2020 [cit. 2021-01-19]. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/42cs_11.pdf&original=stanovy%20spolku%20MAS%20LS_od%2023.6.2020.pdf
- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020. In: *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové: MAS Labské skály, 2020 [cit. 2020-10-31]. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_1.pdf

- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Místní akční skupiny Labské skály pro období 2014-2020 - Přílohová část. In: *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové: MAS Labské skály, 2020 [cit. 2020-11-07]. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/249cs_2.pdf
- TRANTINOVÁ, Marie, Jiří HRABÁK a Marta MRNUŠTÍK-KONEČNÁ. Identifikace úspěchů a neúspěchů naplňování vybraných principů leader s posouzením, proč k úspěchu či neúspěchu dochází. In: *ÚZEI - Ústav zemědělské ekonomiky a informací* [online]. Praha [cit. 2020-10-15]. Dostupné z: https://www.uzei.cz/data/usr_001_cz_soubory/ivp1291_trantinova.pdf
- Uplatňování principu LEADER v Královéhradeckém kraji. In: *Otevřené zahrady Jičínska* [online]. Jičín: Otevřené zahrady Jičínska z. s., 2020 [cit. 2020-10-25]. Dostupné z: <https://www.otevrenezahrady.cz/file.php?nid=13509&oid=4432049>
- Zpráva o plnění integrované strategie za období 1. 7. 2019 až 31. 12. 2019. In: *Místní akční skupina Labské skály* [online]. Jílové: MAS Labské skály, 2020 [cit. 2021-01-30]. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/e_download.php?file=data/editor/196cs_7.pdf&original=Zprava%20o%20plneni%20ISgCLLD_15_01_184_07.pdf
- Zpravodaj MAS Labské skály prosinec 2020* [online]. Jílové: MAS Labské skály, 2020, **2020(5)** [cit. 2021-01-05]. Dostupné z: http://www.maslabskeskaly.cz/evt_file.php?file=1959
- ZRŮBKOVÁ, Pavlína. *PowerPoint prezentace: Rozvoj venkova: metoda LEADER, MAS, síť*. Power Point prezentace. Praha, 2019, 52 s.

8 Přílohy

- Příloha 1 Seznam členů Místní akční skupiny Labské skály
- Příloha 2 Úvodní informace k dotazníku a znění všech otázek a odpovědí
- Příloha 3 Rozhovor se zástupcem Místní akční skupiny Labské skály

8.1 Příloha 1 - Seznam členů Místní akční skupiny Labské skály

Tabulka 7 - Seznam členů MAS LS z veřejného sektoru

Název subjektu	Zájmová skupina
Město Benešov nad Ploučnicí	1
Město Chlumeck	1
Město Jílové	1
Město Verneřice	1
Obec Dobkovic	1
Obec Dobrná	1
Obec Dolní Habartice	1
Obec Frantiřkov nad Ploučnicí	1
Obec Heřmanov	1
Obec Homole u Panny	1
Obec Horní Habartice	1
Obec Chuderov	1
Obec Libouchec	1
Obec Malá Veleň	1
Obec Malé Březno	1
Obec Malečov	1
Obec Malšovice	1
Obec Markvartice	1
Obec Merboltice	1
Obec Petrovice	1
Obec Povrly	1
Obec Ryjice	1
Obec Starý Šachov	1
Obec Těchlovice	1
Obec Telnice	1
Obec Tisá	1
Obec Valkeřice	1
Obec Velké Březno	1
Obec Velké Chvojno	1
Obec Zubrnice	1
Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem	5
Základní a Mateřská škola Verneřice, příspěvková organizace	5

Název subjektu	Zájmová skupina
Základní škola a Mateřská škola Libouchec, příspěvková organizace	5
Základní škola a Mateřská škola Tisá, příspěvková organizace	5

Zdroj: Internetové stránky Místní akční skupina Labské skály, Seznam členů.
Dostupné z: <http://tab.maslabskeskaly.cz/seznamclenu.aspx>.

Tabulka 8 - Seznam členů MAS LS ze soukromého sektoru

Název subjektu	Zájmová skupina
Agrofarma Merboltice, spol. s r.o.	2
Dana Březinová Mgr.	2
Doležal Patrick	4
Drobný David, Ing.	3
Flígrová Alena	5
Franta Roman	6
Chvojensko z.s.	6
Jandásek Jiří Ing.	4
Kontakt Pro s.r.o.	2
Krupičková Iveta, Ing.	6
Kulíková Andrea	5
Lejnarová Renata	6
Liesel Martin	2
Medunová Jana	2
Naše farma Mirkov, z.s.	2
NATURAL AGRO s.r.o.	2
NJP, z.s.	5
Novotný Pavel, zemědělský podnikatel	2
Obecně prospěšná společnost Generační centrum	5
Okresní hospodářská komora Děčín	3
Petrovický spolek pro obnovu a zachování tradic	6
RNDr. Poslová Eva	4
Římskokatolická farnost Verneřice	6
Salabová Anna	5
Sdružení pro rozvoj lidové kultury na Ústecku	6
Siwy Bohuslav, Ing.	2
Sousedský spolek Merboltice	4
Spolek Domov 2018	2
Spolek pro obnovu památek a podporu kulturních tradic obce Telnice	6

Název subjektu	Zájmová skupina
Spolek pro záchranu hradu Blansko	6
Šimáňová Martina, Mgr.	5
Šíp Jaromír, Ing.	2
Šípová Eva, Ing.	4
Štechová Dana, Ing.	3
Švajgl František, zemědělský podnikatel	2
Vořechová Hana	6
Weisheitelová Simona, Mgr.	5
Zatočilová Miroslava	6

Zdroj: Internetové stránky Místní akční skupina Labské skály, Seznam členů.
Dostupné z: <http://tab.maslabskeskaly.cz/seznamclenu.aspx>.

Legenda ke sloupcům „Zájmová skupina“ v tabulkách:

- 1 - Veřejná správa;
- 2 - Zemědělství, příroda a krajina;
- 3 - Rozvoj podnikání;
- 4 - Cestovní ruch, mezinárodní spolupráce;
- 5 - Školství, sociální a zdravotní oblast, práce s dětmi;
- 6 - Kultura a památky.

8.2 Příloha 2 - Otázky a odpovědi v dotazníku a vyhodnocení výsledků

Hodnocení činnosti Místní akční skupiny Labské skály z pohledu naplňování v praxi principů iniciativy LEADER

Dobrý den,

jmenuji se Lenka Ďuranová a studuji Provozně ekonomickou fakultu České zemědělské univerzity v Praze. Tímto bych Vás chtěla požádat o vyplnění následujícího krátkého anonymního dotazníku. Prosím o Vaše odpovědi do neděle 14. února 2021.

Tento dotazník byl vytvořen ve spolupráci s managementem Místní akční skupiny Labské skály (MAS LS) a bude sloužit potřebám této místní akční skupiny k jejímu dalšímu rozvoji, zlepšení práce jejího vedení, při přípravě nové strategie rozvoje a jako jeden z podkladů pro moji bakalářskou práci.

Dotazník je určen pouze pro členy (partnery) MAS LS, vyjadřujte se tedy **za organizaci**, kterou v MAS LS zastupujete (obec, firma, škola, organizace, sdružení, spolek apod.). Za organizaci dotazník může vyplnit kdokoliv, tedy i jiná osoba než statutární orgán. V případě, že jste členem MAS LS jako fyzická osoba, vyjadřujte se přímo **za Vaši osobu**.

V případě problémů, dotazů apod. se neváhejte na mě obrátit na e-mail xdurl003@studenti.czu.cz.

Mnohokrát Vám děkuji za ochotu a spolupráci.

S pozdravem

Lenka Ďuranová

Průzkum obsahuje 34 otázek.

Tento průzkum je anonymní.

Záznam odpovědí průzkumu neobsahuje žádné identifikační údaje o vás, pokud se na tyto údaje nějaká otázka v průzkumu výslovně nedotazuje.

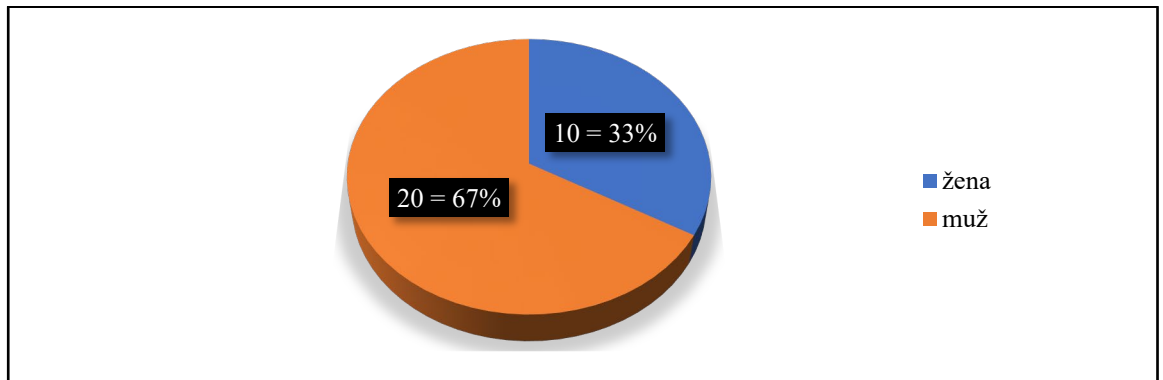
Pokud pro přístup k průzkumu používáte přístupový kód, můžete být klidná(ý), přístupový kód není k odpovědi přiřazen. Je uložen v oddělené části databáze a je pouze označen, zda jste průzkum vyplnil(a) či ne. Přístupový kód nelze s odpovědí žádným způsobem spárovat.

Úvodní otázky

1) Jste žena nebo muž?

- žena
- muž

Graf 6 - Pohlaví respondentů

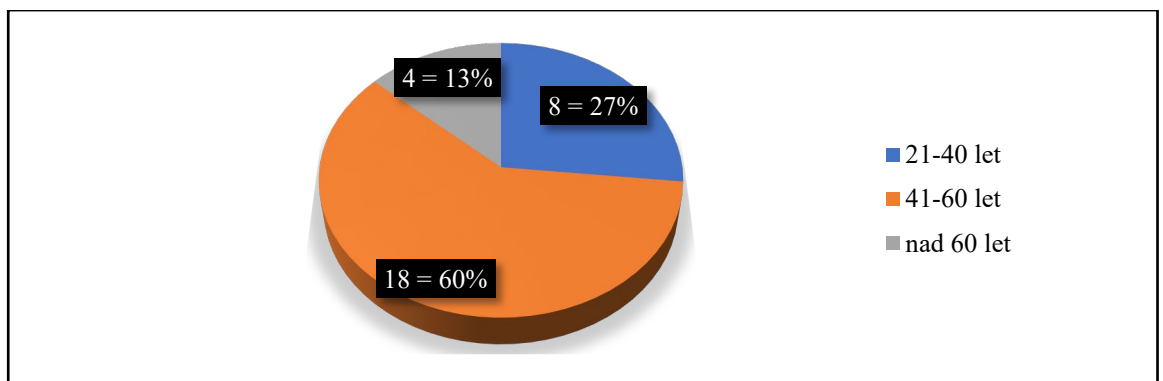

Zdroj: vlastní zpracování

2) Kolik je Vám let?

- do 20 let
- 21–40 let
- 41–60 let
- nad 60 let

Graf 7 - Věk respondentů

Zdroj: vlastní zpracování

3) Jaké je Vaše místo působnosti?

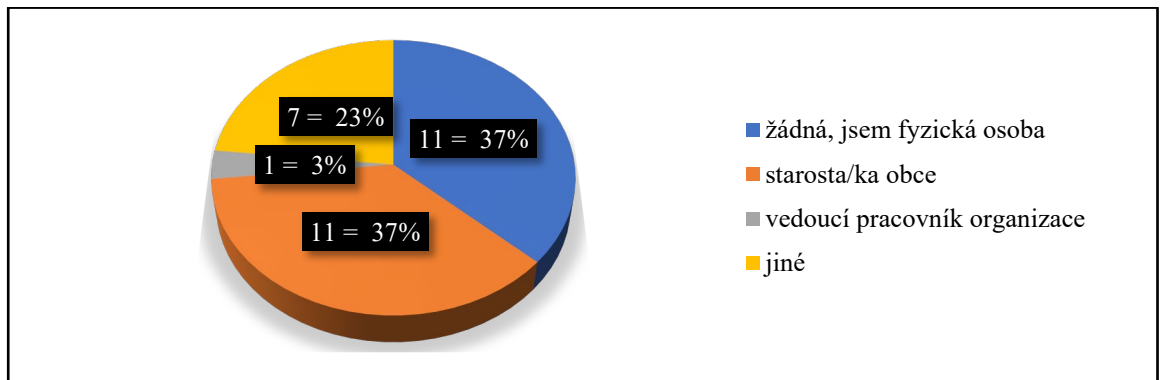
- Benešov nad Ploučnicí
- Markvartice

- Dobkovice
- Dobrná
- Dolní Habartice
- Františkov nad Ploučnicí
- Heřmanov
- Homole u Panny
- Horní Habartice
- Chlumeč
- Chuderov
- Jílové
- Libouchec
- Malá Veleň
- Malé Březno
- Malečov
- Malšovice
- Merboltice
- Petrovice
- Povrly
- Ryjice
- Starý Šachov
- Těchlovice
- Telnice
- Tisá
- Valkeřice
- Velké Březno
- Velké Chvojno
- Verneřice
- Zubrnice
- jiné:

4) Jaká je Vaše funkce v organizaci, kterou zastupujete?

- žádná, jsem fyzická osoba
- starosta/ka obce
- ředitel/ka firmy
- ředitel/ka školy
- vedoucí pracovník organizace
- jiné:

Graf 8 - Funkce respondentů v organizaci, kterou zastupují

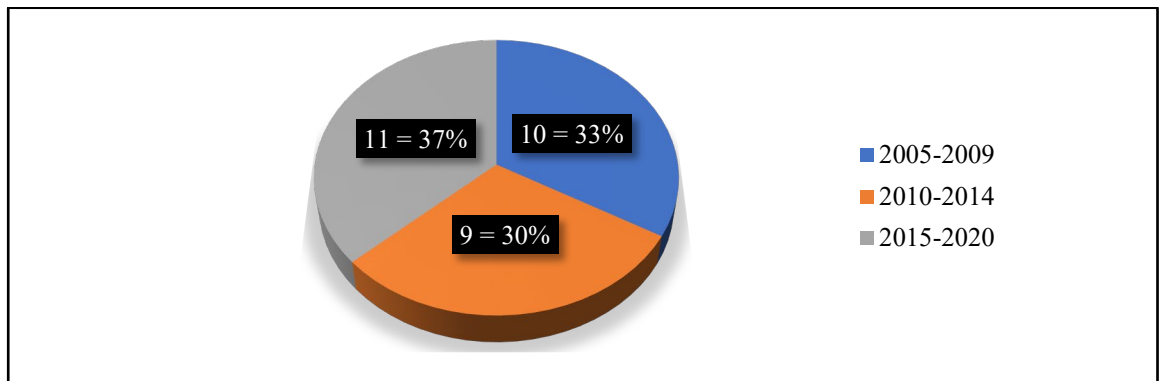

Zdroj: vlastní zpracování

5) Kdy jste se stal/a členem MAS LS?

- 2005–2009
- 2010–2014
- 2015–2020

Graf 9 - Období vzniku členství respondentů v MAS LS

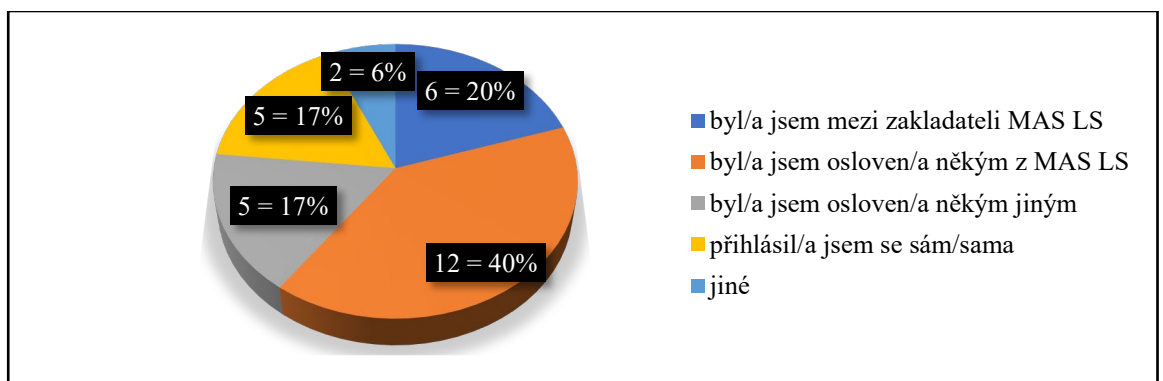

Zdroj: vlastní zpracování

6) Jak jste se stal/a členem MAS LS?

- byl/a jsem mezi zakladateli MAS LS
- byl/a jsem osloven/a někým z MAS LS
- byl/a jsem osloven/a někým jiným (starostou obce apod.)
- přihlásil/a jsem se sám/sama
- jiné:

Graf 10 - Způsob vzniku členství respondentů v MAS LS

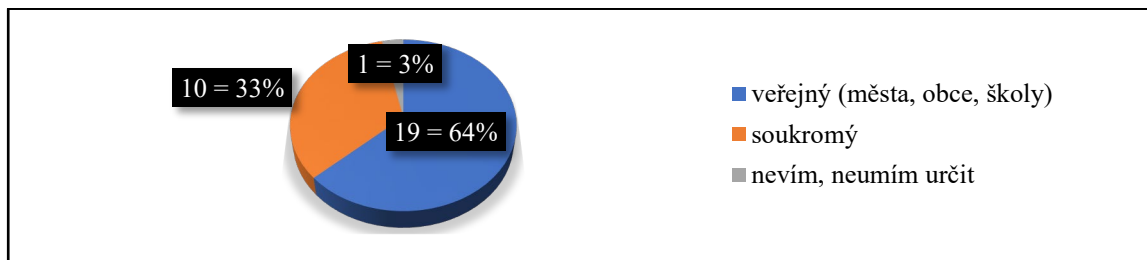

Zdroj: vlastní zpracování

7) Do kterého sektoru MAS LS patříte?

- veřejný (města, obce, školy)
- soukromý
- nevím, neumím určit

Graf 11 - Příslušnost respondentů k sektoru MAS LS

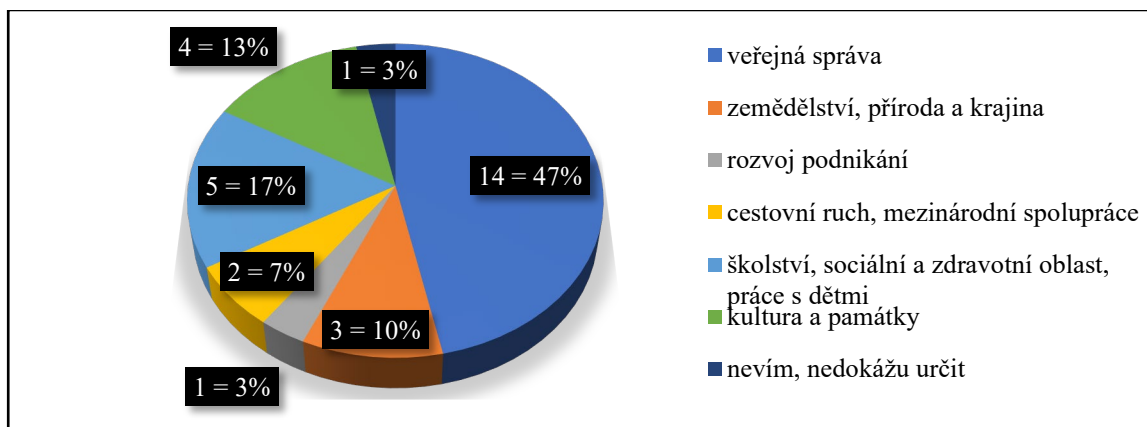

Zdroj: vlastní zpracování

8) Do jaké zájmové skupiny MAS LS patříte?

- veřejná správa (obce a města)
- zemědělství, příroda a krajina (zemědělství podnikatelé a dobrovolníci - členové MAS LS, kteří se zabývají ochranou přírody a krajiny)
- rozvoj podnikání (živnostníci, firmy a profesní organizace)
- cestovní ruch, mezinárodní spolupráce (firmy a aktivisté, jejichž zájmem je rozvoj cestovního ruchu a členové, kteří spolupracují na rozvoji příhraniční spolupráce)
- školství, sociální a zdravotní oblast, práce s dětmi (školy a jednotliví členové, kteří se zajímají o tyto oblasti)
- kultura a památky (spolky a další subjekty zabývající se touto činností)
- nevím, nedokážu určit

Graf 12 - Příslušnost respondentů k zájmové skupině MAS LS

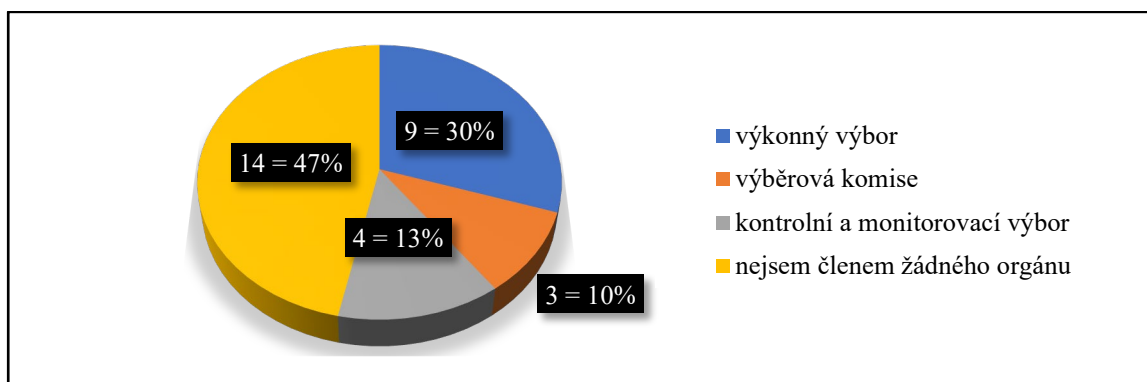

Zdroj: vlastní zpracování

9) Jste kromě valné hromady členem některého dalšího orgánu MAS LS?

- výkonný výbor
- výběrová komise
- kontrolní a monitorovací výbor
- nejsem členem žádného orgánu

Graf 13 - Členství respondentů v orgánech MAS LS

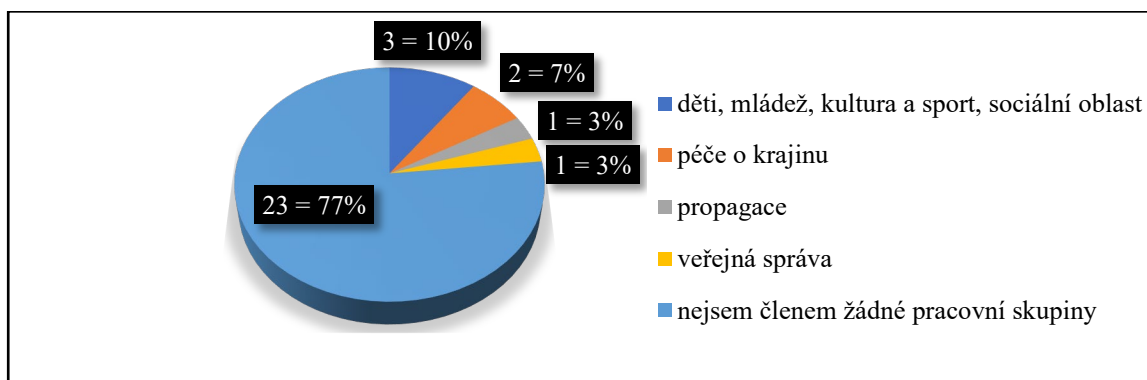

Zdroj: vlastní zpracování

10) Jste členem některé pracovní skupiny?

- děti, mládež, kultura a sport, sociální oblast
- rozvoj obcí, cestovní ruch, památky
- péče o krajinu
- propagace
- veřejná správa
- nejsem členem žádné pracovní skupiny

Graf 14 - Členství respondentů v pracovních skupinách MAS LS

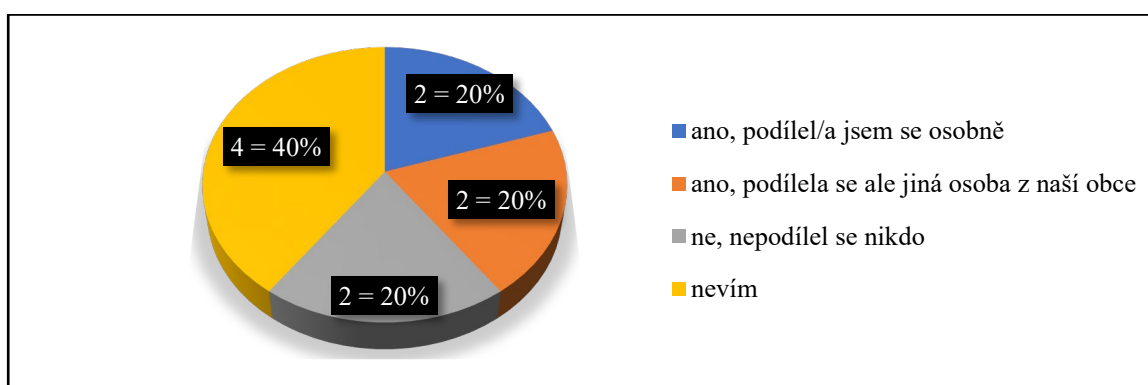
Zdroj: vlastní zpracování

Strategie rozvoje

11) Podílel/a jste se na přípravě strategie „Strategický plán Leader ‘Labské skály hrají PRIM‘ na období 2009–2013“?

- ano, podílel/a jsem se osobně
- ano, podílela se ale jiná osoba z naší obce/organizace/spolku
- ne, nepodílel se nikdo
- nevím

Graf 15 - Podíl respondentů na přípravě strategie na období 2009–2013

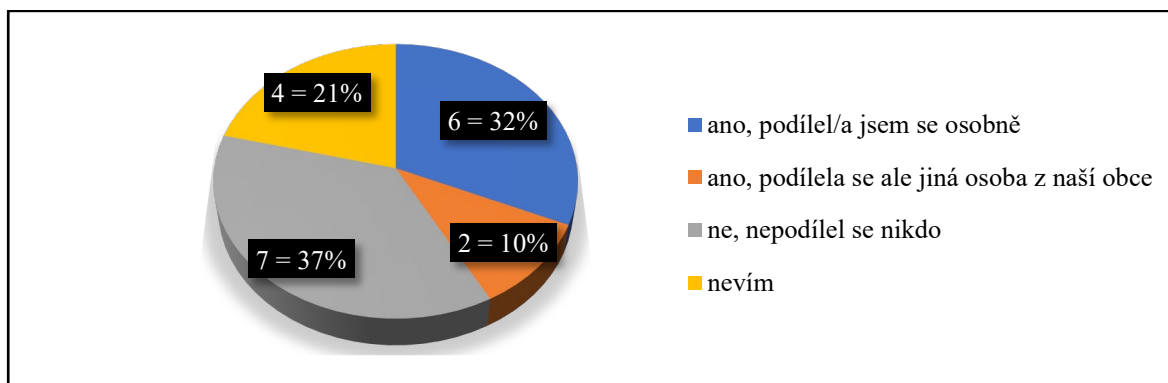

Zdroj: vlastní zpracování

12) Podílel/a jste se na přípravě strategie „Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS LS pro období 2014–2020“?

- ano, podílel/a jsem se osobně
- ano, podílela se ale jiná osoba z naší obce/organizace/spolku
- ne, nepodílel se nikdo
- nevím

Graf 16 - Podíl respondentů na přípravě strategie na období 2014–2020

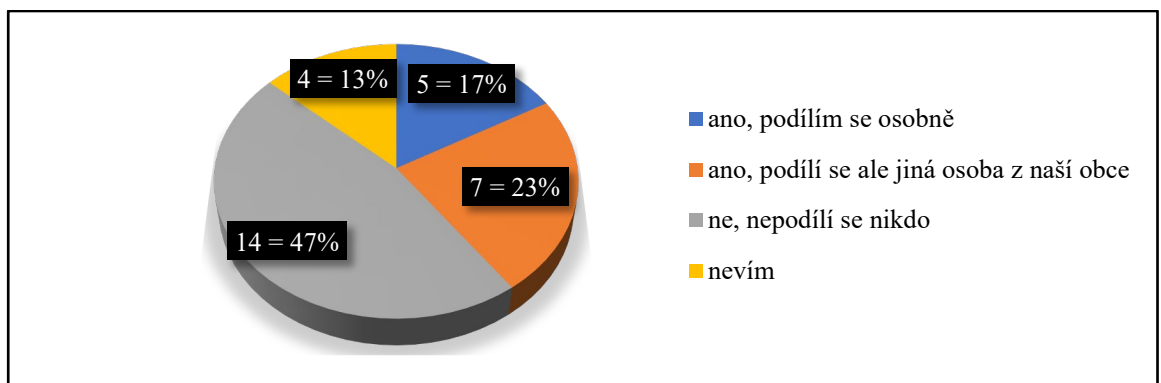

Zdroj: vlastní zpracování

13) Podílíte se v současnosti na přípravě nové „Strategie komunitně vedeného rozvoje na programové období 2021–2027“?

- ano, podílím se osobně
- ano, podílí se ale jiná osoba z naší obce/organizace/spolku
- ne, nepodílí se nikdo
- nevím

Graf 17 - Podíl respondentů na přípravě strategie na období 2021–2027

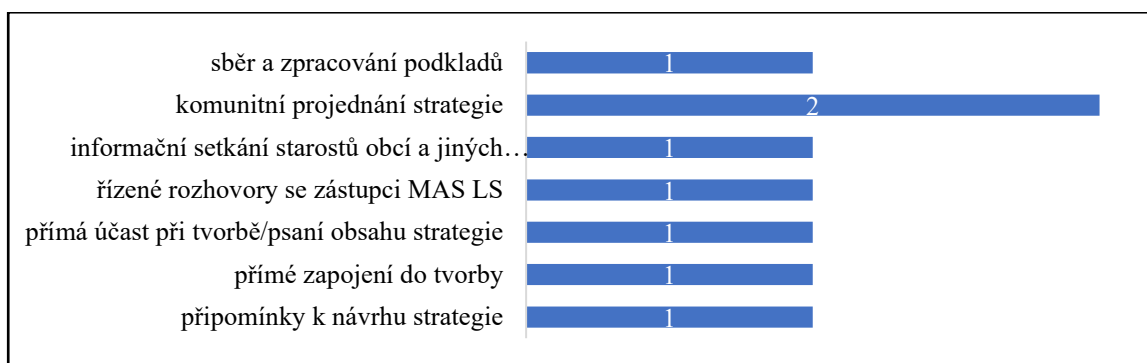

Zdroj: vlastní zpracování

14) Jakou formou jste se do tvorby strategie „Strategický plán Leader ‘Labské skály hrají PRIM‘ na období 2009–2013“ zapojil/a?

- sběr a zpracování podkladů (dotazníková šetření, ankety apod.)
- komunitní projednání strategie (valná hromada, workshopy a veřejná setkání)
- informační setkání starostů obcí a jiných zájmových skupin
- řízené rozhovory se zástupci MAS LS
- přímá účast při tvorbě/psaní obsahu strategie
- přímé zapojení do tvorby (např. členství v pracovní skupině)
- připomínky k návrhu strategie (písemné, prostřednictvím internetu apod.)
- jiné:

Graf 18 - Forma zapojení respondentů do tvorby strategie na období 2009–2013

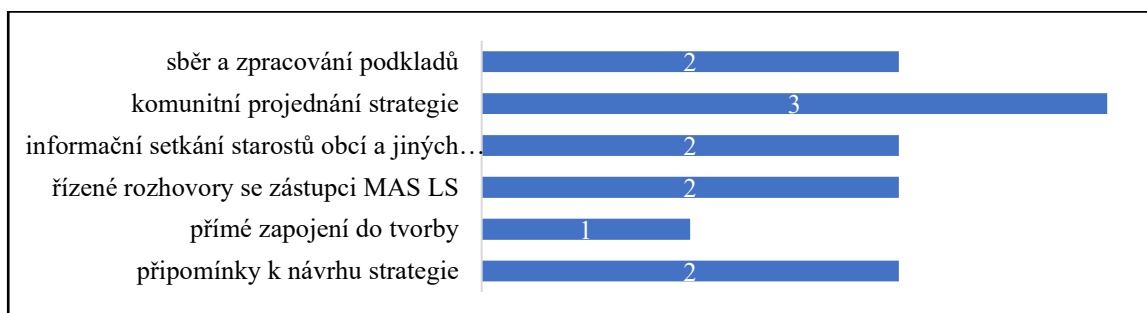

Zdroj: vlastní zpracování

15) Jakou formou jste se do tvorby strategie „Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS LS pro období 2014–2020“ zapojil/a?

- sběr a zpracování podkladů (dotazníková šetření, ankety apod.)
- komunitní projednání strategie (valná hromada, workshopy a veřejná setkání)
- informační setkání starostů obcí a jiných zájmových skupin
- řízené rozhovory se zástupci MAS LS
- přímá účast při tvorbě/psaní obsahu strategie
- přímé zapojení do tvorby (např. členství v pracovní skupině)
- připomínky k návrhu strategie (písemné, prostřednictvím internetu apod.)
- jiné:

Graf 19 - Forma zapojení respondentů do tvorby strategie na období 2014–2020

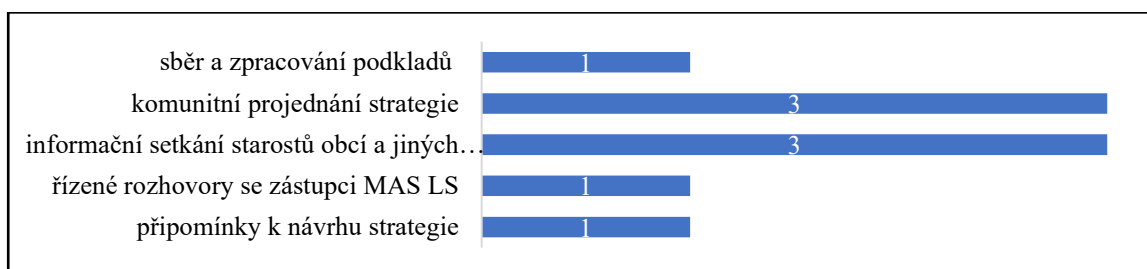
Zdroj: vlastní zpracování

16) Jakou formou se v současnosti zapojujete do tvorby nové „Strategie komunitně vedeného rozvoje na programové období 2021–2027“?

- sběr a zpracování podkladů (dotazníková šetření, ankety apod.)
- komunitní projednání strategie (valná hromada, workshopy a veřejná setkání)
- informační setkání starostů obcí a jiných zájmových skupin

- řízené rozhovory se zástupci MAS LS
- přímá účast při tvorbě/psaní obsahu strategie
- přímé zapojení do tvorby (např. členství v pracovní skupině)
- připomínky k návrhu strategie (písemné, prostřednictvím internetu apod.)
- jiné:

Graf 20 - Forma zapojení respondentů do tvorby strategie na období 2021–2027

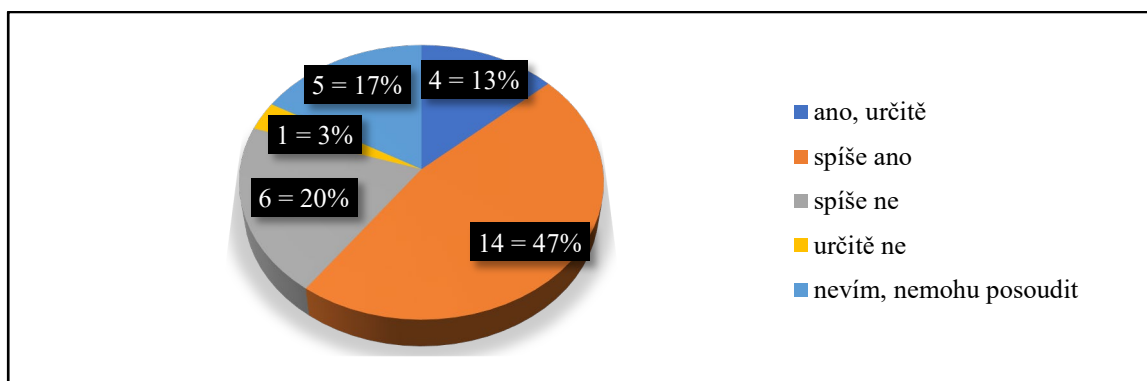

Zdroj: vlastní zpracování

17) Myslíte si, že se dostatečně podílíte na rozhodování o strategii a výběru priorit, které mají být uskutečňovány v regionu MAS LS?

- ano, určitě
- spíše ano
- spíše ne
- určitě ne
- nevím, nemohu posoudit
- jiné:

Graf 21 - „Podílíte se dostatečně na rozhodování o strategii a výběru priorit?“

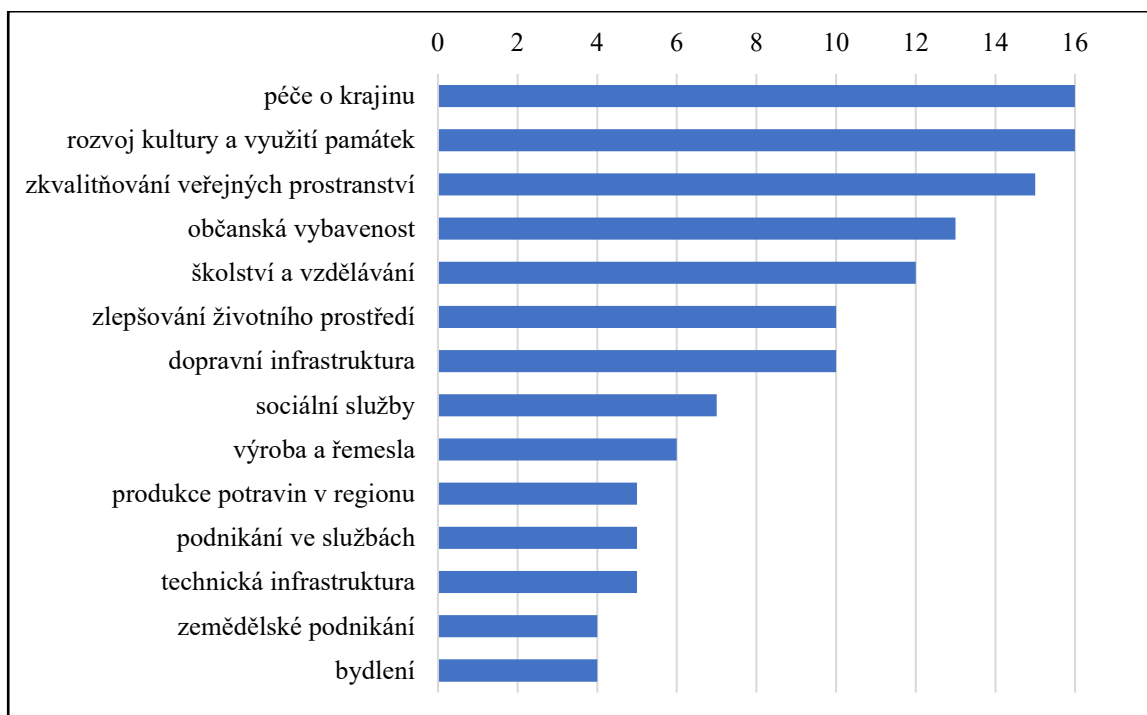

Zdroj: vlastní zpracování

18) Jaké priority by měly být zohledněny v připravované strategii, tj. co by Vaše obec, region nejvíce potřeboval/a podpořit? Vyberte maximálně 5 možností, které považujete za nejdůležitější.

☐ zemědělské podnikání	☐ dopravní infrastruktura
☐ produkce potravin v regionu	☐ technická infrastruktura
☐ podnikání ve službách	☐ bydlení
☐ výroba a řemesla	☐ školství a vzdělávání
☐ zlepšování životního prostředí	☐ občanská vybavenost
☐ péče o krajinu	☐ rozvoj kultury a využití památek
☐ zkvalitňování veřejných prostranství	☐ sociální služby
	☐ jiné:

Graf 22 - Priority, které by měly být zohledněny v připravované strategii

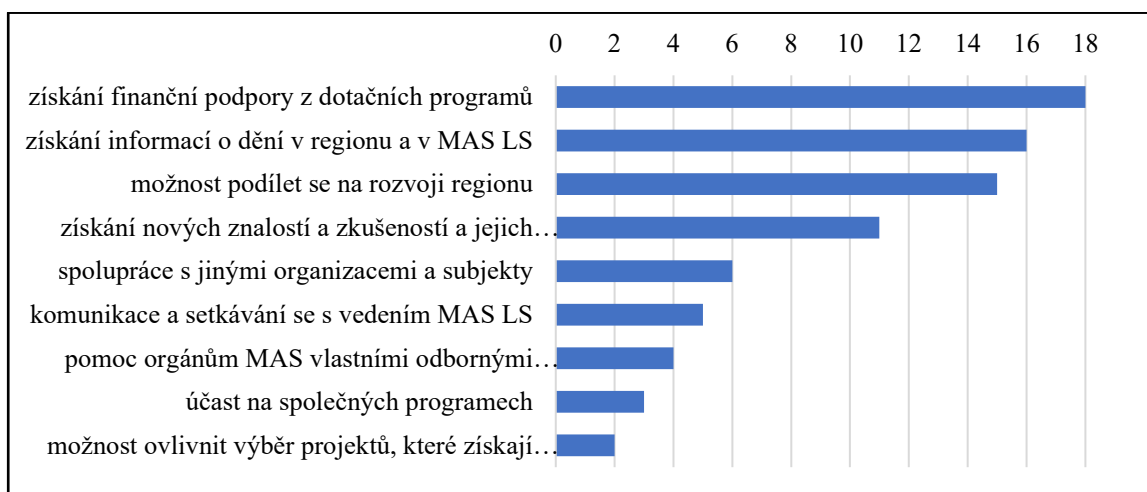
Zdroj: vlastní zpracování

Zapojení v MAS LS

19) Co Vám přináší zapojení v MAS LS? Vyberte maximálně 3 možnosti, které považujete za nejdůležitější.

- získání informací o dění v regionu a v MAS LS
- možnost podílet se na rozvoji regionu
- získání nových znalostí a zkušeností a jejich výměna
- pomoc orgánům MAS LS vlastními odbornými znalostmi
- spolupráci s jinými organizacemi a subjekty
- účast na společných programech
- komunikaci a setkávání se s vedením MAS LS
- získání finanční podpory z dotačních programů
- možnost ovlivnit výběr projektů, které získají dotaci
- jiné:

Graf 23 - Nejdůležitější přínosy zapojení respondentů do činnosti MAS LS

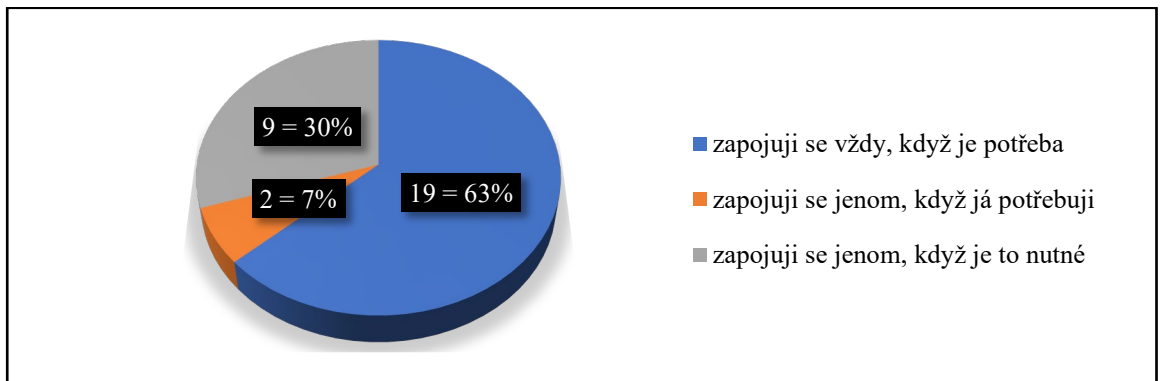

Zdroj: vlastní zpracování

20) Jak se zapojujete do činnosti a jednání valné hromady, orgánů a pracovních skupin MAS LS a do rozhodovacích procesů?

- zapojuji se vždy, když je potřeba
- zapojuji se jenom, když já potřebuji
- zapojuji se jenom, když je to nutné
- nezapojuji se vůbec
- jiné:

Graf 24 - Zapojení do činnosti, jednání orgánů MAS LS a rozhodovacích procesů

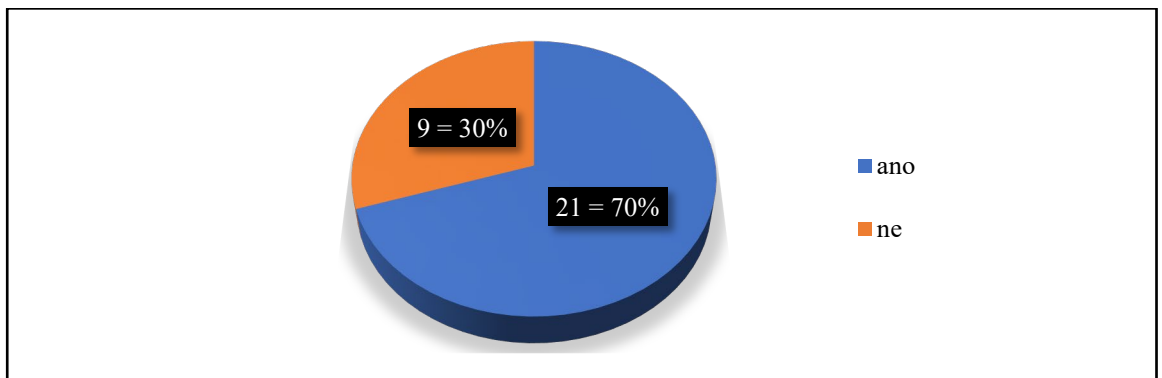

Zdroj: vlastní zpracování

21) Realizoval/a jste prostřednictvím MAS LS nějaké svoje projekty?

- ano
- ne

Graf 25 - Realizace svých projektů prostřednictvím MAS LS

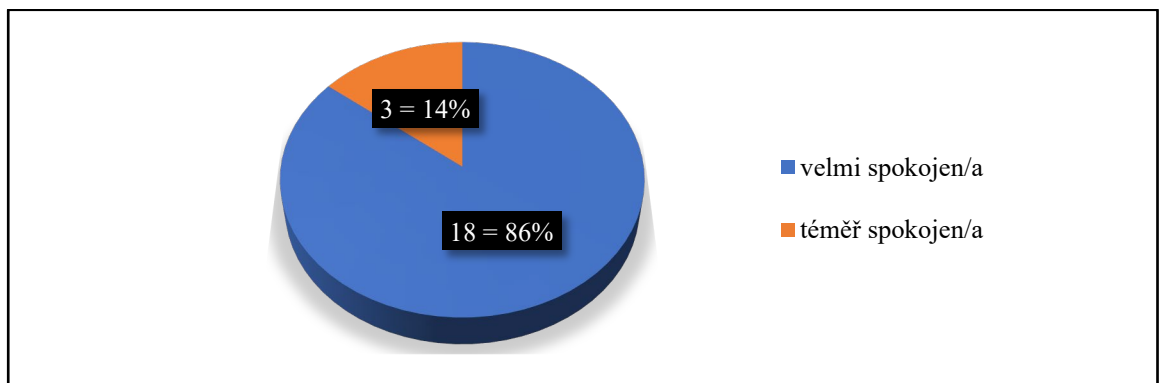

Zdroj: vlastní zpracování

22) Jak jste byl/a spokojen/a s podporou MAS LS v procesu administrace Vašeho projektu?

- velmi spokojen/a
- téměř spokojen/a
- málo spokojen/a
- nespokojen/a

Graf 26 - Spokojenost s podporou MAS LS v procesu administrace jejich projektu

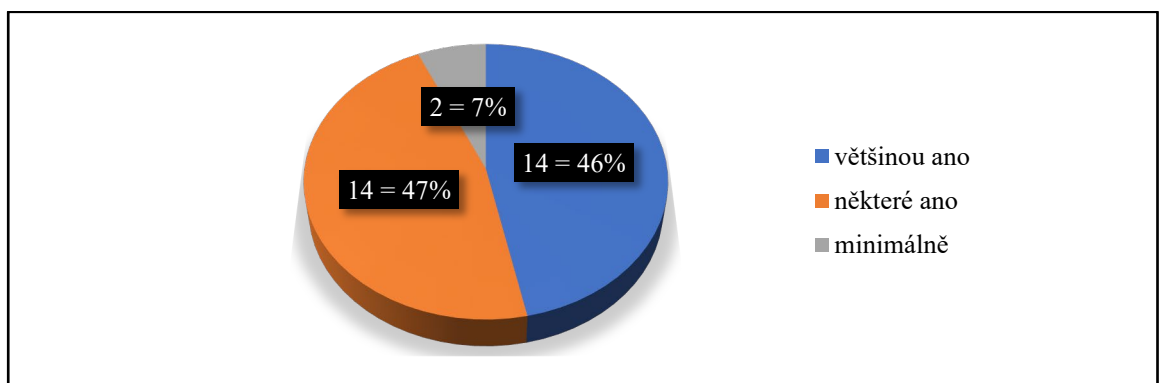

Zdroj: vlastní zpracování

23) Znáte Vy osobně ostatní členy MAS LS, resp. jejich zástupce?

- většinou ano
- některé ano
- minimálně
- vůbec ne

Graf 27 - Povědomí o ostatních členech MAS LS, resp. zástupcích členů

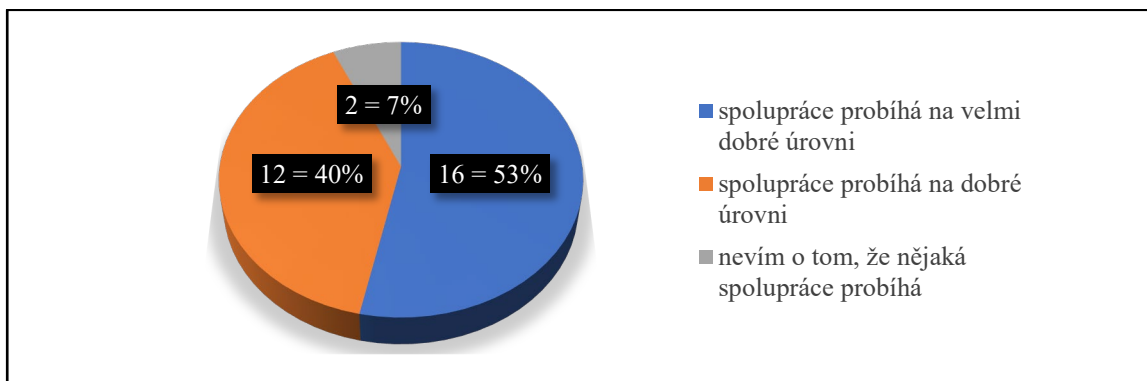

Zdroj: vlastní zpracování

24) Jak hodnotíte současnou spolupráci mezi různými subjekty MAS LS?

- spolupráce probíhá na velmi dobré úrovni
- spolupráce probíhá na dobré úrovni
- spolupráce probíhá na minimální úrovni
- spolupráce vůbec neprobíhá
- nevím o tom, že nějaká spolupráce probíhá

Graf 28 - Hodnocení současné spolupráce mezi subjekty MAS LS

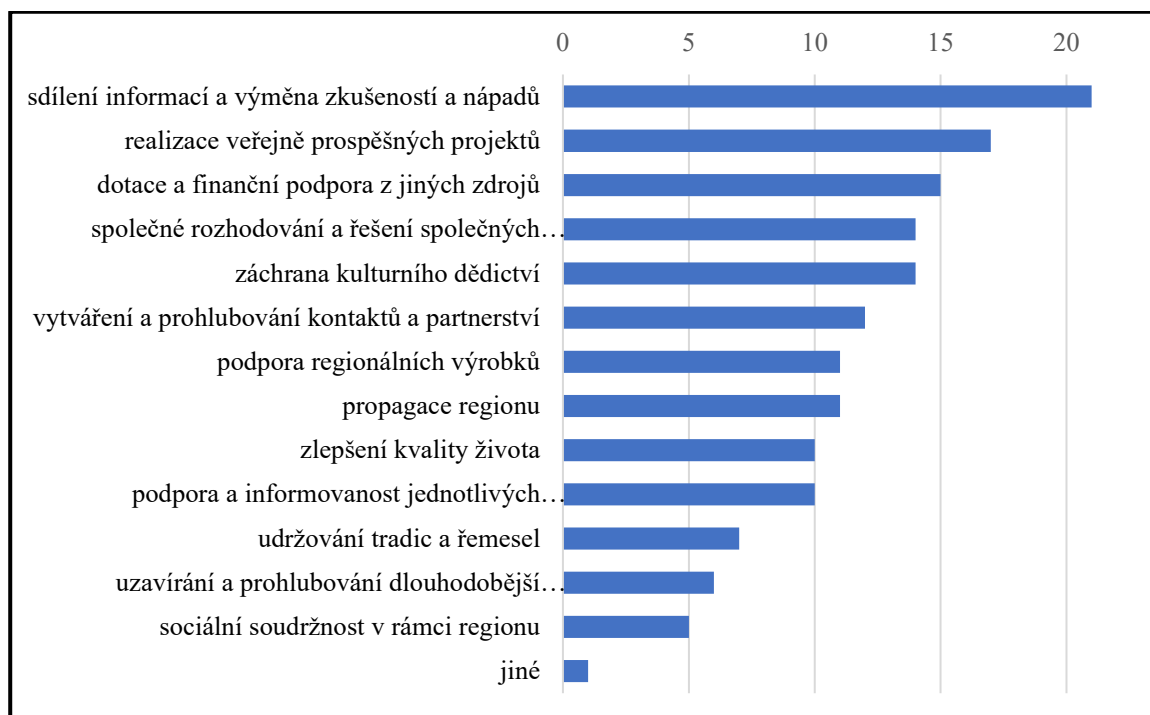

Zdroj: vlastní zpracování

25) V kterých konkrétních oblastech podle Vás funguje spolupráce mezi jednotlivými subjekty z regionu MAS LS?

- společné rozhodování a řešení společných problémů
- sdílení informací a výměna zkušeností a nápadů
- vytváření a prohlubování kontaktů a partnerství
- uzavírání a prohlubování dlouhodobější spolupráce
- realizace veřejně prospěšných projektů
- podpora regionálních výrobků
- udržování tradic a řemesel
- záchrana kulturního dědictví
- propagace regionu
- sociální soudržnost v rámci regionu
- zlepšení kvality života
- podpora jednotlivých zájmových skupin a jejich informovanost
- dotace a finanční podpora z jiných zdrojů
- jiné:

Graf 29 - Oblasti, ve kterých funguje spolupráce mezi subjekty

Zdroj: vlastní zpracování

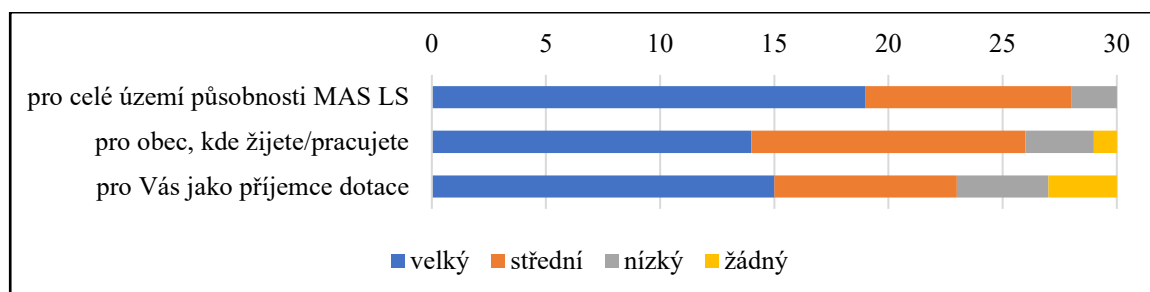
Činnost MAS LS

26) Označte, jaký vliv má podle Vás činnost MAS LS na rozvoj regionu:

(velký; střední; malý; žádný)

- pro celé území působnosti MAS LS
- pro obec, kde žijete/pracujete
- pro Vás jako příjemce dotace

Graf 30 - Vliv činnosti MAS LS na rozvoj jednotlivých částí (území, obec, dotace)

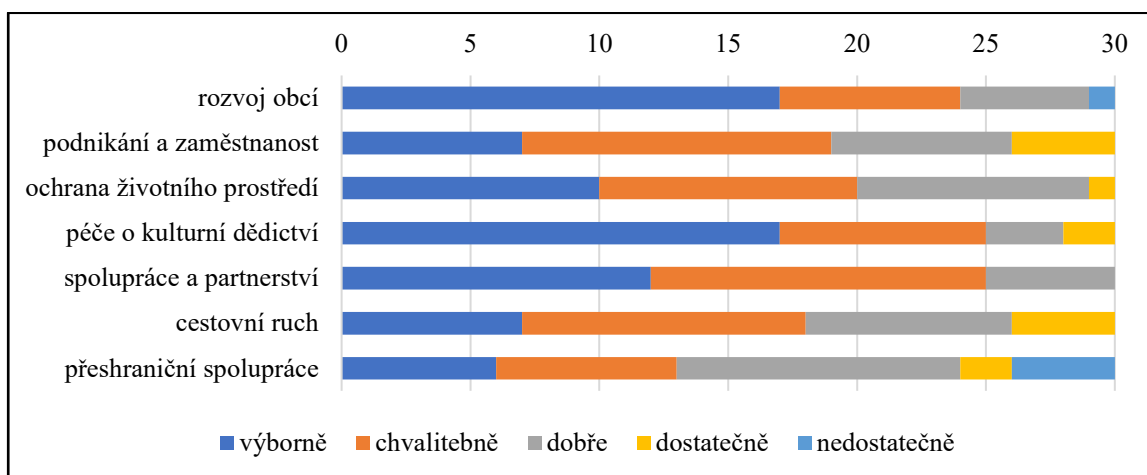

Zdroj: vlastní zpracování

27) Označte známkami 1 až 5 (jako ve škole), jak MAS LS přispívá k rozvoji regionu v těchto oblastech:

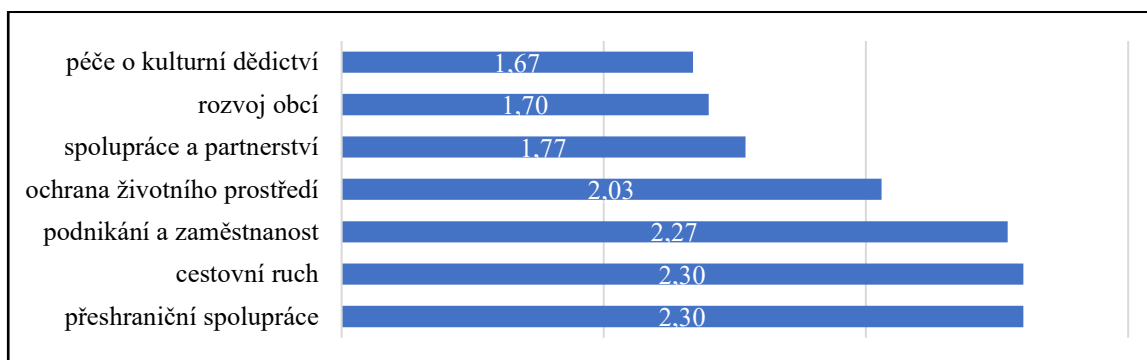
- rozvoj obcí
- podnikání a zaměstnanost
- ochrana životního prostředí
- péče o kulturní dědictví
- spolupráce a partnerství
- cestovní ruch
- přeshraniční spolupráce

Graf 31 - Hodnocení příspěvku MAS LS k rozvoji regionu v různých oblastech

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 32 - Průměrná hodnocení příspěvku MAS LS k rozvoji regionu

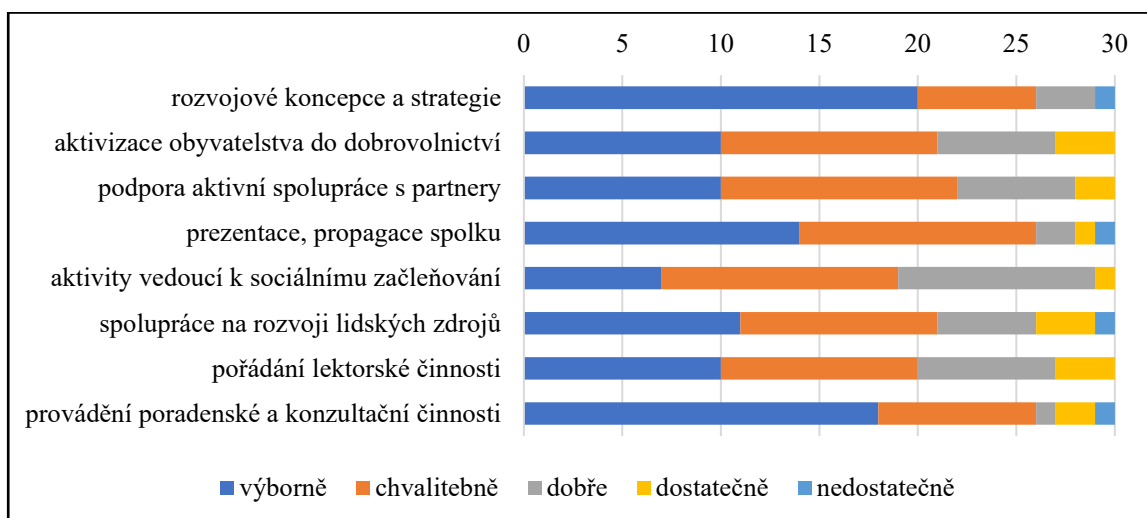

Zdroj: vlastní zpracování. Legenda: průměr 1 = známka výborně, 2 = chvalitebně, 3 = dobře, ...

28) Označte známkami 1 až 5 (jako ve škole), jak jste spokojen/a s činností MAS LS v následujících oblastech:

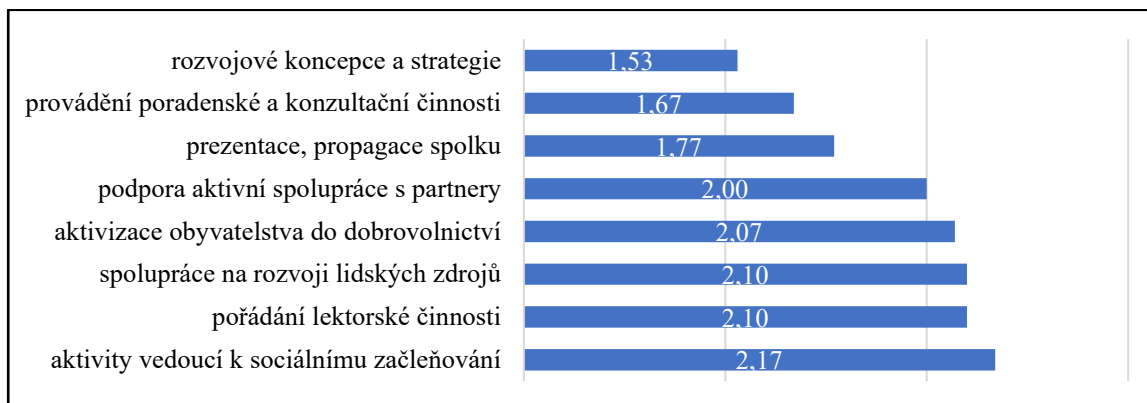
- projednávání, vytváření a naplňování za aktivní účasti místního partnerství a veřejnosti rozvojové koncepce a strategie
- aktivizace obyvatelstva a subjektů na území spolku do veřejně prospěšné činnosti, dobrovolnictví a zapojení veřejnosti do rozhodování o věcech veřejných
- podpora aktivní spolupráce jednotlivých členů MAS LS a spolupráce s dalšími partnery, resp. fyzickými a právnickými osobami v rámci ČR a EU
- vydávání propagačních materiálů, prezentace na webových stránkách, tiskové zprávy apod. týkající se spolku, jeho činnosti a regionu, ve kterém působí a další publikační činnost
- realizace aktivit vedoucích k sociálnímu začleňování
- spolupráce na rozvoji lidských zdrojů, včetně pořádání vzdělávacích akcí, kurzů, workshopů, akcí zaměřených na výchovu a vzdělávání dětí a mládeže
- pořádání lektorské činnosti, workshopů a seminářů na aktuální témata, o která je v regionu zájem
- provádění poradenské a konzultační činnosti, zpracování odborných studií a posudků

Graf 33 - Hodnocení spokojenosti s činností MAS LS

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 34 - Průměrná hodnocení spokojenosti s činností MAS LS

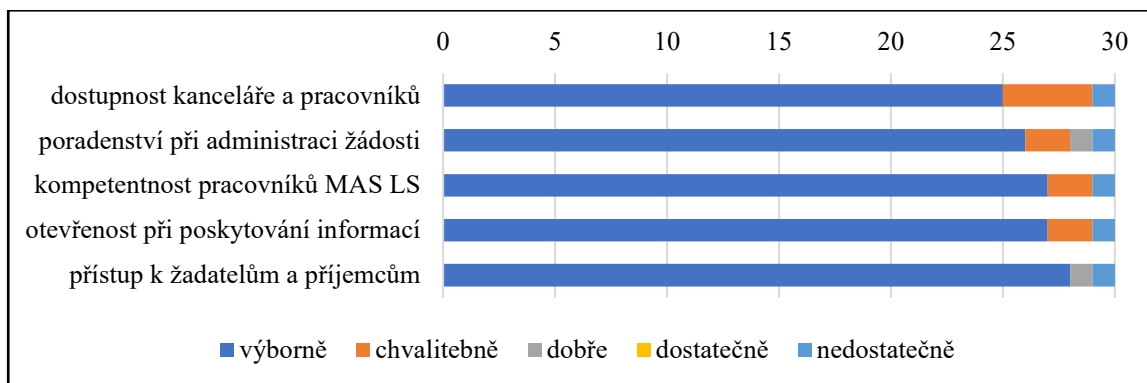

Zdroj: vlastní zpracování. Legenda: průměr 1 = známka výborně, 2 = chvalitebně, 3 = dobře, ...

29) Označte známkami 1 až 5 (jako ve škole), jak jste spokojen/a s prací managementu MAS LS v následujících oblastech:

- dostupnost kanceláře a pracovníků (časová, místní)
- poradenství poskytované při zpracování a administraci žádosti
- kompetentnost pracovníků MAS LS
- otevřenost při poskytování informací
- přístup k žadatelům a příjemcům

Graf 35 - Spokojenost respondentů s prací managementu MAS LS

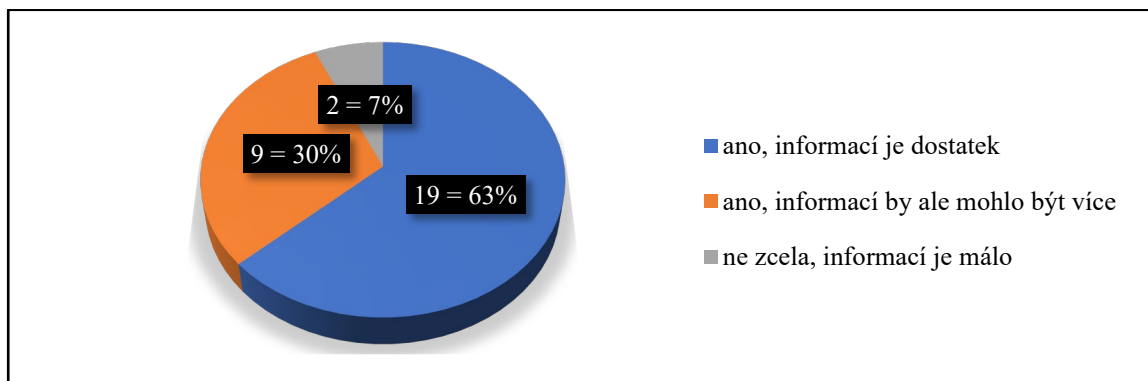

Zdroj: vlastní zpracování

30) Myslíte si, že činnost MAS LS je dobře propagována?

- ano, informací je dostatek
- ano, informací by ale mohlo být více
- ne zcela, informací je málo
- ne, propagace je zcela nedostatečná

Graf 36 - Hodnocení propagace činnost MAS LS

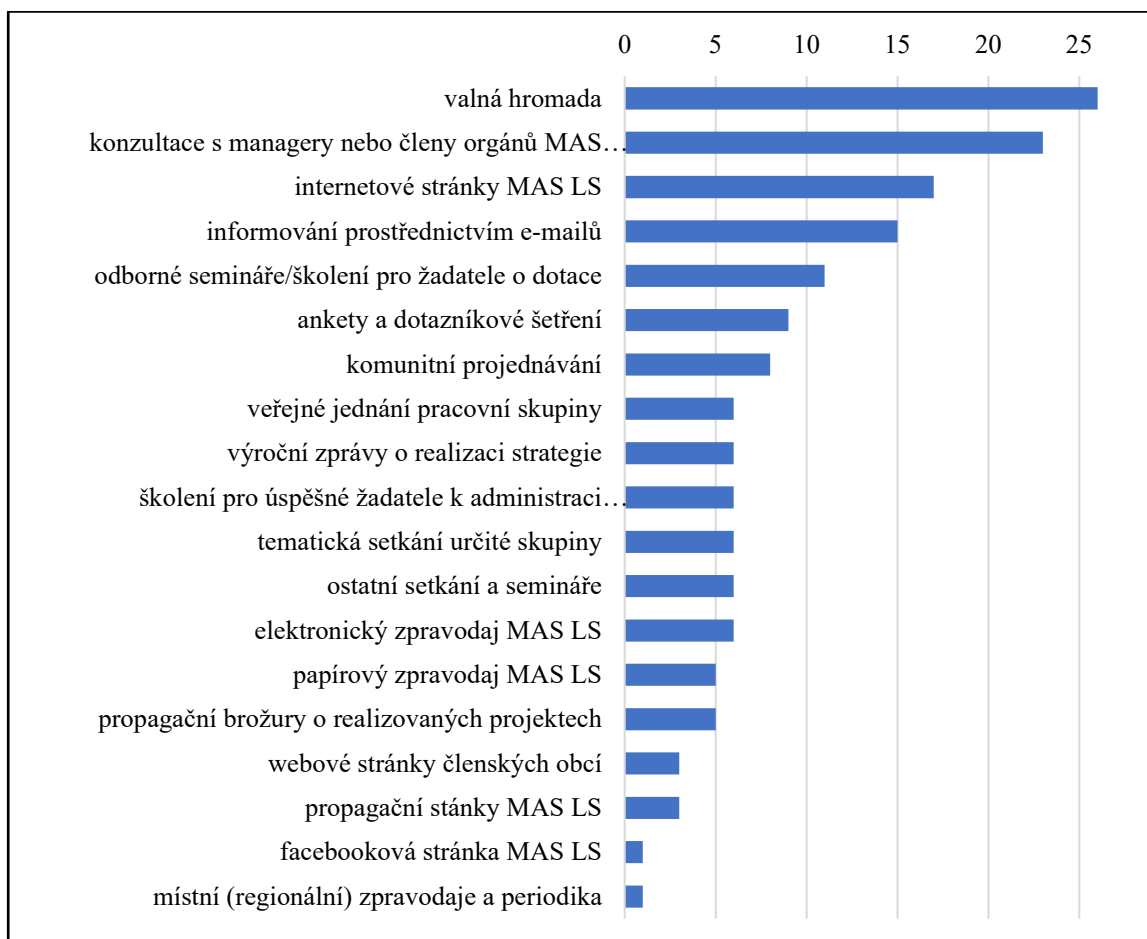
Zdroj: vlastní zpracování

31) Který z uvedených komunikačních kanálů využíváte pro získávání informací o MAS LS, o možnostech čerpání dotací apod.?

- valná hromada
- komunitní projednávání (veřejná jednání, kulaté stoly)
- veřejné jednání pracovní skupiny
- výroční zprávy o realizaci strategie
- odborné semináře/školení pro žadatele o dotace
- školení pro úspěšné žadatele k administraci projektů
- konzultace (osobní, telefonické, e-mailové) s managery nebo členy orgánů MAS LS
- tematická setkání určité skupiny (např. zástupci obcí, škol, podnikatelů, zemědělců, neziskových organizací, poskytovatelů sociálních služeb apod.)
- ostatní setkání a semináře
- ankety a dotazníkové šetření (např. při přípravě nové strategie)
- internetové stránky MAS LS
- facebooková stránka MAS LS
- informování prostřednictvím e-mailů
- elektronický zpravodaj MAS LS
- papírový zpravodaj MAS LS
- místní (regionální) zpravodaje a periodika
- regionální televize
- webové stránky členských obcí
- informační centra členských obcí
- informace na obecních vývěškách (vývěsních deskách) apod.
- obecní rozhlas, veřejnoprávní rozhlas, televize

- propagační stánky MAS LS na akcích partnerů MAS LS (výstavy apod.)
- propagační brožury o realizovaných projektech v uplynulém období
- jiný:

Graf 37 - Komunikační kanály využívané pro získávání informací o MAS LS

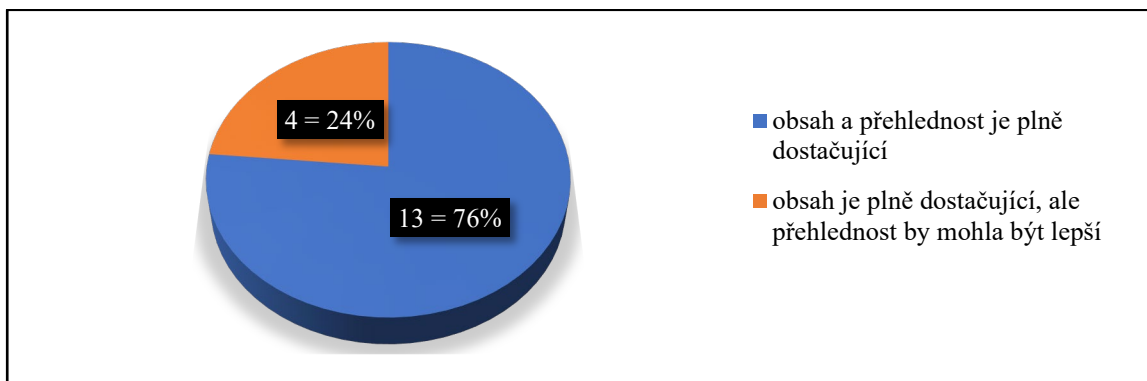

Zdroj: vlastní zpracování

32) Jak hodnotíte obsah a přehlednost webových stránek MAS LS?

- obsah a přehlednost je plně dostačující
- obsah je plně dostačující, ale přehlednost by mohla být lepší
- obsah i přehlednost je částečně dostačující
- obsah je zcela nedostačující

Graf 38 - Hodnocení obsahu a přehlednosti webových stránek MAS LS

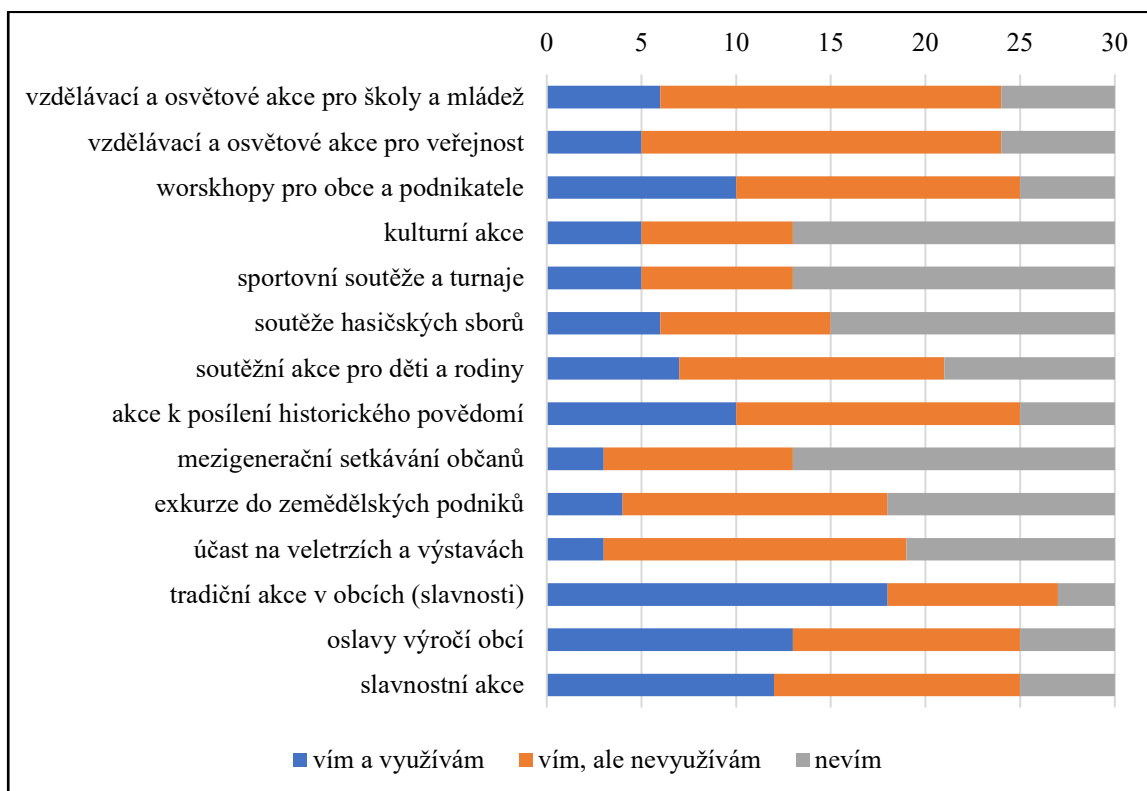
Zdroj: vlastní zpracování

33) Označte aktivity, o kterých víte, že je organizuje nebo podporuje MAS LS a zda je využíváte:

(vím a využívám; vím, ale nevyžívám; nevím)

- vzdělávací a osvětové akce pro školy a mládež
- vzdělávací a osvětové akce pro veřejnost
- workshopy pro obce, podnikatele, neziskové organizace apod.
- kulturní akce (výstavy, divadla, kina, hudební koncerty, festivaly)
- sportovní soutěže a turnaje a sportovní dny
- soutěže hasičských sborů
- soutěžní akce pro děti a celé rodiny (dětské dny apod.)
- různé akce k posílení historického povědomí
- mezigenerační setkávání občanů
- exkurze do zemědělských podniků
- účast na veletrzích a výstavách (cestovní ruch, zemědělství)
- tradiční akce v obcích (posvícení, slavnosti, poutě, setkání)
- oslavy výročí obcí
- slavnostní akce (zavěšení zvonu v kostele apod.)

Graf 39 - Aktivity organizované či podporované MAS LS, povědomí a účast

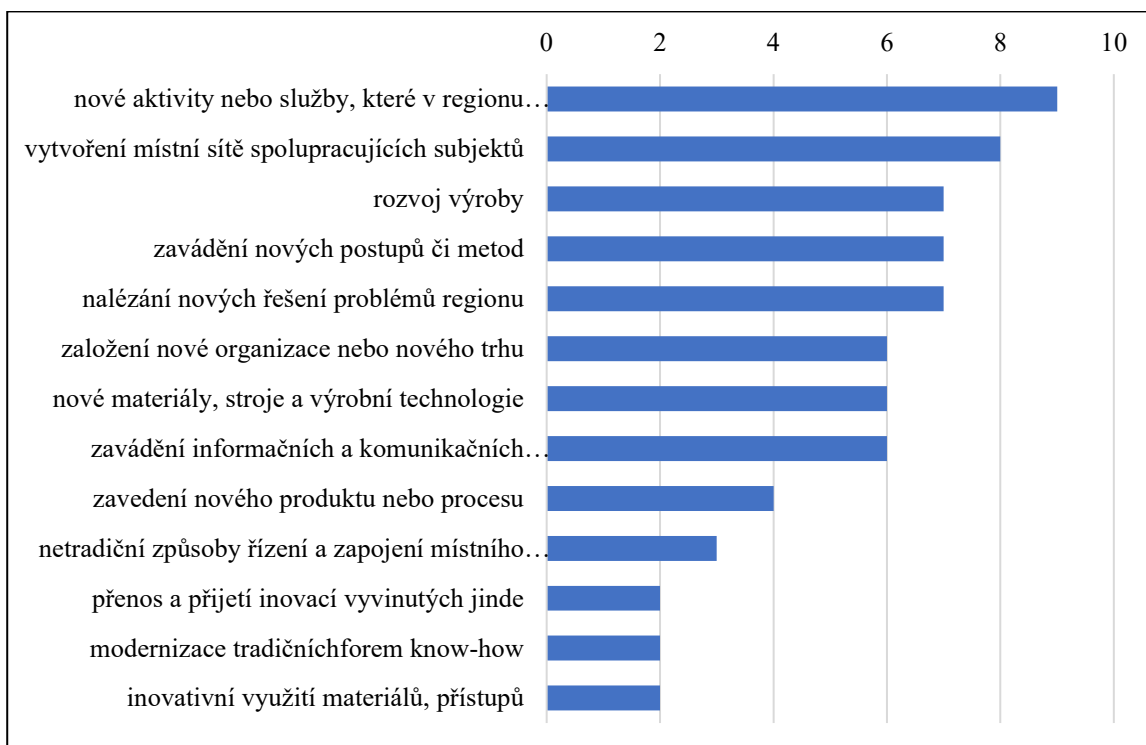
Zdroj: vlastní zpracování

34) S kterými z uvedených inovací jste se u projektů MAS LS setkal/a? Nepovinná otázka.

- založení nové organizace nebo nového trhu
- rozvoj výroby (navýšení výrobních kapacit)
- zavedení nového produktu nebo procesu
- nové materiály, stroje a výrobní technologie
- zavádění informačních a komunikačních technologií
- zavádění nových postupů či metod
- přenos a přijetí inovací vyvinutých jinde (mimo území MAS LS)
- modernizace tradičních (původních) forem know-how
- nalézání nových řešení/postupů řešení problémů regionu
- inovativní využití materiálů, přístupů apod.
- nové aktivity nebo služby, které v regionu chyběly
- vytvoření místní sítě spolupracujících subjektů (výrobců, producentů, poskytovatelů služeb, např. vytvoření regionálního produktu)

- netradiční způsoby řízení a zapojení místního obyvatelstva v přípravě, rozhodovacím procesu a realizaci projektů
- jiné:

Graf 40 - Inovace, s kterými se respondenti u projektů MAS LS setkali

Zdroj: vlastní zpracování

8.3 Příloha 3 - Rozhovor se zástupcem Místní akční skupiny Labské skály

Otázky na zástupce managementu MAS LS, vedoucí pro SCLLD a vedoucí kanceláře MAS LS, paní Jiřinu Bischoffiovou, členěné dle jednotlivých principů metody LEADER, a její odpovědi na položené otázky.

1) Je strategie MAS LS základem pro vytváření dílčích programů či oblastí rozvoje příslušného území?

Ano. Naše strategie (SPL 2009–2013, SCLLD 2014–2020, i nová připravovaná SCLLD 2021–2027) obsahují podrobně zpracovanou analytickou část, SWOT analýzu projednávanou v území a také analýzu problémů a potřeb. Tyto podklady jsou východiskem pro realizaci např. programu pro rozvoj komunitního života v území MAS LS, nebo společných koncepcí např. péče o památky, ozelenění krajiny, rozvoje cestovního ruchu apod.

2) Jsou projekty realizované dalšími subjekty v území (tedy mimo MAS LS) plánovány a realizovány v souladu se strategií MAS LS?

Strategie se snaží reagovat na všechny aspekty území, nicméně je vždy nastavena v určitou dobu na cca 7 let dopředu. V průběhu této doby se podmínky leckdy mění a změny strategie mají své mantinely. Strategie je zavazující pro MAS LS, její členy, kterými jsou obce, které mají své strategické plány, jež jsou brány při zpracování naší strategie v potaz. Nevím prozatím o žádném zásadním projektu v území, který by byl přímo v rozporu s naší strategií.

3) Přispěla realizace strategie k zapojení partnerů a veřejnosti do rozhodovacích procesů zejména na úrovni aktivní účasti členství v MAS LS?

Ze všech členů MAS LS jich je 26 zapojeno v různých orgánech MAS LS, dále jsou členové zapojeni do pracovních skupin. V rámci realizace strategie jsou pravidelně informováni a současně o důležitých změnách rozhodují (valná hromada - změny finančních plánů, změny opatření apod.).

4) Eviduje v současné době kancelář MAS LS další žadatele, kteří mají zájem o vstup do MAS LS?

Ano. Změny v členské základně se projednávají vždy dvakrát ročně. Zájem o vstup do MAS LS je, zejména z území nových obcí, které dosud žádnou MAS pokryty nebyly - obce Mikroregionu Milada a obec Tašov.

5) Jsou pro výběr projektů stanovena preferenční kritéria podporující partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem?

Toto kritérium je stanoveno v Programovém rámci PRV, fiche 6, čl. 20, což je podpora v oblasti péče o památky, ZŠ a MŠ a kulturní a spolková zařízení. V ostatních opatřeních by toto kritérium bylo těžko vymahatelné.

6) Jaké byly podle Vás největší překážky v realizaci partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem?

Při založení MAS LS v roce 2005 to byla určitě nedůvěra a nedostatek zkušeností s metodou LEADER, což se nakonec upravilo.

7) V čem považujete partnerství veřejného a soukromého sektoru za nejpřínosnější?

Důvěra v MAS LS, předávání znalostí a zkušeností, navázání spolupráce mezi různými subjekty v území, vzájemná inspirace, přístup zdola-nahoru v rozhodování a směru rozvoje v území.

8) Do jaké míry se partneři a veřejnost podíleli na tvorbě strategie a určování priorit rozvoje?

Členové MAS LS (partneři) i aktivní veřejnost jsou zapojeni do pracovních skupin podle sféry svého zájmu. Na stránkách MAS LS je veřejnost i členové seznamováni s výstupy všech šetření a jednání. Plánujeme projednat návrh strategie v území po mikroregionech, kdy by v každém mikroregionu bylo veřejné projednání, následně by proběhlo připomínkové řízení. Současná situace pandemie koronaviru to nesmírně stěžuje, jsme tedy odkázáni na online jednání.

Ve zpravodajích MAS LS i ve zpravodajích obcí zveřejňujeme informace o tvorbě strategie. V minulém období tvorba strategie 2014+ probíhala přesně tímto způsobem: šetření v území, analytická data; projednání v pracovních skupinách podle oblastí; společná tvorba SWOT; připomínkování SWOT; tvorba analýzy problémů a potřeb; tvorba koncepce strategie; projednání v území po mikroregionech; připomínkové řízení; tvorba akčních plánů; finální projednání s veřejností, připomínkování a schválení SCLLD.

9) Byly do přípravy strategie zapojeni zástupci ze všech sektorů (veřejný, neziskový, podnikatelský)?

Ano, to je podmínkou fungování MAS LS.

10) Jak ovlivnily vstupy a podněty partnerů a veřejnosti podobu vytvářené strategie?

Byly vypořádány podněty všech subjektů do strategie?

Ano, snažili jsme se vypořádat všechny podněty.

11) Jaké formy šetření (dotazníky, sezení, workshopy) jste při tvorbě strategie a určování priorit rozvoje použili?

Dotazníky pomocí formuláře Google - pro obce, pro veřejnost, pro zemědělce, pro podnikatele, při tvorbě současné SCLLD máme navíc i pro žáky a studenty. Pracovní skupiny pro oblast sociální a školství, zdravotnictví, dále veřejná správa (obce), dále příroda a krajina, pracovní skupina pro památky a cestovní ruch. Běžně jsme využívali prezenční formu, v současné době řešíme online, což není ideální.

12) S jakými problémy jste se při tvorbě strategie a určování priorit rozvoje při zapojování partnerů a veřejnosti setkali?

Ne, všichni oslovení reagují hned a dostatečně, jinak jiné výrazné problémy nejsou.

13) Klade MAS LS důraz na zapojení veřejnosti a partnerů v preferenčních kritériích (příprava projektu, realizace i ve využití výstupů podpořených projektů)?

Ano, je to jedno z kritérií, které je pro nás důležité.

14) Komunikuje MAS LS pravidelně s místní samosprávou a dalšími rozvojovými aktéry?

Ano, se starosty obcí jsme v kontaktu, pravidelně 1x do roka (nebo vícrát v případě potřeby) děláme jejich setkání, stejně tak komunikujeme se spolky, zemědělci apod.

15) Sleduje MAS LS geografické rozložení žádostí o podporu a posiluje komunikaci s méně aktivními částmi území?

Snažíme se o to, máme několik takových míst, nicméně pokud není aktivní starosta, snažíme se oslovit aktivní lidi ze spolků, nebo jinak aktivní veřejnost.

16) Které projekty MAS LS přinesly synergický efekt?

Jedná se projekt Komunitního centra Povrly, kdy byl z IROP vybudován prostor a z OPZ je hrazen provoz.

17) Jaké existovaly integrované a multisektorové aktivity/projekty?

V rámci projektů podpořených MAS LS se jedná o mezisektorovou spolupráci zejména u projektů, které podávají spolky, které v různé míře spolupracují s obcemi. Mimo podporu z výzev a OP, byl také realizován projekt podpořený Ústeckým krajem na Podporu komunitního života, v roce 2019, který bohužel vzhledem k pandemii nemohl pokračovat. V rámci tohoto projektu bylo zrealizováno 16 malých projektů, v rámci kterých ve valné většině byly aktivity (společně pořádané akce, výstavy, koncerty, opravy památek apod.).

18) Jaká byla jejich kvalita, udržitelnost a dopad na ostatní projekty?

Ve vztahu k ostatním projektům měly přínos tyto aktivity jako dobrá praxe.

19) Jak byla MAS LS úspěšná v inovativním přístupu a co se díky tomu podařilo změnit?

MAS LS má v rámci preferenčních kritérií zejména u OP PRV kritéria podporující inovaci. Jednou z inovací bylo (a je) informování o projektech podpořených z EU, přes výzvy MAS LS formou akce žadatele po realizaci projektu, kdy je tato akce veřejná, jsou na ni přizváni občané obce (veřejnost), je představen projekt i to, co bylo z dotace pořízeno. Toto bývá spojeno např. s exkurzí na farmě, ochutnávkou apod. Dalším kritériem inovací je vznik nových podnikatelských aktivit v území, to se podařilo zejména v oblasti vybudování potravinářských provozů (nových bouráren masa, sušárna ovoce apod.).

20) Kolik inovátorů, partnerů, jako jsou univerzity, výzkumné instituce a zahraniční odborníci, bylo zapojeno (do procesů)?

Do procesu hodnocení je zapojena ústecká UJEP, jejíž zástupce je členem výběrové komise.

21) V čem vidíte největší problémy při vytváření inovací, resp. v čem vidíte největší překážku použití a rozvíjení inovativního přístupu?

Legislativa.

22) Jak nově informujete a zapojujete obyvatele?

Jednak na internetových stránkách, jednak prostřednictvím Zpravodaje vydávaného 1x ročně, dále Výroční zprávou zveřejňovanou po jejím schválení, sociální sítě (facebooková stránka) a předání informací přes členské obce.

23) Bylo využito nějakých inovativních prvků či metod při přípravě strategie?

SCLLD 2014+ byla náplní odlišná od Realizace SPL (2009–2013). Oblast podpory byla rozšířena - v roce 2009–2013 bylo možné podporovat pouze z PRV, 2014+ jsou IROP, OPZ, OPŽP a PRV. V SCLLD 2021+ by měl dále být OPTAK. Zatímco se v SCLLD 2014+ řešila podpora přes vyhlašované výzvy např. v OPZ, ve SCLLD 2021 má být podpora území jedním zastřešujícím projektem (deštníkový projekt), který by realizovala MAS LS. V IROP je rozšířena možná podpora o kulturní památky, veřejná prostranství, komunikace, v PRV budou podpořeny drobné sakrální památky, hasiči V. kategorie a další změny, které se postupně vyvíjí.

24) Kolik projektů uplatnilo inovační přístup? Kolik inovací bylo mezi podporovanými produkty (v produktech)?

Většina projektů z OP PRV měla inovační přístup, zejména ve výše popsaném informování o podpoře, nové produkty, aktivity podnikatelů apod.

25) Spolupracuje MAS LS s nějakými jinými MAS a v rámci jakých projektů?

MAS LS spolupracuje aktivně s MASKami sdruženými do krajské sítě MAS, tj. MAS působící v Ústeckém kraji. Předávání znalostí a zkušeností, dobré praxe, vzájemné poradenství mezi sebou a spolupráce s Krajským úřadem.

26) Dochází k další následné spolupráci s MAS, s kterými jste vstupovali poprvé nebo dříve do projektů spolupráce?

Projekt spolupráce jsme realizovali v období 2009–2013 s MAS Český Sever. V tomto období jsme měly projekty spolupráce plánovány, ale vzhledem k podmínkám a pravidlům, která Ministerstvo zemědělství nastavilo, jsme od projektů spolupráce ustoupili a převedli alokované finance do investičních fichí.

27) Podílela se MAS LS na nějakých přeshraničních projektech spolupráce?

V roce 2009 byl zahájen projekt „Poznejme se a povídejme si“, který byl realizován s podporou programu Cíl 3 - Fond malých projektů Euroregionu Labe, náplní bylo uspořádání 4 setkávacích víkendů s česko-německými účastníky.

Probíhá spolupráce s nadací „The Friends of Czech Heritage“, která podpořila obnovu vitráží v kostele sv. Martina v Petrovicích a obnovu střechy kaple Botschen. Zajišťujeme v rámci Národní sítě MAS ČR propojení této nadace na další MAS, které mají zajímavé příběhy vztahující se k památkám a nadace s nimi pak také spolupracuje.

Spolupracujeme s Destinačním fondem Českého Švýcarska na plánování turistických cest v příhraničí a na propagaci turistických cílů.

28) Kterých organizací je MAS LS členem, od kterého roku a je někdo z managementu MAS LS členem orgánů těchto organizací?

MAS LS je členem NS MAS, KS MAS a Destinačního fondu České Švýcarsko.

29) Kolikrát ročně se tyto organizace se svými členy schází a co se na setkáních řeší?

NS MAS se schází na valné hromadě a na jednání výborů a pracovních skupin, pokud pandemická situace dovolí, jinak i online, KS MAS se schází nyní většinou online každý měsíc, řeší se společná témata, nyní tvorba SCLLD 2021+, spolupráce s Ústeckým krajem apod.

30) Přispívají tyto organizace finančními prostředky na exkurze, semináře apod. pořádané MAS LS?

Zcela mimořádně.

31) Umožňuje MAS LS „sít'ování“ uvnitř mezi svými partnery a využívají to ti partneři?

Ano, snažíme se o to, pořádáme semináře pro různé skupiny, v rámci místních akčních plánů je to jedna z hlavních klíčových aktivit.

32) Označte známkami 1 až 5, jak dle Vašeho názoru MAS LS a její činnost naplňují následující základní aspekty metody LEADER.

spoluúčast a partnerství	1
morálka a korektnost	1
aktivizace a mobilizace	2
informace a vzdělávání	2
uskutečnitelnost a udržitelnost	2
rozvahy a finance	2
projekty a plánování	2
infrastruktura a životního prostředí	3
chudí lidé a solidarita	2
ženy a mladí lidé	1

(Legenda: 1 - aspekt MAS LS určitě naplňuje, 5 - MAS LS aspekt vůbec neplní)